አቡሻክር

(የቀን መቍጠሪያ)

የግል ቤተ መጻሕፍት

አዲስ አበባ ሐምሌ ፴ ቀን ፲፱፻፷፪ ዓ. ም.

www.ethiopianorthodox.org

በግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ፤ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ የክርስትና ሃይማኖት ጠባቂ በ፴ኛው ዘመነ መንግሥት ይህ መጽሐፍ ብርሃንና ሰላም ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ማተሚያ ቤት ታተመ ።

ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ፤
የሃይማኖታችን ጠባቂና የሥነ ሥርዓታችን አስከባሪ ።

www.ethiopianorthodox.org

መቅድም፡

አቡሻክር፡የተባለው፡ይህ፡መ
ጽሐፍ፡የቍጥርን፡ትምህርት
ከዩረሉትና፡ከአተናበሩት፡
ሊቃውንት፡የ፭ኛውን፡ሊቅ፣
ስም፡በመደዝ፡የተሰየመ፡ነው።
ይህንም፡ስም፡ስንተን፡መጽሐ
ፉን፡ስናሳትም፡የአቡሻክርን፡
ቅምር፡ብቻ፡በመዘርዘር፡አ
ይደለም። ነገር፡ግን፡የርሱን
ና፡በልዩ፡ልዩ፡ዘመን፡እየተነሡ፡
የተናገሩትን፡የሊሎች፡ሊቃው
ንት፡እስተያየትንም፡በመጨመ
ር፡ነው፡እንጂ፡ይህን፡የመሰለ
ውን፡መጽሐፍ፡ሊቃውንት፡በ
ልዩ፡ልዩ፡ስም፡እየሠየሙ፡መ
ጻሑፋቸው፡የታወቀ፡ነው፤ማስት፡
መርሐ፡ዕውር፤ባሕረ፡ሐሳብ፤
አቡሻክር፤እያሉ፡እየጻፉ፡እየ
ተመሩ፡አቀርበዋል። ሁሉምት
ጠቃሎ፡ሊገኙ፡ግን፡የቍጥር፡መጽ
ሐፍ፡ወይም፡የቍጥር፡ትምህርት፡
ይባላል። ዋናው፡ዓላማ፡ዲጋሞ፡የ
ዘመናትን፡መለዋወጥ፤ የኗሳኔዎ
ችን፡አቀማመጥ፤ የፀሐይንና፡የጨ
ረቃን፡መመሳሰል፤አውታረ፡ፀሐይ
ን፡ምዕዛረ፡ፀሐይን፤ መሳከወ፡ፀሐ
ይን፡ምሕዋረ፡ከዋክብትን፡የሚገ
ልጥ፤እንዲሁም፡የዕለታትን፡የአ
ውራኅን፡የዓመታትን፡የብተት፡
መገኛ፡የሚያሳይ፡መጽሐፍ፡ነው።

እንዲሁም፡የአጽዋማትንና፡የ
በዓላትን፡መነሻና፡መድረሻ፡ማለ
ት፡ዘኢየዓርግና፡ዘኢይወርድ
ን፡ለይቶ፡የሚያሳይ፡መንገድን
ው። በጥንት፡ዘመን፡ግን፡ለሐሳብ፡
ከዋክብት፡ሰይቀር፡መሥፈሪ
ያ፡መቁጠሪያ፡መመር ምሪያም፡
ይኸው፡የቍጥር፡ትምህርት፡ነበር፡

www.ethiopianorthodox.org

ለለዚህ፡ሊቀውንቶ፡እየተራቀቁ፡የ
ልዩ፡ልዩ፡ከዋክብትን፡ስምና፡አቀ
ማመጥ፡ይናገሩ፡ነበር፤ሌላው፡ቀ
ርቶ፡ኤክሊፕስ፡የሚሆንበትን፡ጊ
ዜ፡ለይተው፡ይናገሩ፡ነበር። እንዲ
ሁም፡አባባሉ፡ፀሐይ፡ጨለማ፡የ
ምትሆነው፡አቀድ፡የሚባለው፡ኮ
ከብ፡ወጥቶ፡ሲጋርዳት፡ወይም፡ፕ
ላውን፡ሲፕልባት፡ነው፡በማለት፡
ያስረዱ፡ነበር።

በዚያም፡ሆነ፡በዚህ፡ምክንያት፡
የቁጥር፡ትምህርት፡ተወዳጅ፡ሆ
ኖ፡ብዙ፡የፍልስፍና፡ሥራ፡ተሠር
ቶበታል። እየዋለና፡እያደረ፡ግን፡
ከባድ፡ምርምርን፡የነብቀ፡ጥናት
ን፡የሚጠይቅ፡በመሆኑ፡ብዙዎ
ች፡ከዚህ፡ዕውቀት፡ተወግደው፡አ
ጥቂዎቹ፡በቁጥር፡አገለው፡ይገ
ኛሉ። ዕውቀቱም፡እየተቀነሰ፡የ
ዘመናችን፡አቁጣጠር፡አልቶ፡የ
ትመጣው፡ሁሉ፡እየተረሳ፡መሄ
ድ፡ጀምሮ፡ይገኛል።

ይህን፡ሁሉ፡ችግር፡በመረዳት፡ለ
መርማሪዎችና፡በጥናት፡ለሚገ
ኙ፡ደቀ፡መዛሙርት፡መርህ፡ይሆ
ናል፡ብለን፡በማመን፡ይኽን፡መጽ
ሐፍ፡አሳትመናል።

በዚህ፡መጽሐፍ፡የሚገኙት
ን፡ጥበባት፡ማጥናት፡የሁሉች
ን፡ተግባር፡መሆኑን፡በመረዳት፡
መጽሐፉ፡በሁሉ፡እጅ፡እንዲገኝ፡
የመንበረ፡ፀባዖት፡ቅድስት፡ሥ
ላሴ፡ካቴድራል፡ኃላፊነቱን፡ወ
ስዱ፡አሳትሟል።

የመንበረ፡ፀባዖት፡ቅ፡ሥ
ላሴ፡ ካቴድራል፡ የድርሰት፡ክፍ
ል።

ቅድስት ሥላሴ ቤተ መጻሕፍት

በስሙ፡አብ፡ወወልድ፡ወ
መንፈስ፡ቅዱስ፡፩አምላክ።
ንጽሕፍ፡ዘንተ፡መጽሐፈ፡
ዘደረሶ፡እጓዚእ፡ትሩፋቲም
ገባሬ፡ወማእምረ፡መጻሐ
ፍት፡አቡሻኽር፤ወልዱ፡አ
ቢልሂረ.ም፡ዲፕሮስ፡መ
ነኮስ፨
ዕብነ፡እልመሐዷብ፡ዘበ
ትርጓሜሁ፡ወልደ፡ጣሡ
ጱ፤ወእሙ፡አኮ፡ወልደ፡ም
ሑር፤ዘእጡር፡በረኸ፤
ዘተሠየጠ፡ዲያቆነ፡
በቤተ፡ክርስቲያን፡ዘመ
ዓልቃ፨
እንዘ፡ይነጓር፡በእንተ፡
ሐሳበ፡ዓለም፡እምፍጥረ
ተ፡አዳም፡እስከ፡፲፻፸፫

በአብና፡በወልድ፡በመን
ፈስ፡ቅዱስ፡ስም፡፩ዱ፡አምላክ።
በሥራ፡ፍጹም፡መጻሕፍት
ን፡የሚያውቅ፡ጌታ፡አቡሻኽ
ር፡የአቢልሂረ.ም፡ልጅ፡ዲፕ
ሮስ፡መነኰሴ፡የደረሰውን፡
ይህን፡መጽሐፍ፡እንጽፋ
ለን፨
ትርጉሙ፡የተቀጣ፡ልጅ፡የ
ሚሆን፡የእልመሐዷብ፡ልጅ፡
ወይም፡የተማረ፡ልጅ፡
በረኸ፡የታወቀ፨
በመዓልቃ፡ቤተ፡ክርስ
ቲያን፡ዲቁናን፡የተሾመ፨

አዳም፡ከተፈጠረ፡ጀም
ሮ፡እስከ፡፲፻፹፫ህ፡፲፫፻ዓ
መት፡ድረስ፡በግብፅ፡አቆ

www.ethiopianorthodox.org

፩ ዓመት፡በሐሳብ፡ጎብጽ፤

ዘየኀብር፡ምእለ፡፲፻ወ፳
፻፳ወ፱ዓመት፡እስከንጽ
ር።
ወካዕበ፡የኀብር፡ምእ
ለ፡፯፻፶ወ፰ዓመት፡ትንግ
ሳት።
ወእስትጋብእ፡እንተ፡ጽ፡ካል
ዕተ፡ዘናመጽእ፡ዘዝክሮቷ፡

እንተጽ፡፩ በእንተ፡ፍካ
ሬ፡መጽሐፍ፡ዘይትረተዕስ
ኛዩ፡ተጋዕዞ፡ዘሀሎ፡ማዕ
ከለ፡ትዝምዷት፡ዘክርስቲ
ያን።
በእንተ፡በዓላት፡ዓበይ
ት፡መሚሐውያት፡
ወተጋዕዞ፡ዘሀሎ፡ማዕከ
ሉ፡ሙ፡በእንተ፡ሐሳብ፡ወ

ጣጠር፡የዓለምን፡ቁጥር፡እ
ያተናገረ፡
ከ፩ሺህ፰፻፸፰ ዘመነ፡
እስክንጽር፡ጋር፡አንድ፡
ያሚሆኝ።
ዲጣመኛም፡ከ፯፻፶፰
ዓመት፡ትንግሳት፡ጋር፡እ
ንድ፡ይሆናል።
ትርጓሜዋን፡የምናመ
ጣት፡ሊሳይቱንም፡እንቀ
ጽ፡ለበለበ።
፩ኛው፡እንቀጽ፡በክር
ስቲያን፡ወገኖች፡መካከል
ያለውን፡ክርክር፡ለመረዳ
ት፡ስለሚፈለገው፡የመጽ
ሐፍ፡ትርጓሜ፡ይናገራል።
ስለ፡ዩጋጕ፡ስለ፡ጌታ፡
በዓላት፡
ስለቍጥርና፡ስለ፡ሂሳብ፡
በመካከላቸው፡ያለውን፡

ኍልቍ።
እንቀጽ፡፪ በእኒት፡እሉ፡
ዓመታቲሆሙ፡ወአውራ
ኂሆሙ፡በሐሳብ፡ሠርቀ፡
ወርኃ፤ወእመዋዕሉ፡ዘ
መኖሙ፡ማዕከላዩ።
ወአመ፡አውራኂሆሙ፤
ወኍልቈ፡መዋቅሊሆሙ።
ወሠጣሪ፡ዓመቲሆሙ፤
ዘውእቶሙ፡ዓረብ።
እንቀጽ፡፫ በእንተ፡እሉ፡
ዓመታቲሆሙ፡በሐሳበ፡ፀ
ሐይ።
ወአውራኂሆሙ፡በሐ
ሳበ፡ሠርቀ፡ወርኃ፤ወኑኆ
ዓመታቲሆሙ፤
ወኍልቈ፡አውራኂሆሙ፡
ወሠጣሮሙ፤ዘውእቶ
ሙ፡አይሁድ፡ዕብራውያ
ን።

ክርክር።
፬ኛው፡እንቀጽ፡በጨረ
ቃ፡አቈጣጠር፡ስለ፡ዓመቶ
ቻቸውና፡ስለ፡ወሮቻቸው፡
ይናገራል፤ከመካከለኛ፡ዘ
መናቸው፡ተናችም።
የወሮቻቸውን፡ስም፤
የቀኖቻቸውን፡ቁጥር፤
የዒመታቸውን፡ሠጣር፤
እሊህም፡ዓረቦች፡ናቸው።
፭ኛው፡እንቀጽ፡በፀሐይ፡
አቈጣጠር፡ስለ፡ዓመቶ
ቻቸው፡ይናገራል።
ስለ፡ወሮቻቸውም፡በ
ጨረቃ፡አቈጣጠር፤የዓ
መቶቻቸውን፡ርዝመት፤
የወሮቻቸውን፡ቁጥር፡
ሠጣራቸውን፤እሊህም፡
ዕብራውያን፡አይሁድ፡
ናቸው።

www.ethiopianorthodox.org

አንቀጽ፡ ፬ በእንተ፡ እለ፡ዓ
መታቲሆሙ፡ ወአውራኂሆ
ሙ፡በሐሳበ፡ፀሐይ።
ወተጋዕዘ፡ምክር፡በኦን
ዕዴሚ፡ዘዓመታት፡

ወበእንተ፡አመ፡አውራኂ
ሆሙ፤ወጉልቈ፡መዋዕ
ሊሆሙ፤ወሠሳርሆሙ፡
ለለ ፩ እምኒሆሙ።

አንቀጽ፡፭ በእንተ፡ዓ
መታቲሆሙ፡ለዮናናው
ያን። ወእለ፡ይዛመዱ፡ም
ስለ፡እስክንድር፡ወልደ
ፊልጶስ፡ዮናናዊ።

ወዝንቱ፡ሐሳቡሰ፡እም
ቀዳሚ፡ዓመተ፡መንግሥ
ቱ፡ውእቱ።

አንቀጽ፡፮ በእንተ፡አመ፡
አውራኂሆሙ፡ለሮምያ፡ወ

፬ኛው፡አንቀጽ፡ስለ፡ዓመ
ቶቻቸውና፡ስለ፡ወሮቻቸው፤
ይናገራል፤በፀሐይ፡አቈጣጠር።

ስለ፡ዓመታት፡ቍጥር፡ር
ዝመት፡የሚከራከሩበት
ን።

ስለ፡ወሮቻቸው፡ስም፡
ስለ፡ቀኖቻቸው፡ቍጥር
ከእነርሱ፡ለያንዳንዱ፡ስ
ለ፡ሠሳራቸው።

፭ኛው፡አንቀጽ፡ስለ፡ዮና
ናውያን፡ዓመቶች፡ይናገ
ራል። ከዮናናዊው፡ከ
ፊልጶስ፡ልጅ፡ከእስክን
ድር፡ጋር፡የሚዛመዱትን።

የቍጥሩ፡መጀመሪያ፡ግ
ን፡በነገሠበት፡ዓመት፡በ
መጀመሪያው፡ነው።

፮ኛው፡አንቀጽ፡ስለሮ
ማውያንና፡ስለ፡ሱርያን፡

ሱርያን።
ወጉልቈ፡መዋዕሊሆሙ።
ዘከመ፡ኮኑ፡ይገብሩ፡ቀዲ
ሙ።

ወከመ፡አውራኂሆሙ፡
ካዕበ፡ለአፍርንጋ፤
ወጉልቈ፡መዋዕሊሆሙ፤

አንቀጽ፡፯ በእንተ፡ሐሳ
ብ፡የዝዲዢር፡ወልዴ፡ሻ
ህረን፡ፈረሳዊ።

ወውእቱ፡በቀዳሚ፡ዓ
መተ፡መንግሥቱ።

አንቀጽ፡፰ በእንተ፡ሐ
ሳበ፡ቀብጥ፡ዘሀገረ፡ምስ
ር።
ወከመ፡አውራኂሆሙ።
ወይእቲ፡ወርኃ፡ሕበሮ
ኑ፡አብርሃም፡ወኖኅ፡ወሴ
ት፡ወአዳም።

ወሮች፡ስም፡ይናገራል።
የቀኖቻቸውን፡ቍጥር።
እስተጁመው፡ምን፡እንደ
ሚያደርጉ።

ዳግመኛም፡ስለ፡አፍርን
ጋውያን፡ወሮች፡ስም፡
ስለቀኖቻቸው፡ቍጥር።

፯ኛው፡አንቀጽ፡ስለ፡ፈ
ረሳዊ፡ስለ፡ሻህረን፡ልጅ፡ከ
ለ፡የዝዲዢር፡አቈጣጠር፡
ይናገራል።

በነገሠ፡በመጀመሪያው፡
ዓመት፡መጀመሩን።

፰ኛው፡አንቀጽ፡የምስ
ር፡ሀገር፡የቀብጥን፡አቈ
ጣጠር፡ይናገራል።
የወሮቻቸውን፡ስም።
ይኸችውም፡የአባቶቻች
ን፡የአብርሃም፡የኖኅ፡የ
ሴት፡የአዳምም፡ወር፡ናት።

www.ethiopianorthodox.org

እምፈጠሮሙ፡ እግዚአብሔር።
አንቀጽ፡ ፱ በእንተ፡ አእምሮ፡ ፫ መሠረታት፡

ዘእም፤ሆሙ ይትዓወቀ፡ አከማቲሆሙ፡ በኆኅት፡ ሐሳባት፤ ወደኍረቶሙ፡ ዘበበበይኖሙ።
አንቀጽ፡ ፲ በእንተ፡ ኛሄቱ፡ ዘሀሎ፡ ማዕከለ፡ ሀሳባት፡ እመዋዕሉ።
ወማኅመጠኒ፡ ይእቲ፡ ዕለት፡ እምዓመታት፡ ፀሐይ፡ ዘእፁለው፡ ዘንተ፡ መጽሐፈ፡ ዘይሌኹ እልክም።
አንቀጽ፡ ፲፩ በእንተ፡ አእምሮ፡ ስፍሐ፡ ዓመታት፡ ዘተንባሳት።
ወአውራኂሆሙ፡ በመዋ

እግዚአብሔር፡ ከፈጠራቸው፡ ጀምሮ።
፱ኛው፡ አንቀጽ፡ ፫ን፡ መሠረታት፡ ስለማወቅ፡ ይናገራል።
ከእነርሱም፡ አሞታቸው፡ በቍጥሮቹ፡ መቍጠሪያ፡ ይተወቋል፤ መጨረሻቸውንም፡ ስለ፡ነርሱ።
፲ኛው፡ አንቀጽ፡ ከተናቸ፡ በቍጥር፡ መካከል፡ ስላለው፡ ኛሄቱ፡ ይናገራል።
ከፀሐይ፡ ዓመቶች፡ አንት፡ ዕለት፡ እኚ፡ ምትሆኑ፡ ይህን፡ ይዝእልሐክምን፡ መጽሐፍ፡ የተረጐሙ።
፲፩ኛው፡ አንቀጽ፡ ስለተገባሳት፡ ዓመቶች፡ ከፋቱ ይናገራል።
አስወሮቻቸውም፡ በተ

ዕሉ።
ወከማሁ፡ ካዕበ፡ ፍልሰተ፡ ዓመት፡ ተንባሳት።

ወአውራኂሆሙ፡ ወባቲ፡ ዓውደ፡ ቀመር፡ ዘቦ፡ት እምርት።
አንቀጽ፡ ፲ወ፪ ያጠይቅ፡ በውስቴቱ፡ ከመ፡መዓልት፡ ይተዋሞ፡ ለሌሊት፤ ይተዋሞ፡ በክብር፡ ወአኮ፡ በተባዕር።
ወሌሊትኒ፡ ይተዋሞ፡ለመዓልት፡ በተባዕሮ። ወኢኮ፡ በክብር።
ወያጠይቅ፡ በውስቴቱ፡ ስሕተቶሙ፡ ለሰብአ፡ ኢርማንያ፡ ወሱርያን፤ በበሊዓ፡ ፆሙ፡ በሠርክ፡ ረቡዕ፡ ወዓርብ፡ እምቀ

ኖች።
ዲግመኛም፡ እንዲሁ፡ የተንባሳትን፡ ዓመት፡ መፋለስ።
የወሮቻቸውን፡ ምልክት፡ ያለው፡ ዓመደ፡ ቀመር፡ ያለባት።
፲፪ኛ፡ አንቀጽ፡ ቀን፡ ሌሊትን፡ እንዲተካከለው፡ በውስጡ፡ ያስረዳል፤
በክብር፡ ይተካከለዋል፡ በመተዳደም፡ አይደለም።
በመተዳደም፡ ግን፡ ሌሊት፡ መዓልትን፡ ይተካከለዋል፤ በክብር፡ አይደለም።
በውስጡም፡ የአርማንያንና፡ የሱርያን፡ ሰዎች መሳሳት፡ ያስረዳል፤ በረቡዕና፡ በዓርብ፡ ምሽት፡ ከተወለ፡ጊዜ፡ አስ

www.ethiopianorthodox.org

ድመ፡ጊዜ፡ውእቱ፤
እንተ፡፲ወ፫ ያጤያት፡
በውስቴቱ፡ ከመ፡ወርኅ፡
ተረጥረ፡በተደሚ፡ሰዓት፡
ሌሊት፡ዘረቡዕ።

በምሥራቅ፡እምተድጦ፡
ፍጥረት፡ፀሐይ፡በ፲ወ፪ቲ
ሰዓት።
ወሶበ፡ሬኂመ፡ሐዊረ፡እስ
ከ፡ምዕራብ፤ ተረጥረ፡ፀ
ሐይ፤ እንዘ፡ይትናጹኑ፡በ
ገጹ፡ምሥራቅ፡በተደሚ፡
ሰዓት፡መዓልት፡ዘረቡዕ፤
እንተ፡፲ወ፬በእንተ፡እ
እምር፡እመ፡ዕለት ዘሮቱ፡
ተረጥረ፡ጥንት፡ዓለም፡

ወዘይትማሰሉ።
ኑሉቱ፡መዋዕለ፡እው

ተድሞ፡ሥጋ፡በመብሳት፤
፲፫ኛው፡እንቀጽ፡ጨረ
ቃ፡በረቡዕ፡በመጀመረ
ያው፡ሰዓት፡ሌሊት፡እንደ
ተረጠረ፡በውስጡ፡ያስ
ረዳል።
ፀሐይ፡ከመረጠሩ፡በሬ
ት፡በ፲፪ሰዓት፡በምሥ
ራቅ፤
ኢስከ፡ምዕራብ፡መሄፍ
ን፡በጨረሱ፡ጊዜ፤ በረቡዕ፡
ቀን፡በመጀመረያው፡ሰ
ዓት፡ፀሐይ፤ በምሥራ
ቅ፡ተፈጥሮ፡ትያዩ፤
፲፬ኛው፡እንቀጽ፡ዓለም
መጀመረያ፡የተረጠረ
በትን፡ቀን፡ከም፡ስለማ
ወቅ፡ይናገራል።
የሚመከሰውን።
የነፃ፡እውጭዎች፡ወር

ራኑ፡ዘእጋእዝት፡ሐሳባቲ
ወትጋዕዞቶሙ፡በእንቲ
አሁ።
ወዘሀሉ፡ማዕከለ፡ለለ
፮ሐሳብ፡እምውስቴቶ
ሙ።
ወዘማዕከለ፡ጥንት፡ዕ
ለት፡ዘዓመት፡ዓለም፡ኢ
ምኑ፡መዋዕል፤
እንተ፡፲ወ፫በእንቲ
አእምሮቱ፡ለዘሀሉ፡
ማዕከለ፡፮ሐሳባት፡ኑ
ልቍ፡ዘመዋዕል።
ወሚመጠን፡እማንቱ፡
እምዓመታት፡ፀሐይ፡ወ
ወርኅ።
ቀደሚሆን፡ዕለት፡እ
ሁድ፡ጥንት፡ፍጥረት፡ዓ
ለም።
ወካልዕት፡ዕለት፡ሰኑ

ች፡ቀናት፡ቍጥር፡አቈጣጠር፡
አሰርሱ፡መከራከራቸው
ን።
ከውስጣቸው፡እያንዳን
ዷ፡አቈጣጠር፡በመካከላ
ቸው፡ያለውን።
ከቀናችም፡በዓመት፡ዓ
ለም፡በተኑ፡መጀመረያ፡
መካከል፤
፲፭ኛው፡እንቀጽ፡በሁለ
ት፡ቍጥሮች፡መካከል፡ያ
ለውን፡የቀኖች፡ቍጥር፡
አስማወቅ፡ይናገራል።
ከፀሐይና፡ከጨረቃ፡ዓመ
ቶች፡አንዱ፡እንደ ሆኑ፡

መጀመረያቸው፡የፍ
ጥረት፡ዓለም፡መጀመረ
ያ፡ዕለት፡እሁድ፡የሆነ።
ሁለተኛም፡ዕለት፡ሰ

www.ethiopianorthodox.org

በ፲፤ አመ፩፤ ለየካቲት፡

በ፲፯፻ወ፪ ዓመተ፡ ሰማዕታት፡ ንጉሐን፡
ዘየኀብር፡ ምስለ፡ ሠርቀ፡ ወርኁ፡ መሐረም፡
በ፲፯፻ወ፬ ዓመት፡ ዘተንባሳት፡ ዲቲተ፡ አጋር፡፡
አንቀጽ፡ ፩ ወ፪ በእንተ፡ አእምሮ፡ ዕለታት፡ ዘሀለው፡ ማዕከለ፡ ፫ ሐሳባተ፡ ሊቃ፡
ወሚመጠን፡ ይእቲ፡ በሐሳበ፡ ሠርቀ፡ ወርኁ፡
ወበሐሳበ፡ ሠርቀ፡ ፀሐይ፡
ቀዳሚሆን፡ ዕለተ፡ እሁድ፡ ኆንተ፡ ፍጥረት፡ ዘዓለም፡
ወካልዕ፡ ዕለተ፡ ረቡዕ፡ ዘፍጥረተ፡ ፀሐይ፡ ወወርኅ፡

ነበት፤ በየካቲት፡ በ፩ኛው፡ ቀን፡
በንጉሐን፡ ሰማዕታት፡ በ፲፯፻፸፩ኛው፡ ዓመት፡፡
ከመሐረም፡ ወር፡ መባቻ፡ ጋር፡ እንዱ፡ የሚሆን፡፡
የአጋር፡ ልጆች፡ ተነባሳት፡ በተነሱ፡ በ፯፻፵፰ ዓመት፡
፲፯ኛው፡ አንቀጽ፡ በ፫ቱ፡ ቁጥሮች፡ መካከል፡ ያሉትን፡ ዕለት፡ ለማወቅ፡ ይደናገራል፡
በጨረቃ፡ አቈጣጠር፡ ምን፡ ያክል፡ እንዲሆኑ፡
በፀሐይም፡ አቈጣጠር
መጀመሪያቸው፡ የፍጥረት፡ ዓለም፡ መጀመሪያ፡ ዕለት፡ ዕሁድ፡ የሚሆን፤
ሁለተኛም፡ ፀሐይና፡ ጨረቃ፡ የተፈጠሩበት፡ ዕለት፡ ረቡዕ፡፡

ወእምዝ፡ ዕለተ፡ ሐሙስ፡ ኆንተ፡ ተራክቦቶሙ፡ ዘኮነ፡ በቀዳሚ፡ ዓመተ፡ ወርኅ፡፡
ወቀዳሚሆን፡ ለኤውራኂ፡ ዓረብ፤
ወቀዳሚሆ፡ ለሠርቀ፡ ወርኅ፡ ዘኒሳን፡ በአውራኂ፡ ዕብራውያን፡
ዘውእቱ፡ ሚያዝያ፡፡
ወእምዝ፡ ዕለተ፡ ሐሙስ፡ ኆንተ፡ ዕለቶሙ፡ ለውሉደ፡ እዥ፡፡
ወእምዝ፡ ዕለተ፡ ሰንበት፡ ቀዳሚሁ፡ ለሠርቀ፡ መሐረም፡፡
ዓመተ፡ ፲፯፻ወ፰፡፡
አንቀጽ፡ ፩ ወ፲ በእንተ፡ አእምሮቱ፡ ለዘሀሉ፡ ማዕከለ፡ ሐሳባት፡

ከዚህም፡ በኋላ፡ በጨረቃ፡ ዓመት፡ በመጀመሪያ፡ የሚሆን፡ የግንኙነታቸው፡ መጀመሪያ፡ ዕለተ፡ ሐሙስ፡ ነው፡፡
የዓረብ፡ ወሮች፡ መጀመሪያቸው፤
በዕብራውያን፡ ወሮች፡ የኒሳን፡ ወር፡ የመባቻው፡ መጀመሪያ፤
ይኸውም፡ ሚያዝያ፡ ነው፡፡
ከዚህም፡ በኋላ፡ የእዥ ልጆች፡ የዕለታቸው፡ ኆንት፡ ሐሙስ፡ ነው፡፡
ከዚህም፡ በኋላ፡ የመሐረም፡ መባቻ፡ መጀመሪያ፡ ዕለተ፡ ሰንበት፡ ነው፡፡
የ፲፯፻፰ ዓመት፡፡
፲፯ኛው፡ (ቁጥር) አንቀጽ፡ በቀኖች፡ ቁጥሮች፡ መካከል፡ ያለውን፡ ለማ

www.ethiopianorthodox.org

ዘመዋዕሉ፡
ወሚጠጠን፡ይእቲ፡እም
ዓመታት፡ፀሐይ፡ወሠር
ቀ፡ወርኅ፡፡
ቀጻሚሆን፡ዓመት፡ዓለ
ም፡በሐሳበ፡ሰብአ፡ሶርያ፡፡

ወእምዝ፡ጥንተ፡ፍጥረተ፡
ዓለም፡፡
ወእምዝ፡ቀጻሚ፡ዓመት፡
ዘእስክንድርያ፡፡

ወእምድኅረሁ፡ቀጻሚ፡
ዓመቱ፡ለአውግስጦስ፡
ቄሣር፡፡
ወእምዝ፡ዲዮቅልጥያኖ
ስ፡
ወድኅረሁ፡ዕለተ፡ሐሙ
ስ፡ዘሠርቀ፡መሐረም፡በ
ዓመት፡፯፻፶ወ፮ዘአጋረው

ወቅ፡ይናገራል፡፡
በፀሐይና፡በጨረቃ፡ዓ
መቶች፡ስንት፡እንደሆነ
ች፡፡
በሶርያ፡ሰዎች፡አቈጣጠ
ር፡መጀመረያቸው፡ዓመ
ት፡ዓለም፡ነው፡፡
ከዚህም፡በኋላ፡የፍጥረ
ት፡ዓለም፡ጥንት፡፡
ከዚህም፡በኋላ፡የእስክ
ንድርያ፡የመጀመረያው፡
ዓመት፡፡
ከእርሱም፡በኋላ፡የአው
ግስጦስ፡ቄሣር፡ዓመት፡መ
ጀመረያ፡፡
ከዚህ፡በኋላ፡ዲዮቅል
ጥያኖስ፡
በኋላውም፡በአጋረው
ያን፡በ፯፻፶፮ዓመት፡የመ
ሐረም፡ወር፡መባቻ፡ዕ

ያን፡፡
አንቀጽ፡፲ወ፰በእንተ፡
አእምሮ፡መዋዕሉ፡ዘሀለ
ው፡ማዕከለ፡፯ሐሳባት፡

ወሚጠጠን፡ይእቲ፡እም
ነ፡ዓመታት፡ዘፀሐይ፡ወዘ
ርኅ፡፡
ቀጻሚሆን፡ዕለተ፡እሁድ፡

ቀጻሚ፡፩ፍጥረተ፡ዓለ
ም፡፡
ወእምዝ፡ዕለተ፡ሠሉስ፡
ዕለተ፡ልደቱ፡ለእግዚእ
ነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡

ወድኅረሁ፡ዕለተ፡ጥ
ምቀቱ፡ቅድስት፡በዕ
ለተ፡ሠሉስ፡፡
ወእምዝ፡ዕለተ፡እሁድ፡

ለተ፡ሐሙስ፡፡
፲፰ኛው፡አንቀጽ፡በ፯፡ቁ
ጥሮች፡መካከል፡ያሉትን፡
ቀኖች፡ስለማወቅ፡ይናገ
ራል፡፡
ከፀሐይና፡ከጨረቃ፡ዓመ
ቶች፡ስንት፡እንደሆነች፡

መጀመረያቸው፡ዕለተ፡እ
ሁድ፡
የፍጥረተ፡ዓለም፡መጀ
መረያ፡እሁድ፡፡
ከዚህም፡በኋላ፡ጌታች
ን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡የ
ተወለደበት፡ዕለት፡ዕለ
ት፡ሠሉስ፡፡
ከእርሱም፡በኋላ፡የተጠ
መቀበት፡ዕለት፡ዕለት፡
ሠሉስ፡፡
ከዚህም፡በኋላ፡ልዩ፡ት

www.ethiopianorthodox.org

ዕለተ፡ ትንሣኤሁ፡ ትፌሥለ ት።
ወድኅረሁ፡ ዕለተ፡ ዕርገቱ፡ በሐሙስ።
ወእምዝ፡ ዕለተ፡ ሐሙስ፡ እመ፳ወ፫ ለኅር፡ ዓመቱ፡ ፬፻፸ወ፫ ዓመት፡ ለማዕ ቷት፡ ቅዱሳን፡ ዘዋኅብር፡ ምኩስ፡ ሠርቁ፡ መሐረም፡ ፬፻፶ወ፭፡ ዘአ ጋራውያን።

እንቀጽ፡ ፲ወ፱፡ በእንተ፡ ኢእምሮ፡ መጥዕል፡ ዘሀሉ፡ ማዕከሉ፡ ፲ወ፮፡ ሐሳባተ፡ ኍልቍ።
ወሚመጠን፡ ይእቲ፡ እም ኑ፡ ዓመታት፡ ፀሐያዊት፡ ወ ወርኃዊት።
ቀዳሚሆን፡ ዕለት፡ እሁዱ፡ ዕለት፡ ተሌአኮቱ፡ ለአዳም፡

ኀሣኢን፡ ዋትንሣባት፡ ዕለ ት፡ ዕለት፡ እሁዱ፡
ከእርሱ ም፡ በኋላ፡ ዋዓረ ገበት፡ ዕለት፡ ሐሙስ፡ ነው፡ ከዚህ ም፡ በኋላ፡ በ፬፻ ፸፫ ዋቅዱሳን፡ ለማዕቷ ት፡ ዓመት፡ ኅር፡ ፳፫ ቀን ዕለት፡ ሐሙስ፡
በአጋሬውያን፡ በ፬፻፶፭ ዓመት፡ ከመሐረም መ ባቻ፡ ጋር፡ አንድ፡ ዋሚሆን።

፲፱ኛው፡ አንቀጽ፡ በ፲ ፮፡ ቁጥሮች፡ መካከል፡ ያሉትን፡ ቀኖች፡ ስለማ ወቅ፡ ይናገራል።
በፀሐይና፡ በጨረቃ፡ ዓ መቶች፡ ስንት፡ እንደሆ ች፡ ስለማወቅ።
መጀመሪያቸው፡ አዳም፡ ዋተፈጠረባት፡ ዕለት፡ ዕለ ተ፡ እሁድ።

፪ኢ፡ ዕለተ፡ አይኅ፡

ሣልስ፡ ዕለት፡ ፀዓቶሙ፡ ለ ደቂቀ፡ ፳ኤል፡ እምድረ፡ ግ ብፅ። ረብዕ፡ ዕለት፡ ዓደዎ ቶሙ፡ ማየ፡ ዮርዳኖስ።
ኃምስ፡ ዕለት፡ ፕንቴ፡ ለሰ ሉጣን፡ ሐኒጸ፡ ቤተ፡ እግዚ አብሔር።
ሳድስ፡ ዕለት፡ ተፂውዖቶ ሙ፡ ለ፲፡ አንጋዴ፡ ፳ኤል።
ወሳብዕ፡ ዕለት፡ ተመዝበ ር፡ ቤት፡ ወተፂውዎቶሙ፡ ለደቂቀ፡ ይሁዳ።
ሳምን፡ ዕለት፡ ፍጻሜ፡ ሐ ንፃሁ፡ ለቤተ፡ እግዚአብ ሔር፡ በመጥዕለ፡ ቴርስ፡ እምድኅረ፡ ፍልሰተ፡ ባቢ ሎን።
ታስዕ፡ ዕለት፡ ተጋብኦቶ

፪ኛ፡ ማየ፡ አይኅ፡ ዋዘነመባት፡ ቀለት፡
፫ኛ፡ ፳ኤል፡ ከግብፅ፡ የወጡ ባት፡ ቀን፡
፬ኛ፡ የዮርዳኖስን፡ ውሃ፡ የ ተሻገሩበት፡ ቀን።
፭ኛ፡ ሰሎሞን፡ የእግዚአብ ሔርን፡ ቤት፡ መሥራት፡ የጀ መረባት፡ ቀን።
፮ኛ፡ ከ፳ኤል፡ ፲ሩ፡ ነገድ፡ የ ተማረኩበት፡ ቀን፡ ነው።
፯ኛ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ የፈረሰ በትና፡ የይሁዳ፡ ልጆች፡ የተ ማረኩበት፡ ቀን።
፰ኛ፡ ከፍልሰተ፡ ባቢሎ ን፡ በኋላ፡ በቴርስ፡ ዘመን፡ የእግዚአብሔር፡ ቤት፡ ሥ ራ፡ የተፈጸመበት፡ ቀን፡ ነ ው።
፱ኛ፡ ሕዝቡና፡ የሕዝቡ፡ አ

www.ethiopianorthodox.org

ለው፡ለሕዝብ፡ሲቀ፡ሕዝብ፡
ም አለ፡ሕዝብ፡ወምአለ፡
ዲቲቀ፡ዲሁዲ፡ወብንያም
በዓፀዲ፡ቤተ፡እግዚአብ
ሔር፡በኢየሩሳሌም።
ወኮነ፡ዝንቱ፡በዕለተ፡
ሰንበት።
ኢምር፡ዕለተ፡ፍጻሜሁ፡
ለሕንጻተ፡ቤት፡ዳግመ፡በ
መዋዕሊሁ፡ለአርአፕር
ኮሲስ።
፲ወ፩ ዕለተ፡ምዝባሬ፡ቤ
ት፡ዳግመ፡በመዋዕለ፡ፕ
ሮክ፡ወልዩ፡ኢክባክያኖ
ስ፡ንጉሠ፡ፋርስ።

፲ወ፬ ዕለት፡ተፈጸሚሁ፡ለ
ወርኃ፡መሐረም፡በ፲፻፯
፻ወ፩ ዓመት፡ዲቲቀ፡አ
ጋር።

ለቋ፡ከሕዝቡና፡ከዲሁዲ
ሊቃ ችን፡ከብንያም ምድጋ
ር፡በእግዚአብሔር፡቉ት
በኢየሩሳሌም፡የተሰበ
ሰበበት፡ቀን።
እርሱም፡በሰንበት፡ቀ
ን፡ነው።
፲ኛ፡በአርአፕርኮሲስ፡
ዳግመኛ፡ቤተ፡መቅደ
ስ፡ሥራ፤የተፈጸመበት
ቀን፡ነው።
፲፩ኛ፡በፋርስ፡ንጉሥ፡
በኢክባክያኖስ፡ሊቃ፡በ
ፕሮክ፡ዘመን፡የእግዚ
አብሔር፡ቤት፡ዳግመኛ፡
የፈረሰበት፡ቀን።
፲፬ኛ፡ዕለት፡በአጋር፡ሊ
ቃት፡ዓመት፡በ፲፻፯፻፩
ዓመት፡የመሐረም፡ወር፡
መፈጸሚያ፡ቀን።

እንቀጽ፡፳ወያጠይቅ፡
በውስቴቱ፡ሱባዔያተ፡እ
ንተ፡ዘከረ፡ዳንኤል፡ነቢይ፡
በትንቢቱ፡በእንተ፡ምጽ
አቱ፡ለክርስቶስ።
ወበጊዜ፡ልደቱ፤ወለዓ
ተ፡ከቀለቱ፤ወእውጾ
ቱ፡ለዝንቱ፡ወፕያቲሁ፤
ወዘይሰነዓው፡እምዓመ
ተ፡ዓለም።
ወከማሁ፡ካዕበ፡ዘዘከረ፡
ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡በአቡ
ቀለምሲስ፡እምነ፡ሱባዔ
ያት፡ዘምጽአተ፡መማድ
ዮስ፤ወዓመታቲሁ፤
ዘውእቱ፡ሐሳዊ፡መሢ
ሕ።
እንቀጽ፡፳ወ፩በእንተ፡
ዘከመ፡ነበረ፡እግዚእነ፡
ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡በዲ

፳ኛው፡አንቀጽ፡ለለ፡ክር
ስቶስ፡መምጣት፡ዳንኤ
ል፡በትንቢቱ፡የቆጠራቸ
ውን፡ሱባዔዎችን፡በውስ
ጡ፡ያስረዳል።
ለልደቱ ወለጥምቀቱና፡ለለተ
ሰቀለበት፤ዲህነ ም፡ለሐ
ማውጣቱና፡ለለማስረዳቱ፤
ከዓመተ፡ዓለም፡የሚለ
ማማውን።
እንዲሁም፡ሁለተኛ፤ለ
ሐሰተኛው፡መምጣት፡
ከተቆጠሩት፡ሱባዔዎች፡
ወንጌላዊው፡ዮሐንስ፡የተ
ናገራቸውን፤ዓመቶቹን፤
ይኸውም፡ሐሳዊ፡መሢ
ሕ፡ነው።
፳፩ኛው፡አንቀጽ፡ጌታች
ን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ከ
ተወለደበት፡ጊዜ፡ጀምሮ፡

www.ethiopianorthodox.org

በ፡ምዕር፡ውስተ፡ዓለም
እምአመ፡ልደቱ፡በሥጋ፡
እስከ፡ዕለተ፡ትንሣኤሁ
፶፻ወ፭፻ዓመተ፡ፍጹማነ
፲ወ፩ዕለተ።

ተደሚሮን፡ዕለተ፡ሠ
ሉስ፤ወተፍጻሜትን፡ዕ
ለተ፡እሁድ።

እንቀጽ፡፳ወ፯በእንተ፡
ዘከመ፡ኮነ፡ዘእግዚእነ፡
ልደት፡በኀለተ፡ሠሉስ፤
ወበእንተ፡ዘኮነ፡ትንሣ
ኤሁ፡በእሁድ።

እንቀጽ፡፳ወ፰በእንተ፡
አእምሮ፡ከመ፡ምንት፡ው
እቱ፡ዓበቅቴ፡ፀሐይ፡ወ
በቀዊት፡ቦቱ።

እንቀጽ፡፳ወ፱በእንተ፡
አእምሮተ፡ስፍን፡ውእ

ከሙታን፡ተለይቶ፡እስ
ከ፡ተነሣበት፡ጊዜ፡ዱሮ
ስ፤በዓለም፡ውስኘ፡በም
ድር፡ሳይ፤፶፻፭፻ዓመት፡ከ፲
፩ቀን፡እንዲ፡ኖረ፡ይናገራል።
መጀመሪያቸ፡ው፡ማ
ክሰኞ፤መጨረሻቸውም
ዕለተ፡እሁድ፡ነው።

፳፯ኛው፡እንቀጽ፡የጌታ
ችን፡ማክሰኞ፡ስለመ
ሆኑና፡ትንሣኤውም
በእሁድ፡ስለመሆኑ፡
ይናገራል።

፳፰ኛው፡እንቀጽ፡የፀ
ሐይ፡አቈጣጠር፡ምን፡እ
ንደሆነና፡ኘቅምም፡እ
ንዲለበት፡ከለማወቅ፡
ይናገራል።

፳፱ኛው፡እንቀጽ፡ለዓ
መቱ፡ሁሉ፡የምትወጂ

ቱ፡ዓበቅቴ፡ፀሐይ፡ዘዓመ
ት፡ማኅበ፥ዘምስር፡ለኵ
ሉ፡ዓመት፡ዘትትረቀ ዱ፡

እንቀጽ፡፴ወ፩በእን
ተ፡አእምሮተ፡ሚ ውእቱ፡
ወምንት፡በቀዊቱ፡

እንቀጽ፡፴ወ፪በእንተ፡
ስፍን፡ሌበቅቴ፡ወርኅ፡ዘ
ዓመታት(ፀሐይ፤)ማኅበዕ፡
ዘምስር፤ለዘይትረቀዱ፡
እምዓመታት።

እንቀጽ፡፴ወ፫በእንተ፡አ
እምሮ፡ፋሲካ፡ክርስቲያ
ን፡ማኅበዱ፡ዘሀገረ፡ምስር
ወቀበሳ።
ወተደሚሁ፡ለዝንቱ፡ፋ
ሲካ፡አይሁድ።

እንቀጽ፡፴ወ፬በእንቱ፡
አእምሮ፡መጽእ፡ዓበቅ

ዱ፡የማኅበዕ፡ዓመት፡በፀሐ
ይ፡አቈጣጠር፡እንቴት፡እንዴ
ሆነ፡ከለማወቅ፡ይናገራል፡

፴ኛው፡እንቀጽ፡አበቅ
ቴ፡ምን፡እንደሆነ፤ፕቅ
ሙም፡ምን፡እንደሆነ፡ለ
ለማወቅ፡ይናገራል።

፴፩ኛው፡እንቀጽ፡የማኅበ
ዕ፡ዓመት፡በጨረቃ፡አቈ
ጣጠር፡እንዴት፡እንደሆነ፡
ከዓመቶች፡የሚቆጠረ
ውን፡ይናገራል።

፴፪ኛው፡እንቀጽ፡የም
ስር፡ሀገር፡የማኅበዕ፡ክ
ርስቲያኖች፡ፋሲካና፡ቀ
በሳን፡ስለማወቅ፡ይናገራል።
የዚህም፡መጀመሪያው፡
የአይሁድ፡ፋሲካ፡ነው።

፴፫ኛው፡እንቀጽ፡የዐር
ዩና፡የአዝም፡ዓመት፡ዓ

www.ethiopianorthodox.org

ቴ፡ ዘዓመተ፡ ሶርያ፡ ወአኀዘ
ም፤ ወበእንተ፡ ፋሲካ፡ ወ
ቀበሳ፡ ወትእምርተ፡ ለው
ራኁ።
እንተቋ፡ ፰ ወ ፱፡ በእንተ፡
ሙኃኤ፡ ዓብቀቴ፡ ዘዲመ
ኃተ፡ ሮም፤ ወከማሁ፡ ዘ
ፋሲካ፡ ወቀበሳ፤ ወትእ
ምርተ፡ ወርኁ።
እንቀጽ፡ ፲ በእንተ፡ ሙኃ
ኤ፡ ዓበቀቴ፡ ዘሮም፡ በሐሳ
በ፡ ስዒድ፡ ወልዩ፡ በኍረቱ።

ወከማሁ፡ ዘፋሲካ፡ ወቀ
በሳ፡ ወትእምርተ፡ ወርኁ፡
ወከማሁ፡ ፍሥሐ፡ አይሁ
ድ። ወፋሲካ፡ ክርስቲያ
ን፡ ወቀበሳ፤ ዘውእቱ፡ ፲፪
እናቅጽ።
እንቀጽ፡ ፲ወ፩ በእንተ፡ ም

ዓበቀቴ፡ ለሰማወቅ፤
አፋሲካና፡ አለ፡ ቀበሳ፡
አለ፡ መርሖችም፡ ምልክት፡
ይናገራል።
፰ ፱ኛው፡ እንቀጹ፡ ስለ፡ ሮ
ም፡ ዐመቶች፡ ዓበቀቴ፡
ማውጫ፤ እንዲሁም፡ የ
ፋሲካንና፡ የቀበሳውን፡
የወሩን፡ ምልክት፡ ይናገራል፡
፲ኛው፡ እንቀጹ፡ በኹፕ
ረት፡ ልዩ፡ በስዒድ፡ አቈጣ
ጠር፡ የሮም፡ አበቀቴ፡ ማ
ውጫን፡ ይናገራል።
እንዲሁም፡ የፋሲካውንና
የቀበሳውን፡ የወሩን፡ ም፡
እንደሁ፡ የአይሁድን፡ ፍ
ሥሐ። የክርስቲያንን፡
ፋሲካና፡ ቀበሳ፤ ይኸው
ም፡ ፲፪ እንቀጹ፡ ነው።
፲፩ኛው፡ እንቀጹ፡ የቀ

ንት፡ ውእቱ፡ መሠረተ፡ ዕ
ለት፤ ዘኪያሁ፡ ይረክቡ፡
ኅብፃውያን፡ ወምአር፡
መሠረተ፡ ለሐሳበ፡ ፍሥ
ሐ፡ አይሁድ፡ ወፍሥሐ፡ ክ
ርስቲያን፨ ዘ፯፡ ዘ፰ ዘሐ
ሳበ፡ ስዒድ፡ ወልዩ፡ በኍረ
ቱ፤ ወዘ፱ ዓዲ፡ በሐሳበ፡ ሮ
ም።

እንቀጽ፡ ፲፩ ወ ፲፪ ወያጠ
ይቅ፡ ውስቴቱ፡ ከመ፡ ዓመ
ታት፡ ቢረዲዱሳት፡ እንተ፡
ሠርፅዋ፡ አልባቴ፡ በቀዲ
ትቱ፡ ዱሜ፡ ዓመታቲሃ፡ ት
ግብዕ፨ ወይገብሩ፡ ኅቲ፡
እምኘንተ።
ወኅብርስ፡ አኮ፡ ከማሁ፡
ውእቱ፡
እንቀጽ፡ ፲፫ ወ ፲፬ በእንተ፡

ን፡ መጀመሪያ፡ አስምን፡ እን
ዲሆኑ፡ ይናገራል፤ ኅብፃው
ያንና፡ ምአር፡ ለአይሁድና፡
ለክርስቲያን፡ ፍሥሐ፡ አቈ
ጣጠር፡ እርሱን፡ መሠረት፡
ያደረጉት፨ የ፯፰ኛው፡ የ፱ኛው፡
የበኍረት፡ ልዩ፡ የስዒድ፡ አ
ቈጣጠር፤ ዲግመኛም፡ በ
ሮም፡ አቈጣጠር፡ የ፱ኛው
ን።
፲፩ ፲፪ኛው፡ እንቀጽ፡ የቢር
ዲዱሳት፡ ዓመቶች፡ የሠ
ሯት፡ ፕትም፡ እንደሲፋት፡
በውስጡ፡ ያስረዳል።
በዓመቶቹ፡ ቍጥር፡ ተመ
ለሳለች፡ ከመጀመሪያዋ፡
ያደርጉሳታል።
ሥራዎን፡ እንዲሁ፡ አል
ነበረም።
፲፫ ፲፬ኛው፡ እንቀጽ፡ ስለ፡ አ

www.ethiopianorthodox.org

ሙሴ ኤ፡ ዓመታተ፡ አይሁ
ድ፤ ወአውረኂሆሙ፤ ወዘ
የኀብር፡ ምስለ፡ ውእቱ፡ ዓ
መታተ፡ ዓረብ፡ ወግብፃው
ያን፡ ወዓመታቲሆሙ።

ወሀሉ፡ በዓውዱ፡ ሌቶማ
ር፡ ኢሙራት፡ በትእምር
ት።

አንቀጽ፡ ፴ወ፩ በእንተ፡
አእምሮ፡ ሙሴ ኤ፡ ኍልቈ፡
መዋዕሌ፡ ኢውራኅ፡ ዘሠር
ቀ፡ ወርኅ፡ ወአመ፡ አውራ
ኂሁ፤ ወፍጻሜ፡ ዓመታ
ቲሁ፡ እምኍልቈ፡ መዋዕ
ል፡ አውራኅ፡ ዘፀሐይ።

ወዘሠርቀ፡ ወርኅ፡
ወከማሁ፡ ፀሐያዊ፡ እም
ነ፡ ወርኃዊት።

አንቀጽ፡ ፴ወ፪ በእንተ፡

ይሁዱ፡ ዓመቶች፡ ኢወማ
ኛ፤ ስለ፡ ወሮቻቸው፤ ከለ
ዓረብና፡ ስለ፡ ግብፃው
ያን፡ ዓመቶች፡ ከእርሱ፡
ጋር፡ ፩ ስለሚሆን፡ ዓመ
ቶቻቸው፡ ይናገራል።
በምልክት፡ በታወቁ፡
ቁጥሮች፡ ኢለ።

፴፩ኛው፡ አንቀጽ፡ የጨ
ረቃ፡ ወሮች፡ ቀኖች፡ ቁጥ
ር፡ ማውጫንና፡ የወራ
ቿንም፡ ስም፤ ከፀሐይ
ም፡ ወሮች፡ ቀኖች፡ ቁጥ
ር፡ የዓመቷን፡ መጨ
ረሻ፡ ስለማወቅ፡ ይናገራል
የወሩን፡ መባቻ፡
እንዲሁም፡ ከጨረቃ፡
የፀሐዩን።

፴፪ኛው፡ አንቀጽ፡ የማ

አእምሮ፡ ፭ ዕለት፡ ጠቢባ
ን፡ እለ፡ ይትዌስኩ፡ ዲበ፡ ሐ
ሳበ፡ አበቅቴ፡ ለሙሴ ኤ፡
ሠርቀ፡ ሌሊት፡ ዘግብፃ
ውያን፡ እምሠርቀ፡ መዓ
ልቶሙ።

አንቀጽ፡ ፴ወ፫ ያጤይቅ፡
ውስቴቱ፡ ዘሀሉ፡ እማዕ
ከለ፡ ሠዊታት፡ ዓመታት፡
ፀሐያዊት፡ ወወርኃዊ
ት፡ እምነ፡ ሐፀፀ።

ወዘይትኃባእ፡ እምኔሁ፡
፭ ዕለት፡ በ፫፻፷ወ፭ ዓመ
ት።

አንቀጽ፡ ፴ወ፬ በእንተ፡
አእምሮ፡ ምጣኔሁ፡ ለኑኃ፡
ዓመታት፡ ፀሐይ።

ወሐፀፀ፡ ዚአሁ፡ እምኔ፡
፫፻፷ወ፭ ዕለት፡ ወረብ
ዕቱ፡ ለዕለት።

ግብፃውያንን፡ ሌሊት፡ ከመ
ዓልታቸው፡ ለይቶ፡ ለማ
ውጣት፡ ለአበቅቴ፡ ቁጥር
ሳይ፡ የሚጨመሩ፡ ሁለቱን፡
ዕለት፡ ጠቢባን፡ አለማወ
ቅ፡ ይናገራል።

፴፫ኛው፡ አንቀጽ፡ ከሐ
ፀፅ፡ የተነሣ፡ በፀሐይና፡
በጨረቃ፡ ዓመቶች፡ መ
ዘረያ፡ መካከል፡ ያለውን፡
ያስረዳል።

በ፫፻፷፭ ዓመት፡ ከእርሱ፡
የሚሰበሰበውን፡ እንዱ፡
ዕለት።

፴፬ኛው፡ አንቀጽ፡ የፀሐ
ይ፡ ዓመቶች፡ ርዝመት፡ ል
ክን፡ ስለማወቅ፡ ይናገራል።

ከ፫፻፷፭ ዕለትና፡ ከአ
ንዱ፡ ቀን፡ ሩብ፡ የርሷን፡
መጉደል።

www.ethiopianorthodox.org

አንቀጽ፡ ፴ወ፰ በእንተ፡ እ
ለ፡ ይነጋሩ፡ ቅዱሳት፡ መጻሕ
ፍት፡ ብሉይ፡ ወሐዲስ፡ ወ
ቀኖና፡ ሥርዓት፡ በዓላት፡
መሢሐውያት፡ ወአጽዋ
ም፡ ቅዱሳት፡፡

አንቀጽ፡ ፴ወ፱ በእንተ፡ በ
ዓለ፡ ልደት፡ ዘቡር፡ ፉንግሳ
ፔ፲ ፀኘያቴ፡ ተጋዕዘ፡ ዘ
ዓመተ፡ ሠጋር፡፡

አንቀጽ፡ ፵ በእንተ፡ ፕያ
ቴ፡ ሥርዓታት፡ እለ፡ ተወ
ርዓ፡ ለአእምሮ፡ ዕለት፡ ዘ
ቦቱ፡ ይጸልዩ፡ ከመ፡ ይብዕሉ፡
በዓለ፡ ፋሲካ፡ ቅዱስት፡

ወውእቱሙ፡ ፲፡ ሥርዓ
ታት፡፡

አንቀጽ፡ ፵ወ፩ በእንተ፡

፴፰ኛ ው፡ አንቀጽ፡ የጌ
ታን፡ በዓላትና፡ የተለዩ፡ አ
ጽዋማትን፡ ሥርዓትና፡
ስለሚናገሩ፡ ብሉያትና፡
ሐዲሳት፡ መጻሕፍት፡ ይ
ናገራል፡፡

፴፱ኛ ው፡ አንቀጽ፡ በፍን
ጓሎና፡ ስለሆነ፡ ስለተከበ
ረ፡ ስለልደት፡ በዓል፤ የሠ
ጋሩንም፡ ዓመት፡ ክር ክ
ር፡ ስለ፡ መረዳት፡ ይናገራል፡

፵ኛ ው፡ አንቀጽ፡ የከበ
ረች፡ የፋሲካ ጌ፡ በዓል፡ ሲ
ያ ከብሩባት፡ የምትገባ
ውን፡ ዕለት፡ ለማወቁ፡ የ
ተወሰኑ፡ ሥርዓቶችን፡ አ
ለመረዳት፡ ይናገራል፡፡
እሊህም፡ ፲ ሥርዓቶች
ናቸው፡፡

፵፩ኛው፡ አንቀጽ፡ በአይ

ቤተ መጻሕፍት

አእምሮ፡ ፬ ዕለታት፡ እለ፡
ይትዌስኩ፡ ዲበ፡ ፲ወ፬ እ
ምሠርቀ፡ ወርኃ፡ ኒሳን፡
ዘዕብራውያን፡ ዘበኀበ፡
አይሁድ፡፡
እስከ፡ ኮነ፡ በዐሠ፳ዓ በቀ
ቲ፡ አመ፲ወ፯ ለሠርቀ፡ ወ
ርኁ፡ በኀበ፡ ክር ስቲያ
ን፡፡

አንቀጽ፡ ፵ወ፪ ያጢይ
ቀ፡ በውስጡ፡ ምክንያ
ት፡ ተጋዕዞ፡ ዘይከውን፡
ማዕከለ፡ ክርስቲያን፡ በ
እንተ፡ በዓለ፡ ትንሣኤ፡፡
፵፲ወ፭ ዓመተ፡ ማዕከ
ሉ፡ ሙ፡ ለዘመኔ፡ ክርስቲ
ያን፤ ወያጢይቀ፡ ካዕበ፡
መኑ፡ ውእቱ፡ ዘጸዴቀ፡ ቱ
ሉ፡ እምውስቴቶሙ፡፡

ሁዱ፡ ዘንድ፡ ባሉ፡ በዕብራ
ውያን፡ የሚያዝያ፡ ወር፡ በ
ባተ፡ በ፲፬ ሳይ፡ የሚጠም
ሯቸው፡ ሁለቱን፡ ዕለታት፡
ስለማወቅ፡ ይናገራል፡፡
ወር፡ በባተ፡ በ፲፯ ቀን፡ በአ
በቀቴ፡ ውስጥ፡ በ ክርስቲ
ያን፡ ዘንድ፡ እስከሆነ፡ ድረ
ስ፡፡

፵፪ኛው፡ አንቀጽ፡ ስለ፡ ት
ንሣኤ፡ በዓላት፡ በ ክርስ
ቲያን፡ መካከል፡ የሚሆ
ነውን፡ የክርክር፡ ምክን
ያት፡ በውስጡ፡ ያስረዳል፡፡

በክርስቲያን፡ ወገኖች
መካከል፡ በ፻፷ ዓመ
ት፤ ዲያመኛም፡ ከውስ
ጣቸው፡ ቃሉ፡ ዕውነት፡ የ
ሆነ፡ ማን፡ እንደሆነ፡ ያስ
ረዳል፡፡

www.ethiopianorthodox.org

አንቀጽ፡ ፴ወ፫ በእንተ፡
ዓመታተ፡ ተኀልዎ፡ እሉን
ለፉ፡ ወአዘክር፡ ዘከኑ፡ በ
ውስቴቱ።

አንቀጽ፡ ፴ወ፬ በእንተ፡
ተኀልዎ፡ ቀኒር፡ ወፌጣሬ፡
ዘገብረ፡ በዓለ፡ ትንሣኤ
ሁ። ወእስሔ ኮኑ፡ እምቀ
ዳሚሁ፡ በምክረ፡ ዕሌወ
ተ።

ወበእንተ፡ አሐቲቱ፡ በው
እቱ፡ ወውስናሁናሁ።
አንቀጽ፡ ፴ወ፭ በእንተ፡ አ
እምሮ፡ እኃዕዝት፤ ወተእ
ኀዘ፡ በውስቴቱ፡ ሐሳባት፡ ዘ
ማዕከሉ፡ ሙ፡ በውስቴቱ
ሳኪ፡ ወአሐፅፃ።
ወተደሚ፡ ዓመት፡ ዘለሉ
፩ ኢምኒ ሆመ፡

፴፫ኛው፡ አንቀጽ፡ ስለ፡
አለፉት፡ የክርክር፡ ዓመ
ታት፡ ይናገራል። በውስ
ጡ፡ የሆነውንም፡ ስለማ
ሰብ።
፴፬ኛው፡ አንቀጽ፡ የት
ንሣኤን፡ በዓል፡ ፈጥሮ፡ ያ
ደረገ፡ ስለተኒር፡ ክርክ
ር፡ ይናገራል። በወንጌሉ
ም፡ ምክር፡ ከእርሱ፡ አስ
ቀድመው፡ የነበሩትን።
ስለ፡ አሐቲቱም፡ በእር
ሱ፡ በኘሩቱም።
፴፭ኛው፡ አንቀጽ፡ ጊቶ
ችን፡ ስለማወቅና፡ በመ
ጨመርና፡ በማጉደል፡ በመ
ካከላቸው፡ ያሉ፡ ቁጥሮች
ን፡ ስለመያዝ፡ ይናገራል፡
ከእነርሱ፡ እያንዳንዱ፡ የ
ዓመት፡ መቁጠሪያን።

ወዘየኀብር፡ በውእቱ፡
ምስለ፡ ዓመተ፡ ካልዓኒ
ሆሙ።
አንቀጽ፡ ፴ወ፮ በእንተ፡
አእምሮ፡ ዘተኀብር፡ ምስ
ለ፡ መዋዕለ፡ አውራኅ፡ ዘሮ
ም፡ ወሱርያን፡ በአቅማረ
ት።
አንቀጽ፡ ፴ወ፯ በእንተ፡
አእምሮ፡ በዓላት፡ ዘዓመ
ት፡ በውስተ፡ ትእምርታ
ት፡ ዘአቅማራት።
አንቀጽ፡ ፴ወ፰ በእንተ፡
ፍቅሂ፡ ሐሳባት፡ እምአዳ
ም፡ እስከ፡ ኖኅቶሙ፡ ለአ
ረጋውያን፡ ተንባላት፡ ወ
አስማቲሆሙ፡ ለአበው።

አንቀጽ፡ ፴ወ፱ በእንተ፡
አስማቲሆሙ፡ ለተረፈ፡

ከሌሎቹ፡ ዓመት፡ ጋር፡ በ
እርሱ፡ አንድ፡ የሚሆን።

፴፮ኛው፡ አንቀጽ፡ ከሮም
ና፡ ከሱርያን፡ ወሮች፡ ቀን፡
ጋር፡ በቁጥር፡ ፩ የምትሆ
ነውን፡ ስለማወቅ፡ ይና
ገራል።
፴፯ኛው፡ አንቀጽ፡ የዓመ
ቱን፡ በዓላት፡ ቀናቸ፡ በቁ
ጥሮች፡ ምልክት፡ ስለማወ
ቅ፡ ይናገራል።
፴፰ኛው፡ አንቀጽ፡ ከአዳ
ም፡ እስከ፡ ሽማግሌዎቹ፡
ተንባላት፡ መቍጠሪያ፡ ሥ
ረስ፡ ስለ፡ አለው፡ ቁጥር፡ አ
ቈጣጠርና፡ ስለ፡ አበው፡
ስሞች፡ ይናገራል።
፴፱ኛው፡ አንቀጽ፡ ከተ
ንባላት፡ ሹማምንት፡ ስለተ

www.ethiopianorthodox.org

ዱማኒ፡ዘተንባላት፡እሰ፡ዘ
ኢሻ፡መሩኛማ፡፡
ወነገሥቶሙ፡ወዓመታ
ቲሆሙ፡፡
አንቀጽ፡፵በእንተ፡አስማ
ቲሆሙ፡ለሊቃነ፡ጳጳሳት፡
ዘለእስክንድርያ፡ወዓ
መታቲሆሙ፡፡
አንቀጽ፡፵ወ፩በእንተ፡አ
ስማቲሆሙ፡ለሊቃነ፡ጳጳ
ሳት፡ዘሮሜ፡ወዘእስክንድ
ርያ፡ወዘአንጾኪያ፡ወቍስ
ጥንጥንያ፤ወቤተ፡መቅደ
ስ፡እስከ፡መዋቅሉ፡ተጋፍ
ዖ፡ወፍልጠት፡ዘኮነ፡፡

አንቀጽ፡፵ወ፪በእንተ፡አስ
ማት፡አበው፡እምአዳም፡እ
ስከ፡አሮን፡እኅወ፡ሙሴ፤

ረፉት፡ስሞች፡ይናገራል
የመሩኛማ፡ኢሻ፡ወገኖች
ስለ፡ነገሥታቱ፡ወ ስለ፡ዓ
መቶቻቸው፡፡
፵ኛው፡አንቀጽ፡ስለ፡እስ
ክንድርያ፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡
ስሞችና፡ስለዓመቶቻ
ቸው፡ይናገራል፡፡
፵፩ኛው፡አንቀጽ፡ስለሮ
ሜ፡ስለ፡እስክንድርያና፡
ስለ፡አንጾኪያ፡ስለ፡ቍስ
ጥንጥንያም፡ሊቃነ፡ጳጳሳት
ስሞች፤ስለ፡ቤተ፡መቅደ
ስም፡በክርክርተኖች፡
እስከሆነው፡መለያየት፡
ይናገራል፡፡
፵፪ኛው፡አንቀጽ፡ከአዳም
እስከ፡ሙሴ፡ወንድም፡እ
ስከ፡አሮን፡ከሳሉት፡አበው፡
ስሞች፤

ወዘከመ፡ሐይወ፡ለለ፩
እምኔሆሙ፤
ወበእንተ፡እስሞቱ፡በሐ
ይወት፡ውሉዶሙ፡፡በከመ
ጸሐፉ፡ሰብእ፡መተርጕማ
ን፡ወበከመ፡ተርጓሜ፡ኦ
ሪቶሙ፡ለአይሁድ፡ዘተጽ
ሕፈት፡፡
ወአዕለዋ፡አቡልፈኽር፡
ክርስቲን፡ዘጽሒፍት፡እዴ
ሁ፡ዘፍካሬ፡ከሙ፡እበ፡ት
ምህርትነ፡፡
አንቀጽ፡፵ወ፫በእንተ፡ተ
ዝካረ፡ጉባዔ፡ወዘኮነ፡እም
ኒሁ፡፡
ወውእቱ፡፬አናቅጽ፡
ወዘኮነ፡ዲነጣሩ፡፡
፩በእንተ፡ጉባዔያት፡ወዘ
ተገብረ፡በውስቴቶን፡

ከእነርሱም፡እያንዳንዱ፡
ምን፡ያህል፡ዘመን፡እንደኖረ፤
ልጆቻቸውን፡ተክተው፡ስ
ለሞቱት፡ይናገራል፡፡ተርጓ
ሚዎች፡ሰዎች፡እንደ፡ጻፉ፡፡
እንዲ፡ተጻፈችም፡እንደ፡አይ
ሁድ፡ኦሪት፡ተርጓሚ፡፡

የሰው፡ትርጕም፡የትምህ
ርት፡አባቶችን፡የሆነ፡ክርስ
ቲያናዊ፡አቡልፈኽር፡በእጁ፡
ጽፎ፡የተረጐማት፡፡
፵፫ኛው፡አንቀጽ፡ጉባዔን
ና፡ከእርሷም፡የሆነውን፡ስ
ለማስብ፡ይናገራል፡፡
እሊህም፡፬አንቀጾች፡ናቸው፡፡
የሆነውን፡ይነግራሉ፡፡
አንዱ፡ስለ፡ጉባዔዎችና፡በ
ውስጣቸው፡ስለተደረገው፡
ይናገራል፡

www.ethiopianorthodox.org

ወካልእኒ፡ ያጠይቅ፡ በ
ውስቴቱ፡ ስሕተቶሙ፡ ለ
ሰብአ፡ ረብዐ፡ ሱባዔ።
እንቀጽ፡ ፲ወ፰ ያጠይቅ፡
በውስቴቱ፡ ተጋዕዞ፡ ዘኮነ
በመዋዕለ፡ ፬ቱ፡ ሰብአ፡ ሐ
ሳብ። ዘውእቶሙ፡ ግብ
ፃውያን፡ ወሮም፡ ወአፍ
ርንጓ፡ ወሱርያን፡

ዘጽድቀ፡ ቃሉ፡ ወሐሰት፡ እም
ውስቴቶሙ፡ በምክንያ
ት፡ ተጋዕዞ፡ በውሳኔ፡ ወበ
አፂፅ።
እንቀጽ፡ ፲ወ፱ ያጠይቅ፡ በ
ውስቴቱ፡ ሐሳበ፡ ሰብአ፡ ሰዒ
ድ፡ በእንተ፡ ፯ወ፰ ዓመት፡
ዘተወሰከት፡ በኀቤሆሙ፡
ዲበ፡ ዓመታተ፡ ሥጋዌ፡

፲፮ኛውም፡ ፲፯ኛው፡ ጉባ
ዔ፡ ሰዎች፡ ስሕተትን፡ በ
ውስጡ፡ ያስረዳል።
፲፰ኛው፡ አንቀጽ፡ በአራ
ቱ፡ የቁጥር፡ ሰዎች፡ ዘመና
ት፡ የሆነውን፡ ክርክር፡ በ
ውስጡ፡ ያስረዳል። እሊ
ህም፡ ግብፃውያን፡ ሮማ
ውያን፡ አፍርንጓ፡ ሶርያ
ውያንም፡ ናቸው።
በውስጣቸው፡ ቃሉ፡ ዕው
ነትና፡ ሐሰት፡ የሆነ፡ በክር
ክር፡ ምክንያት፡ በመጨ
መርና፡ በማጉደል።
፲፱ኛው፡ አንቀጽ፡ በሥጋ
ዌ፡ ዓመቶች፡ ላይ፡ በነሱ፡ ዘ
ንድ፡ ስለተጨመረች፡ ስለ፡
፯ ፰ ዓመት፡ ምክንያት፡ የ
ሰዒድ፡ ሰዎችን፡ አቈጣጠ
ር፡ በውስጡ፡ ያስረዳል።

እንቀጽ፡ ፳ወ፩ ያጠይቅ፡
ውስቴቱ፡ ስሕተተ፡ አይሁ
ድ፡ ውስተ፡ ሐሳበ፡ ዓመቶ
ሙ። ወዘከመ፡ ኢሐፀፁ፡
እምውስተ፡ ኦሪት፡ እመዋ
ዕለ፡ ሐይወቶሙ፡ ለአበው፡
እስከ፡ ተወልዱ፡ ደቂቆሙ፡
ወወሰክዎ፡ ለዳኤቲ፡ መዋ
ዕሌ፡ ላዕለ፡ ሐይወቶሙ፡
ድኅረ።
እንቀጽ፡ ፳ወ፪ ያጠይቅ፡
ውስቴቱ፡ ተዝካረ፡ ትእ
ምርት፡ እንተ፡ ገብረ፡ እግ
ዚእነ፡ ክርስቶስ፡ በመዋ
ዕሊ፡ ወመኑ፡ እሙንቱ፡ እ
ለ፡ ዘከርዎ።
እንቀጽ፡ ፳ወ፫ ያጠይቅ፡
ውስቴቱ፡ ከመ፡ ቦ፡ ፻ ለዓለ
ም፡ ምምጻእ፡ ወኀልፈት።
እንቀጽ፡ ፳ወ፬ በእንተ፡ ፍ

፳፩ኛው፡ አንቀጽ፡ አይሁድ፡
በዓመታቸው፡ አቈጣጠ
ር፡ መሳሳታቸውን፡ በውስ
ጡ፡ ያስረዳል። ከዘመኑ፡ እ
በው፡ ተናቸን፡ ከኦሪት፡ እ
ንዴጕደሉ፡ ልጆቻቸው፡ እ
ስከ፡ ተወለዱ፡ ድረስ፡ ያህ
ች፡ ዘመን፡ ግስረው፡ ዘመ
ናቸው፡ ላይ፡ እንደ፡ ጨመ
ሩት።
፳፪ኛው፡ አንቀጽ፡ ጌታች
ን፡ ክርስቶስ፡ በዘመኑ፡ ያደረ
ጋቸውን፡ ተአምራት፡ ቁጥ
ር፡ በውስጡ፡ ያስረዳል፡
የቈጠሩትም፡ እነማን፡
እንደ፡ ሆኑ።
፳፫ኛው፡ አንቀጽ፡ የዓለም
መምጫና፡ መሄጃ፡ እንደ
ለው፡ በውስጡ፡ ያስረዳል።
፳፬ኛው፡ አንቀጽ፡ ስለ፡ አይ

www.ethiopianorthodox.org

ሥሉ፡ ኢይሁዱ፡ ወፍሥሐ፡ ክርስቲያኒ። ወበእንተ፡ ጾም፡ ቅዱስት፡ እስከ፡ ፍጻሜ፡ ፳፬ ዓመት፤ በውስተ፡ አቅማረት፡ ኢሙራት፡ በትእምርት። በእንተ፡ ዓመታት፡ ሮም፡ ወግብፅ፡ ወግብጽ፡ ወሱርያኒ፤ ወኢበቶቱ፡ ፍጹም፤ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን።

በአመ፡ እግዚአብሔር፡ መሐረ፡ ወመስተማህሌ፡ ዝውእቱ፡ ተጸሚሁ፡ ለዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ኢኒቶጽ፡ ቀጸሚሁ። ይቤ፡ አስተጋባዒ፡ ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ አቡሻክር፡ ወልዱ፡ አቡልፊረጅ፡ ለዓለመ፡ ዓለም። ይቤ፡ ሶበ፡ ጠየቀ፡ ይእዜኒ፡ ዘሀሎ፡ ማዕከለ፡ ክርስቲ

ሁዱና፡ አለ፡ ፍ ክርስቲያኑ፡ ፍሥሐ፡ ይናገራል። ከሱ ከበረች፡ ጾም፡ እስከ፡ ፳፬ ዓመት፡ መጨረሻ፤ በምልክት፡ በታወቁ፡ ቀፕሮች ውስጥ። ከሱ፡ ሮምና፡ አሉግብጽ፡ አለ፡ ሱርያንም ዓመቶች፤ አለ፡ ፍጹም፡ እበቂቱ፡ ለዘለዓለሙ፡ በዕውነት።

በቸርና፡ በይቅር፡ ባይ፡ በእግዚአብሔር፡ ስም፤ መጀመረያው፡ አንቀጽ፡ የዚህ፡ መጽሐፍ፡ መጀመረያ፡ ይህ፡ ነው። ይህን፡ መጽሐፍ፡ የሰበሰበ፡ የአቡልፈረጅ፡ ልጅ፡ አቡሻክር፡ እንዲህ፡ አለ፡ ለዘላለም። ዛሬም፡ በክርስቲያን፡ መካከል፡ ያለውን፡ ክርክር፡

ያን፡ እምተጋብዖ።

በእንተ፡ በዓሳት፡ ዓበይት፡ እግዚአብሔራውያት፡ ወእማንቱ፡ በዓለ፡ ልደት፡ ክቡር፤ ወበዓለ፡ ትንሣኤ፡ ቅዱስት። ወለበዓለ፡ ልደትሰ፡ ይከውን፡ በእንቲአሁ፡ ማዕከለ፡ ግብፃውያን፡ ዘምክር፡ ወማዕከለ፡ ኵሎሙ፡ ክርስቲያን፡ ለለ፬ ዓመት፡ ምዕረ፡ እሐተ። ወርኢኩ፡ ምክንያተ፡ ዝንቱ፡ ተጋብዖ፡ ከመ ኮነ፡ ም ክ እንተ፡ ተፈልጦቶሙ፡ ለአብአ፡ ሐሳባት፡ በውስተ፡ ሠግሮሙ፡ ለፍጻሜ፡ ዓመት፡ ዘፀሐይ። ዘባቲ፡ ይትዓወቁ፡ ፲፱ ቱ፡ ዘመናት፤ ወኢይትዌስጡ፡ እመካኖሙ።

በተረዳ፡ ጊዜ፡ እንዲህ፡ አለ።

አለ፡ ደጋጉ፡ ስለ፡ ጊታ፡ በዓላት፤ እነርሱም፡ የከበረ፡ የልደት፡ በዓል ና፤ የተለየች፡ የትንሣኤ፡ በዓል፡ ናቸው።

ስለ፡ ልደት፡ በዓል፡ ግን፡ በግብፃውያንና፡ በክርስቲያን፡ ሁሉ፡ መካከል፡ በየአራቱ፡ ዓመት፡ አንድ፡ ጊዜ፡ ክርክር፡ ይሆናል።

የዚህም፡ ክርክር፡ ምክንያት፡ የቁጥር፡ ሰዎች፡ በፀሐይ፡ ዓመት፡ መጨረሻ፡ ሠግር፡ አለ፡ መለያየታቸው፡ እንዲሆን፡ አየሁ።

፲፱ ቱ፡ ዘመናት፡ የሚታወቁባት፤ ከቦታቸውም፡ አይለወጡም።

www.ethiopianorthodox.org

እሱ፡እመንቱ፡መጸው፡ወ
ሐጋይ፡ጸደይ፡ወክረም
ት፡፡ ወለለ፩እምኒሆሙ፡
ቦ፡ሠግር፡በጊዜሁ፡፡

ዘሀለወ፡ቦቱ፡እምውስ
ቲቱ፡ዓመታቲሁ፡በሕጉ፡
ልማዱ፤በከመ፡ልማዱ
ሙ፡ለእሉ፡ተደምሮ፡እም
ኑ፡ሕዝቡ፡፡
ወሶበ፡ኮነ፡ሠግርሙ፡ለ
ግብጻውያን፡ይተዴምሩ፡እ
ምሠግረ፡ካልዓኒሆሙ፡
ተድኅረ፡በዓሉሙ፡
ወተደመ፡በዓሉ፡በኅበ፡ካ
ልዓኒሆሙ፤ወበእንተዝ፡
ኮነ፡ጋዕዝ፡በማዕከሉሙ፡
ወበዓለ፡ትንሣኤ፡ትድ
ለተ፡ተረክበ፡ተራክቦቱ
ሙ፡በእንቲኤሁ፡በ፲ወ፰

እነርሱም፡መጸውና፡ሐ
ጋ፡ጸደይና፡ክረምት፡ና
ቸው፡፡ ከእነርሱም፡እያ
ንዳንዱ፡በጊዜው፡ሠግር
አለው፡፡
ከውስጡ፡ዓመቶቹ፡ያ
ሉበት፡በልማዱ፡ሐግ፡
ከሕዝቡ፡ወገን፡እንዱ፡
ተደሙት፡ልማዱ፡፡

የግብፃውያን፡ሠግርበ
ሆነ፡ጊዜ፡ከሌሎቹ፡ሠግ
ር፡ይቀድማል፡፡
በዓላቸው፡ወደኋላ፡ሆነ
በሌሎቹ፡ዘንድ፡ግን፡በዓ
ል፡ቀደመ፤ስለዚህ፡በመ
ካከላቸው፡ክርክር፡ሆነ፡
ክለትንሣኤ፡በዓል፡ግን፡
በ፲፰ዓመት፡እንድ፡ጊዜ
መገናኘታቸው፡ ተገ

ዓመት፡ምዕረ፡አሐተ፡፡
ወእስከ፡አሚሃ፡ይሰነዓ
ው፡ኮሎሙ፡ኀቡረ፡
ወይሬጽሙ፡፳ዓውደ፡
ቀመር፤ወለለ፩ዓውደ፡
ቀመር፡፲ወ፱ዓመት፡፡
ወበዝንቱ፡ትጋዕዞ፡ይት
ገበር፤አመ፡ይከውን፡አ
በቅቴ፡ፀሐይ፡፪ተ፡ወአ
በቅቴ፡ወርኅ፡፳ወ፱ተ፡
ዕለት፡ዘዘልፉ፡፡ወግብ
ፃውያንሰ፡ዘምስር፡እም
ይሰነዓው፡ምስሌሆሙ፤
ወይገብሩ፡ሠግረ፡ሠግረ፡
፭ዕለተ፤ወይሬእዮ
ን፡ለ፳ወ፱ዕለታት፡፴ዕ
ለታተ፡በይእቲ፡ዓመት፡
አሚሃ፡ይከውን፡በዓለ፡
አይሁድ፡በኀቤሆሙ፡በ
ዕለት፡ሰንበት፡፡

ኘ፡፡
እስከ፡ዚያን፡ጊዜ፡ድረስ፡
ሁላቸው፡በአንድ፡ይስማማሉ፡፡
፳ን፡ዓውደ፡ቀመር፡ይጨ
ርሳሉ፤ለያንዳንዱ፡ዓውደ፡
ቀመር፡፲፱ዓመት፡ነው፡፡
በዚህም፡ክርክር፡ይደረ
ጋል፤የፀሐይ፡አበቅቴ፡ሁ
ለት፡የጨረቃ፡አበቅቴ፡
፳፱ዕለት፡በሆነ፡ጊዜ፡
የምስር፡ወገኖች፡ግብ
ፃውያንም፡ከእነርሱ፡ጋ
ር፡ቢስማሙ፤
ሠግርን፡፭ተን፡ብቻ፡ቢያ
ርጉ፤፳፱ቱን፡ተኛቹ፡ሠ
ላሳ፡ቀን፡ቢያደርጓቸው፡
በዚያች፡ዓመት፡፡
ያን፡ጊዜ፡የአይሁድ፡በዓ
ል፡በነሱ፡ዘንድ፡በሰንበ
ት፡ቀን፡ይሆናል፡፡

www.ethiopianorthodox.org

አመ፡ ፲ ለሚያዝያ፤ ወበሳ
ኒታሁ፡ ይገብሩ፡ በዓለ፡ ፋ
ሲካ፡ በዕለተ፡ እሁድ፤ አመ
፲ወ፩ ለሚያዝያ።
ወሰእሴ፡ ኢየኀብሩ፤ ምስ
ሊሆሙ፡ ዲሬ አዩ፡ ፳ወ፱
ዕለተ፣ በህሳዌ ሃ፡ ሰለኮሉ፤
ዓመት። ወይከውን፡ በዓሉ
አይሁድ፡ በኀቤሆሙ፡ አመ
፲ወ፬ ለሚያዝያ፡ በዕለተ፡
እሁድ። ወሰበዓለ፡ ትንሣ
ኤሴ፡ ያብዕሉ፡ በዕለተ፡
እሁድ፡ ዘመትሉሁ፣ ዘው
እቱ፡ አመ፲ወ፰ ለሚያዝ
ያ። ወይከውን፡ በዓለ፡ ት
ንሣኤ፡ ቅዱስ፡ በኀቤሆ
ሙ፡ በዓለ፡ ሆሣዕና። ወይ
ገብሩ፡ ሰሙነ፡ ሕማማት፡
በሰሙነ፡ ፍሥሐ፡ ወይጸው
ሙ፡ ባቲ።

በሚያዝያ፡ በ፲ቀን፤ በበ
ነጋው፡ እሁድ፡ ቀን፡ ፋሲ
ካን፡ ያደርጋሉ፤ ሚያዝ
ያ፡ ፲፩ ቀን።
ከእነርሱ፡ ጋር፡ ፩ የማይሆ
ኑት፡ ግን፡ ፳፱ኙን፡ ዕለት፡
በየዓመቱ፡ እንደሉ፡ ያደ
ርጋሉ። ያን፡ ጊዜ፡ የአይሁ
ድ፡ በዓል፡ ሚያዝያ፡ ፲፬ ቀ
ን፡ እሁድ፡ ቀን፡ ይሆናል።
የትንሣኤንም፡ በዓል፡ በ
ሚቀጥለው፡ እሁድ፡ ያከ
ብሯቸል፤ ይኸውም፡ ሚ
ያዝያ፡ ፲፰ ቀን፡ ነው።
የተለየቹ፡ የትንሣኤ፡ በዓ
ልም፡ በነሱ፡ ዘንድ፡ የሆሣ
ዕና፡ በዓል፡ ይሆናል። ሰሙ
ነ፡ ሕማማትን፡ በሰሙነ፡ ፍ
ሥሐ፡ ያደርጋሉ፡ ይጾሙ
ባታል።

ወናሁ፡ ተአዘዘ፡ ከመ፡ ይኩ
ን፡ ባቲ፡ ፋሲካ። ወዝንቱ፡
ውእቱ፡ ምክንያት፡ ተጋዕ
ዞቶሙ፤ ወኮነ፡ ዝንቱ፡ በ፲
፻፲ወ፫ ዓመት፡ ለማዕተ
ት፡ ገጹሐን።
ወበ፸፻ ወ፯፻ ፹ወ፱ ዓ
መተ፡ ዓለም፤ ወውእቱ፡
ፍጻሜሁ፡ ለዓመተ፡ ተጋ
ዕዞ፡ ዘኀለፈ፤ ወኮነ፡ ርኢ
ክዎ፡ ለውእቱ፡ ጋዕዝ፡ ወተ
ጠየቀዎ፤ ወአእመርኩ፡ ከ
መ፡ ለለ፩ እምኔሆሙ፡ ያረ
ቅዱ፡ አስተዳኝዎተ፡ ባህሉ፤
ዘያሰምዱ፡ ቦቱ።
ወፈተክህሉ፡ ለ፩ ደሚ
ጥ፡ ምክረ፡ ካልዑ፡ በርቱ
ዕ፡ ቃል፡ ወፈከመ፡ ያግብ
ዖ፡ ኀበ፡ ጥዩቲ፡ ዘበኢማን፡

እነሆ፡ ፋሲካም፡ ይሆንባት፡
ዘንድ፡ ተአዘዘ። የክርክሩ
ቸውም፡ ምክንያት፡ ይህ፡
ነው፤ ይህም፡ በ፩ሺ፲፫ የሰ
ማዕቷት፡ ዓመት፡ ሆነ።

በ፯ሺ፯፻፹፱ ዓመተ፡ ዓ
ለም፤ ያለፈው፡ የክርክር፡
ዓመት፡ መጨረሻ፡ ነው፡
ይህን፡ ክርክር፡ ባየሁትና፡
በተረዳሁት፡ ጊዜ፤ ከነርሱ፡
አያንዳንዱ፡ ያስለመደው
ን፡ ባህል፡ ማጽናት፡ እንደ
ወደ፡ አወቅሁ።

ስለአንዱ፡ የሁለተኛውንም
ክር፡ በቅን፡ ቃል፡ ይመልስ፡
ዘንድ፡ እንዳሌተቻለው፡
ዕውነትን፡ ወደ፡ መረዳትም
ይመልሰው፡ ዘንድ።

www.ethiopianorthodox.org

እከመ፡ኮነ፡ለሰ፩እምኔሆ
ሙ፡ዲዊስ፡ከመ፡ታሉ፡ጸድ
ቅ፡ሀሎ፡በኀቢሁ። ወእግዚ
አብሔር፡ጸገወ፡ኖሂቱ፡ዝ
ንቱ። ወከሠተ፡ለ፲፣ወረ
ሰዩ፡ተሲሉ።

ወናሁ፡ንዜከር፡በውስቴ፤
መካኑ፤ለእመ፡ፈተዊ፡ሉቴ፤
ስብሐት።

ወበበዓለ፡ልደት፡ስ፡ደትመ
ከኔዩ፡ለተጋዐዞ፡በእንቲ
አሁ፡በእንተ፡ሙስናሁ፡ለ
ሠጋረ፡፩ እምእሉ፡ሕዝብ፡
ወዝንቱሰ፡ዲትከሠተ፡
እምኀበ፡ሐሳባቲ፤ናቀዱ
ም፡እንከ፡ዘከርቱ፤
ወንበል፡ፍካሬሁሰ፡ለዘ
መን፡ውስተ፡ልብ፡አርአያ፡
ወሰኘ፡ውእቱ፤በጊዜ፡ውሉ
ኝ፡

ከእነርሱ፡እያንዳንዱ፡የ
ዕውነት፡ቃሉ፡በርሱ፡ዘንድ
እንዲሉ፡ያ ስባል። እግዚ
አብሔርም፡የዚህን፡መረጃ
ስጠ። ለኛም፡ገለጠልን፤ተ
ካልም፡አደረገው።

እነሆ፡በቦታው፡እናስበዋ
ለን፤ክብር፡ምስጋ፡ይግባ
ውና፡ቢወዱ።

የልደትን፡በዓል፡ግን፡ከኢ
ሲህ፡ወገኖች፡ያ፩ሠጋር
ስለጠፋ፡በርሱ፡ያመካ
ኛሉ።

ይህም፡ከቀኖሮች፡የተነ
ሣ፡ይገለጣል፤እንግዲህ፡
አገላለጧን፡እናስተውሞ
የዘመንም፡ትርጓሜ፡በ
ልብ፡ውስጥ፡የወሰን፡አም
ሳል፡ ነው፡ እንበል፡በተወሰነ፡
ጊዜ፡

ወዝንቱሰ፡ጊዜ፡ዕድሜ፡ዘ
ለሙ፡ዘመን፤ይትከፈል፡
እመንገለ፡ለሙ፡ኀበ፡፫ክ
ፍል፡ኀበ፡ዘኀለፈ፡ወዘይ
መጽእ፡ወኀበ፡ዘሀሎ፡
ወእምድኅረ፡ ዝንቱ፡ ተማረረ፡ከ
መዝ፤እመንገለ፡ለሙይ፡ት
ትከፈል፡ካዕበ፡ኀበ፡፬ክፍ
ል።

ቀዳማዊ፡ይሰመይ፡ዓመ
ት። ወዳኅራዊ፡ይሰመይ፡
ወርኃ። ወማልሳይ፡ይሰ
መይ፡ዕለት። ወራብዕ፡ሰዓ
ት። ወኀምስ፡ይሰመይ፡
ኬክሮስ። ወኬክሮስ፡አር
አይ፡ውእቱ፡ለዘኢይትከ
ፈል።

ወሰዓትሰ፡ክፍል፡ውእቱ፡
እም፳ወ፬ክፍል፡ዘመን፡
ዘያስተጋብኦሙ፡ሰሌሲቱ፡

ለሙ፡ዘመን፡የሚሆን፡ይ
ህ፡የተጠር፡ጊዜ ም፡፤ከሰወ
ዱ፡፫ክፍል፡ይከፈላል።
ወዱ፡አለፈው፡ዘመንና፡ወ
ደ፡ሚመጣው፡ወደ፡አለውም።
ከዚህም፡በኋላ፡እንደህ፡ተ
መሠረተ፤ዳግመኛም፡ከ
ለሙ፡ወዱ፡፬ክፍል፡ይከ
ፈላል።

መጀመሪያው፡ዓመት፡ይባ
ላል። የኋለኛውም፡ወር፡
ይባላል። ፫ኛውም፡ዕለት፡
ይባላል። ፬ኛውም፡ሰዓት፡
ይባላል። ፭ኛም፡ኬክሮስ፡
ይባላል። ኬክሮስም፡የማ
ከፈል፡አርአያ፡ነው።

ሰዓት፡ግን፡ሲሲትንና፡መዓ
ልትን፡በአንድነት፡ከሚ
ሰበስባቸው፡ከ፳፬ቱ፡ክ

www.ethiopianorthodox.org

ወሰመዓልት፡ኅቡረ።
ወእምኒሃ፡ዘመናዊት።
ወይእቲ፡ዘትከውን፡በሊ
ሊት፡ወበመዓልት፡ለለአሐ
ቲ፡፲ወ፪ሰዓት፡ዕሩየ።

ወእመኒ፡ረፈረፈ፡፩እም
ኒሆሙ፡እምነ፡ካልኡ፡
ወኢጸሐኒ፡ሐፀ፤
ወእምኒሆሙ፡ዕሩያን፡በ
ክፍል፡ውስተ፡ክፍለ፡መዓ
ልት፤ እንተ፡ይእቲ፡አሐቲ፡
ዕለት፡ኅቡረ፤ምስለ፡መዓ
ልታ።ወባቲ፡ይትአወቅ፡
ኑኀ፡መዓልት፡እምሊሊት፡
ወሐፀፁ፤ወዘይመስሎ፤

ወዝኒ፡ይከውን፡እምተዋሌ
ጦ፡ዘመናት፡፬ቱ፡

ፍለ፡ዘመን፡፩ዱ፡ክፍል፡ነው፡
ከእርሷም፡ዘመነኛዋ።
ይህችውም፡በሌሊትና፡በ
መዓልት፡እያንዳንዷ፡የተለ
ከከለች፡፲፪ሰዓት፡የምት
ሆን፡ናት።
ከእነርሱ፡፩ ከሁለቸው፡
ቢበዛ፤
ወይም፡ቢያንስ፤
ከእነሱም፡በክፍል፡ከተኑ፡
ክፍል፡ጋር፡ዕኩል፡ቢሆ
ን፤ያከችውም፡ከቀኗ፡ጋ
ር፡በአንድነት፡አንዷት፡ተ
ን፡ናት።መዓልቱም፡ከሌ
ሊቱ፡መብለጡና፡ማነሱ፡
ይታወቅባታል፡የሚመ
ስለውም።
ይህም፡፬ቱ፡ዘመናት፡ከ
መለዋወጣቸው፡የተነሣ፡
ይሆናል።

ዘውእቶሙ፡ጸደይ፤ወመ
ጸው፤ወእሰ፡ያትዊለጡ፤
ሐጋይ፡ወክረምት።
ወኅብሂለ፡ዮም፡ይከውን፡
ህየንተ፡ምስትጕቡዕ፡ሊ
ሊት፡ዕለት፡ምስለ፡መዓል
ታ፤እምጊዜ፡ሰዓት፡አስከ
ነ፡ዘከማሃ።

ወአመ፡ለዕለት፡ይትከ
ፈል፡ኅበ፡፪ገጽ።
፩ስ፡እአመ፡ይሰመዩ፡በአ
መ፡መዓልት፡ባሕቲቱ።
ወካልኡኒ፡አመ፡ይረከ
ዎ፡አመ፡ለዕድሜ፤ዘያስተ
ጋብኦሙ፡ለ፪አዝማናት፤
ኅቡረ፤ዘውእቶሙ፡ሌሊ
ት፡ወመዓልት።
ወይትረሰጡ፡በኛንተ፡
ዚኦሁ።

እሊህም፡ጸደይና፡መጸው፡
የሚለወጡትም፡በጋና፡
ክረምት፡ናቸው።
ዛሬ፤ማለትም፡የዕለትን፡
ሌሊት፡ከመዓልቷ፡ጋር፡አ
ለ፡መሰብሰብ፡ይሆና
ል፤ከጊዜው፡ሰዓት፡፲ም
ሮ፡እንደርሷ፡እስከለው፡
ድረስ።
ሃዕለትም፡ስም፡ከ፪መገ
ን፡ይከፈላል።
፩ን፡ለብቻው፡መዓልት፡ብ
ለው፡ይጠሩታል።
፪ኛውም፡ለተጠር፡አም፡
ያደርጉለታል፤፪ቱን፡ዘ
መኖች፡በአንድነት፡የሚሰ
በስባቸው፡እሊህም፡ሌ
ሊትና፡መዓልት፡ናቸው።
በመጀመረያውም፡ይለ
ያሉ።

www.ethiopianorthodox.org

ሶ እምኒሆሙ፡ ዘገብሮ፡ በ
ተፍጻሜተ፡ ዓመቱ፤
ወእስከ፡ ማዕከሉ፡ አውራ
ኂሁ፤ ወሶ፡ እምኒሆሙ፡ ዘይ
ሬስዩ፡ በውሳጤ።
ወሶ፡ እምኒሆሙ፡ በተፍ
ጻሜት፡ ለለ ኵሉ፡ ወርኅ፡
እም፲ወ፱ አውራኂሁ፤ እስ፡
እውራት፡ በውሳኬ፡ ወበሐ
ፀፅ፤ ወዓመትስ፡ አውራኂ።

ሶ፡ እምኒሁ፡ ወርኃዊ፤
ወይእቲ፡ እንተ፡ ባቲ፡ ይትራ
ከብ፡ ወርኅ፡ ምስለ፡ ፀሐይ፡
፲ወ፱ተ፡ ጊዜያተ።
ወይትናገሩ፡ ዲዴ፤ ከማሁ፡
ኢክሙ፡ ውእቱ፡ ለለ ኵሉ፡ ወ
ርኅ፡ ፬ ተራክቦ።
ወይሬዷምሙ፡ ሬስኪ፡ ውስ
ቴቶን፡ ፫፻፶፬ ወ፳፪ ጊዜ፡ ለለ

ከእነሱም፡ በዓመቱ፡ መ
ጨረሻ፡ ያደረገውም፡ አሉ
እስከ፡ ወርኋ፡ መካከል፡
ድረስ፤ ከእነሱም፡ በውስ
ጥ፡ የሚያደርገው፡ አለ።
ከእነሱም፡ ከ፲፱ቱ፡ ወር
ች፡ በየወሩ፡ ሁሉ፡ መጨረ
ሻ፡ የሚያደርጉ፡ አሉ፤ በመ
ጨመርና፡ በማጉደል፡ የ
ታወቁ፤ ዓመታዊም፡ ወሮች፡ ና
ቸው።
ከእርሱም፡ የጨረቃ፡ አለ፡
ይህችውም፡ ጨረቃ፡ ከፀ
ሐይ፡ ጋር፡ ፲፱ ጊዜ፡ የሚገና
ኝባት፡ ናት።
ዲጋመኛም፡ እንዲሁ፡ ይናገራሉ፡
ይኸውም፡ በየወሩ፡ ሁሉ፡
፬ ጊዜ፡ መገናኘት፡ ነውና።
ሬስክም፡ በውስጣቸው፡
በየወሩ፡ ሁሉ፡ ፫፻፶፬ ይ

ኵሉ፡ ወርኅ።
ወ፳፫ ጊዜ፤ እውራት፤ ወሶ፡
እምኒሆሙ፡ ፀሐያዊት።
ወውእቱ፡ ዘመን፡ ያስተ
ጋብኦሙ፡ ለ፬ቱ፡ ምዕራፋ
ት፤ ዘውእቶሙ፡ መጸው፤
ወሐጋይ፤ ጸደይ፤ ወክረም
ት፤ ወሶሙ፡ ይሬጽሙ፡ ፀ
ሐይ፡ ወሬስክ፡ ፫፻፷ወ፭
ጊዜ፤ ወይገብኡ፡ ኀበ፡ ወ
ስን፡ ዘነበሩ፡ ቀዲሙ።
ወውእቱ፡ ፲ወ፱ቱ፡ ኋዋኅ
ው፤ ለለ አሐቲ፡ ኆኅት፡ ፩ወ
ርኃ። ወስብእ፡ ሐሳብስ፡ ተ
ካሬሉ፡ ኀበ፡ ፫ ክፍል።
ክፍል፡ ቀዳማዊ፡ ይስመ
ዩ፡ ዓመታቲሆሙ፡ ፀሐያዊ
ተ፡ ወአውራኂሆሙ፡ ወርኃ
ዊተ፤ ወዘክፍል፡ ዳግማዊ
ዓመታቲሆሙ፡ ፀሐያዊት።

ራጽማሉ።
የታወቁም፡ ፳ ጊዜ፤ ከእነር
ሱም፡ የፀሐይ፡ የሆነች፡ አለች።
ይኸውም፡ ዘመን፡ ፬ን፡ ም
ዕራፎች፡ የሚሰበስብ፡ ነ
ው፤ እሊህም፡ መጸው፡ ሐ
ጋይ፤ ጸደይ፤ ና፡ ክረምት፡ ና
ቸው፤ ፀሐይና፡ ሬስክም፡
፫፻፷፭ ጊዜ፡ ይራጽሙባ
ቸዋል፤ እስቀድመው፡ ወደ
ነበሩበት፡ ክፍል፡ ይመለሳሉ፤
እሱም፡ ፲፱ ዲጂፍ፡ ነው፡ እ
ያንዳንዱ፡ ዲጂፍ፡ ሕንድ፡ ወ
ር። የቱጥር፡ ስምች፡ ጓን፡ ከ
፫ ወገን፡ ተከፈሉ።
የመጀመሪያው፡ ክፍል፡ ዓ
መቶቻቸውን፡ በፀሐይ፡ ወ
ሮቻቸውን፡ በጨረቃ፡ ይቆ
ጥራሉ፤ ፪ኛውም፡ ክፍል፡ ዓ
መቶቻቸውን፡ በፀሐይ፡ ብቻ
ይቆጥራሉ።

www.ethiopianorthodox.org

ወዘዘፍል፡ማሌሳዊ፡ዓመ
ታቲሆሙ፡ወርኃዊ፡ወአው
ራኂሆሙ፡ወርኃዊ።
እንተ፳፡፪ወአብእ፡ወርኃ
ዊሰ፡እምውስቴቶሙ፡ዓረ
ብ፡እሙንቱ።
ወጥንተ፡ዓመታቲሆሙ፡ዕ
ለት፡ሐሙስ፤ተጸማሚሁ፡ለ
መሐረም፡
ዘውእቱ፡የካቲት፡
ወውእቱ፡ጥንተ፡መንግሥ
ቶሙ፡ለኢጋሬውያን፡

ወዘሀሎ፡ማዕከለ፡ዕለት፡
ለጉዩ፡ጥንተ፡ዕለት፡መንግ
ሥት፡ለእስክንድር።
ወዘሀሎ፡ማዕከለ፡ዕለት፡
ተጸሚ፡ቀለቶሙ፡ለውሉዩ
አጋር፡
፹ወ፰፻፸ወ፲፪ ዕለት።

የ፫ኛውም፡ክፍል፡ዓመ
ቶቻቸውንም፡ወሮቻቸ
ውንም፡በጨረቃ፡ሂቁ፡ኘረሉ፡
፪ኛው፡እንተ፳፡በጨረቃ፡
የሚቆጥሩ፤ሰዎች፡ዓረቦ
ች፡መሆናቸውን፡ሂናገሬል
የዓመቶቻቸው፡መጀመሪ
ያ፡ዕለት፡ሐሙስ፡ነው፤የ
መሐረም፡መጀመሪያ፡
ይኸውም፡የካቲት፡ነው፡
እርሱም፡የኢጋሬውያን፡
የመንግሥታቸው፡መጀ
መሪያ፡ነው።
በሰኛ፡ቀን፡መካከል፡ያለ
ውም፡የእስክንድር፡የመ
ንግሥቱ፡መጀመሪያ፡ነው፤
በሐሙስ፡ቀን፡መካከል፡ያ
ለውም፡የአጋር፡ልጆች፡የ
ቀናቸ፡መጀመሪያ፡ነው።
፹፰፻፸ከ፲፪ ዕለት።

ወኍልቈ፡መዋዕሊ፡ሞቶ
ሙ፡ፍጽምት፤፫ወ፱ኢክ
ሮስ፡ወ፬ካልዕት፡ወ፸ወ
፯ማልሲት፡ወ፶ወ፱ራብ
ዒት፡፹ወ፷ኃምሲት።
ወኍልቈ፡አውራኂሆሙ፤
፲ወ፪ቱ፤ዘውእቶሙ፡መ
ሐረም፤ዘውእቱ፡የካቲ
ት፤፴ዕለት፤ሰፈር፡፳ወ
፱፤ረቢዕ፡ቀዳማዊ፡፴።

ረቢዕ፡ደኃራዊ፡፳ወ፱
ጀማዲ፡ቀዳማዊ፡፴

ጀማዲ፡ደኃራዊ፡፳ወ፱
ረጀብ፡፴፤ሻዕባን፡፳ወ፱፡
ረመዳን፡፴፤ሸዋል፡፳ወ፱፡
ዱእዷልቀዳሕ፡፴፤ዱእዷ
ልቀዳሕዝ፡፳ወ፱፡
ወአብእ፡ሐነሙስ፡ለእሉ፡

ፍጽምት፡የሆነች፡የሞታ
ቸው፡ቀን፡ቁጥርም፤፫፱ኢ
ክሮስ፡፬ካልዒት፡፸፯ማል
ሲትና፡፶፱ራብዒት፡፹፷ም
ኃምሲት፡ናቸው።
የወሮቻቸውም፡ቁጥር፡
፲፪ነው፤እነሱም፡መሐረም፡
ናቸው፤ይኸውም፡የካቲት፡
ነው፤፴ቀን፤ሰፈር፡፳፱ነ
ው፤የመጀመሪያው፡ረቢዕ፡
፴ነው።
የኋለኛው፡ረቢዕ፡፳፱ነው፡
የመጀመሪያው፡ጀማዲ፡
፴ነው፡
የኋለኛው፡ጀማዲ፡፳፱ነው፤
ረጀብ፡፴፤ሻዕባን፡፴ነው፡
ረመዳን፡፴ሸዋል፡፳፱ነው፡
ዱእዷልቀዳሕ፡፴ዱእዷ
ልቀዳሕዝ፡፳፱ነው፡
የነርሱም፡የሐጋቸው፡ስም

www.ethiopianorthodox.org

ይኌሉቁ: በሠርቀ: ወር
ኃ: ሲሲት፤
ወሰብእ: ተዓቀቦሰ: ይገብ
ሩ ቦሙ: ሐሳቦሙ።
ወወርኃሙሰ: ማዕከላይ
ዘእምውስቴቱ: ይከውን
፳ወ፱ ዕለት: ፴ወ፩ ኪክር
ሰ: ወ፱ ካልዒት: ወ፲ ሣል
ሲት: ወ፱ ራብዒት: ወ፳ወ
፬ ኃምሲት፤ ወይገብሩ: ፯ወ
ርኃ: እምኔሁ: ፍጹማነ: በሐ
ሳቦሙ: ዘሰፈ: ለለ፩ ወርኁ
፴ ዕለተ:

ወእሉ: እሙንቱ: መሐረም
ዘውእቱ: የካቲት:
ረቢዕ: ቀዳማዊ:
ጅማዴ: ቀዳማዊ:
ረጅብ:
ረመዳን:

ች: የሲሲት: ጨረቃ: በም
ትወጣበት: ይቈጠራሉ፤
የመጠበቅ: ሰዎችም: ሐሳ
ባቸውን: ያደርጉባቸዋል:
፳፱ ዕለት: ከ፴፩ ኪክሮስ
ከ፱ ካልዒት: ከ፲ ሣልሲ
ት: ፱ ራብዒት: ከ፳፬ ኃ
ምሲት: በውስጧ: የሚ
ሆን: መካከለኛ: ወራች
ውም፤ በቍጥራቸው: ዘወ
ትር: እያንዳንዱ: ወር: ፴ ዕ
ለት: የሚሆኑ: ከእርሷ: ፍ
ጹማን: የሆኑ: ፯ ወሮችን:
ያደርጋሉ።
እነርሱም: መሐረም:
ይኸውም: የካቲት: ነው:

ዱኒዳልቅዳሕ።
ሎቱ ፯ ሐፁባን: አውራኅ: ዘው
እቶሙ፤
ሰፈር:
ረቢዕ: ዳኅራዊ:
ጅማዴ: ዳኅራዊ:
ሽዕባን:
ሸእዋል: ዱዱ:
ኢልሐዥ።
ወሶበ: ይትረከብ: ሰነበ
ሆሙ: ፲ እምኍልቍ: ኪ
ክሮስ፤ ወካልዕታቲሃ: በ
አሐቲ: መዓርጋት: ያረክያ
ዋ: ፩፩ ወትረ።
ወይዌ ከከዋ: በሳዕለ: መ
ዓርጋት: እንተ: እምትዮ
ሚሃ: በኍልቁ።
ወሶበ: ይትረከብ: በሰነበ
ሆሙ: ፲ እምኍልቁ: ኪ
ክሮስ: ወካልዕታቲሃ: ፩ ዕ
ለት:

የሚጐድሉ: ፯ ወሮችም:
እነዚህ: ናቸው፤

በነሱ: ዘንድ: የኪክሮስ
ቍጥር: ፲ በመሳ: ጊዜ:
የሲሉቹም: መዓርጓ: ፲
በመሳ: ጊዜ: ዘወትር: አንድ:
አንድ: ያደርጓታል።
በቍጥር: ከርሷ: ከሚበለ
ጡት: መዓርጋት: ይጨም
ራታል።
ከኪክሮስ: ቍጥርና: ከሲሉ
ቹ: በነሱ: ዘንድ: ፲ በመሳ:
ጊዜ: አንድ: ዕለት: ይሆናል:

www.ethiopianorthodox.org

ወይዌ ኦክዮ፡ዲ.በ፡ወርኃ፡
ኤሌኽሒ፤ ወይከውን፡በው
እቱ፡ዓመት፡፴፤ወትከው
ን፡ይእቲ፡ዓመት፡በኀቤሆ
ሙ፡ሠግረ።
ወኍልቈ፡ዕለታቲሃ፡፫፻
፷ወ፭ዕለት፤እንዘ፡ይፈት
ኍ፡በዝንቱ፡ከመ፡ኢይምጻ
እ፡ተጋዕዞ፡ማዕከሉሙ፤
በኀተ፡ዓመታቲሆሙ፡ወእ
ውሬኂሆሙ፤
በእንቲ፡ተጋዕዞም ክረ፡ሐ
ሳብያን፡በውስተ፡ሐሳቦሙ፤

ወዘንተኒ፡ከሠተነ፡በዝን
ቱ፡መካን፤በእንተ፡ዘኮነ፡ን
ረቅዩ፡ለጠይቆ፡በዓለ፡ሕይ
ሁዩ፤ በዓመታተ፡ተጋዕዞ
ዘተሠርዓ፡በውስተ፡ኦሪት፡
ይጓበርዎ፡ኢመ፲ወ፬ለሠ

በእሌኽሒ፡ወር፡ላይ፡ይጨ
ምሩታል፤ በዚያ፡ዓመት፡
፴ ይሆናል፤ ይኸችውም
ዓመት፡በነሱ፡ዘኍ፡ሠግ
ር፡ትሆናለች።
የተናቿም፡ቍጥር፡፫፻፷፭
ቀኖች፡ናቸው፤ በዚህ፡በ
መካከላቸው፡ክርክር፡እን
ዳይመጣ፡ወዷው፤
በዓመቶቻቸውና፡በወር
ቻቸው፡መጀመሪያ፤
የቱጣሪዎች፡ም ክር፡በቁ
ጥሬቸው፡ከለሚያመጣ
ው፡ክርክር፤
ይህንም፡በዚህ፡ቦታ፡ገለ
ጥን፤የአይሁድን፡በዓለ፡
ለመረዳት፡ቂምንወድ፡
ስለሆነ፡በኦሪት፡በተሠራ፡
በክርክር፡ዓመቶች፡
ሚያዝያ፡በባት፡በ፲፬ቀ

ረቱ፡ኒሳን፤
ዘበላዕሲሁ፡ተሠርዓ፡ለ
ውጽኦ፡በዓሉ፡ትንሣኤ፡ት
ፍክት፤ ወጾመ፡፵፤ በክ
መ፡ሠርኡ፡አበው፡ሐዋር
ያት፡ቀዲሳን፡በቀኖናሆ
ሙ፤ ወነበሩ፡ዓረብ፡አመ
ዕበዩሙ፡ይገብሩ፡ሠግረ፤
ቍ፩ወርኃ፡ለለ፩ዓመት።
በከመ፡ይትሬጽዎም፡በኀቤ
ሆሙ፡እምነ፡ክፍለ፡መዋ
ዕሉ፡ዘማዕከለ፡ዓመት፡ፀ
ሐያዊት፡ወወርኃዊት፤
ወውእቱ፡፲ወ፩ዕለት።
ወይሰምይዎ፡ለወርኃሠ
ግር፡ጳጕሜን፤ዘውእቱ፡
ተረክቦ፤
ወእምከመ፡መጽአ፡እሳ፡
ዕለታት፡ውስተ፡፩ወርኅ፡
ይገድፍዎሙ፤

ገ፡ያደርጉት፡ዘንድ፡
የክበረች፡የትንሣኤን፡በዓ
ል፡ማውጣት፡በእርሱ፡ላይ፡
የተሠራ፤ ፵ጾምም፤የክ
በሩ፡አባቶች፡ሐዋርያት፡በ
ተለየች፡ሕጋቸው፡እንደ፡ሠ
ሩ፤ዓረብም፡በአንፍናቸው፡
ጊዜ፡በየ፩ዓመት፡፩ኛ፡ወር፡
ሠግር፡ያደርጉ፡ነበር።
በፀሐይና፡በጨረቃ፡ዓመ
ት፡መካከል፡ካሉት፡ቀኖች፡
ክፍል፡በእነሱ፡ዘኍ፡እንደ፡
ሚፈጸም፤
ይኸውም፡፲፩ ቀን፡ነው።
የሠግሩንም፡ወር፡ጳጕሜ
ን፡ይሉታል፤ይኸም፡የተረ
ፈ፡ነው፡
እሊህም፡ቀኖች፡በ፩ወር፡
የመጡ፡እንደሆነ፡ይገድ
ፏቸዋል፤

www.ethiopianorthodox.org

ወይከውን፡በዓሉሙ፡ በ
ዩእቲ፡ዓመት፡በወርኃ፡መ
ሐረም፤ ወይረክብዎ፡ለመ
ሐረም፡ወይገድፍዎ፤
ወእምድኅረ፡ዝንቱ፡ይገብ
ሩ፡በዓሉሙ። ወሶበ፡አስተ
ርአዩ፡ሕገ፡ተንባላት፡ተዓ
ቀቱ፡ዝንቱ፡እምነ፡ዓረብ፤
ወይገብሩ፤ አውራኂሆሙ፤
በሠርቀ፡ወርኅ፡ሊያንተ
ጉ፡ወኢወሰኩ፤
ወባቲ፡ይጼሕፉ፡ኈልቈ፡
ሐሳባቲሆሙ፤ ወኮነ፡ከ
መ፡አውራኂሆሙ፡በመ
ዋዕለ፡ዕበይ።
ለመሐረም፡ይብልዎ፡
ኢልምዓተር፤
ወለሰፈር፡ፋኸመር፤
ወለረቢዕ፡ቀዳማዊ፡ኸኸ
ዋጋን።

በዚያቸም፡፩ ዓመት፡በ
ዓላቸው፡በመሐረም፡ወ
ር፡ይሆናል፤ መሐረም ን፡
ይረሱታል፡ይገድፉትማሌ
ከእሱም፡በኋላ፡በዓላቸ
ውን፡ያደርጋሉ፤የተንባ
ላት፡ሕግም፡በተገለጠ፡ጊዜ፡
ያህ፡ከዓረቦች፡ተወገደ፡
ወሮቻቸውንም፡በጨረ
ቃ፡ያብቷሉ፤ አላጕደሉ
ም፡አልጨመሩምም፤
የሒሳባቸውንም፡ቍጥር
ይጽፉባታል፤ የወሮቻቸ
ውም፡ከም፡በከፍታ፡ቀን፡
ሆነ፤
መሐረምን፡ኢልምዓተ
ር፡ይሉታል፤
ሰፈርን፡ፋኸመር፡ይሉታል፡
የመጀመሪያውን፡ረቢ
ዕ፡ኸኸዋጋን።

ወለረቢዕ፡ዳኅራዊ፡ኖስጣ
ን፤ ወለጀማዲ፡ዳኅራዊ
ዘየሐኒ፤ ለረዘብ፡አልአ
ኖሶም፤ ወለሸዕባን፡ሌዋሌ
ም፤ ለረመዳን፡ታትፕቅ፡
ወሸዋል፡ወአሌ፤ ወለሐ
ልዱይ፡እሌቅዳሕ፡
ወታነሐ፡
ወለዱዩእልጀሐ፡ገውፕ
ሌ።
ወዓዲ፡ኮነ፡ከመ፡ዕለታቲ
ሆሙ፤
ለእሁድ፡ይሰምዩዎ፡አል
ዎሌ፤ ወለሰኑይ፡አሕዶ
ኝ፤ ለሠሉስ፡ሕባር፤
ለረቡዕ፡ዲያር፡
ለሐሙስ፡እልምዎን፡
ወለዓርብ፡ኢሩባሕ፡
ወለሰንበት፡እበር፡
ማኒሊት፡ዩቢ፡ዩትኃዲግ፡

የኋለውን፡ረቢዕ፡ኖስጣን፡
ይሉታል፤የኋለኛውን፡ጀማ
ዲ፡ዘየሐኒ፤ረጀብን፡እልአ
ኖሶም፤ሸዕባንን፡ሌዋሌም፤
ረመዳንን፡ታትፕቅ፡
ሸዋልን፡ወአሌ፤ ሐልዱይን፡
እሌቅዳሕ፡

ዱዩእልጀሕን፡ገውፕሌ፡
ይሉታል።
ዳግመኛም፡የዕለቶቻቸ
ው፡ከም፡እንዲህ፡ሆነ፡
እሁድን፡እልዎሌ፡ይሉታ
ል፤ ሰኞን፡አሕዶን፡
ማክሰኞን፡ሕባር፤
ረቡዕን፡ዲያር፡
ሐሙስን፡እልምወኝስ፡
ዓርብን፡ሩባሕ፡
ቅዳሜን፡እበር፡ይሉታል፡
ቈልሞት፡ምእንጋና፡አይቀ

www.ethiopianorthodox.org

እንበለ፡ እሙንቱ፤
ወይከውን፡ ቅለትሂ፡ ብሉ
ዒ፡ ዓውሌ፤
ሌው፡ በእሑዎኝ፤ አው፡ በሐ
ግር፤ ወዘይስመይ፡ ዱያር፡
ወእፀ፡ ኋለፉ፡ ይከውን፡ እ
ሌምወንለ፤ አው፡ ሩግሔ፡ አ
ው፡ እግር።
ሌንቀጽ፡ ፫ ወሰብእ፡ ዓመታ
ት ስ፡ ፀሐያዊት፡ ወአውር
ኃ፡ ወርኃዊት፡ ሌይሁዱ፡ እ
ሙንቱ፡
ወኍልቁ፡ ሌውሬኒሆሙ፡
፲ወ፱ ወርኅ፤ በሐሳበ፡ ሠ
ርቀ፡ ሌሊት፤ እሉ ኬ፡ አስማ
ቲሆሙ።
እስሮስ፡ ዓውዲ፡ ዓመቸሙ
ዘውእቱ፡ ኆቅምት፡ ፴ ዕለ
ት፡

ርም፡ አሰ፤
ተኒም፡ እንዴ፡ ውርጭ፡ ት
ራሬ፡ ይሆናል፡
ወይም፡ በሰኙ፡ ወይም፡ በ
ማክሰኞ፤ ዱያር፡ የሚገልም
ቢያልፍም፡ ሐሙስ፡ ይሆ
ናል፤ ወይም፡ ዓርብ፡ ወይ
ም፡ ቅዳሜ።
፫ ኛው፡ እንቀጽ፡ ዓመቶቻ
ቸውን፡ በፀሐይ፡ ወሮቻቸ
ውን፡ በጨረቃ፡ የሚቆጥሩ
ሰዎችም፡ ሌይሁድ፡ ናቸው፡
የወሮቻቸውም፡ ቁጥር፡
፲፱ ወር፡ ነው፤ በሌሊት፡ አ
ቈጣጠር፤ ስሞቻቸውም
እሊህ፡ ናቸው።
የዓመታቸው፡ መጀመሪያ፡
እስሮስ፡
ይኸውም፡ ኘቀምት፡ ነ
ው፡ ፴ ቀን፡ ነው፤

መርኬሾን፡ ፳ወ፱ ዕለት፤
ከቁሳው፡ ፴
ወሩት፡ ፳ወ፱፡
ሰባኛ፡ ፴
አዳር፡ ፳ወ፱
ኒሳን፡ ፴
ዘውእቱ፡ ኮነ፡ ቀዳሚ፡ ዓመ
ቶሙ፤
ኢያር፡ ፳ወ፱፡
ሲዋን፡ ፴፡
ተሙዝ፡ ፳ወ፱፡
አብ፡ ፴፡
ኢይሉል፡ ፳ወ፱።
ወለለ፫ ዓም፡ ያሠግሩ፡
፩ ወርኃ፤ ወተከውኖሙ፡
ይእቲ፡ ዓመት፡ ፲ወ፫ ወርኃ፤
ወይሰምይዎ፡ ለውእ
ቱ፡ ወርኅ፡ ዘእምገሩ፡ ሌዳር፡
ከመ፡ ኣቱ፡
ወይከውን፡ ዓመት፡ ፪ አ
ዳር።

ኅዳር፡ ፳ወ፱ ቀን፡ ነው፤
ታኅሣሥ፡ ፴ ቀን፡
ጥር፡ ፳ወ፱ ቀን፡
የካቲት፡ ፴ ቀን፡
መጋቢት፡ ፳ወ፱ ቀን፡
ሚያዝያ፡ ፴ ቀን፡
እሉም፡ አስቀድሞ፡ የዓመ
ታቸው፡ መጀመሪያ፡ ነበር፤
ግንቦት፡ ፳ወ፱ ቀን፡
ሰኔ፡ ፴ ቀን፡
ሐምሌ፡ ፳ወ፱ ቀን፡
ነሐሴ፡ ፴ ቀን፡
መስከረም፡ ፳ወ፱ ቀን።
በየ፫ም፡ ወዓመት፡ ፩ ወር፡
ያሠግራሉ፤ ይህችም፡ ዓመ
ት፡ ፲፫ ወር፡ ትሆናቸው፡
አለች፤ ያሠገሩትንም፡ ይህ
ን፡ ወር፡ አዳር፡ ይሉታል።
በዚህም፡ ዓመት፡ ፪ አዳር
ይሆናል።

www.ethiopianorthodox.org

ተጸማዊ፡ወይኄሬዊ፤
ወቱርባናተሰ፡ይገብሩ፡በሠ
ርቱ፡ወርኀ፤
ወረበናትኒ፡ቦቱ፡ይኄልቁ
ወሠግርሰ፡ይከውን፡በኀ
ቢሆሙ፡፯ወርኃ፡ለለ፲ወ
፱ዓመት፡ፀሐያዊት፤
ወለቱርባት፡ይገብሩ፡ሠግ
ረ፡በዓመት፡ወበ፫ወበ፮ወ
፰ወበ፲ወ፩ወበ፲ወ፬ወበ
፲ወ፱፡፡
ወናሁ፡ኢጠየቅነ፡ዘንተ፡በ
ውስተ፡ኢንቀጽ፡ከመ፡ንሕነ፡
ንስነዓው፡ሳዕሊሁ፡፡
ወረበናትሰ፡ይትገዓዙ፡በእ
ንተ፡ሠግር፡ዘ፲ወ፯ዓመ
ት፤ወገብሩ፡በ፲ወ፰ዓመ
ት፡እንዘ፡ይስሕቱ፡፡
ኢንቅጽ፡፪ወእለ፡ዓመታ
ቲሆሙ፡ወአውራኂሆሙ፤

የሬትኛውና፡የኋለኛው፡
መሥዋዕታቸውን፡ግን፡በ
ጨረቃ፡ሠርቱ፡ያደርጋሉ፡
ረበናትም፡ይቍጥሩበታል
ሠግርም፡በየ፲፱የፀሐይ
ዓመት፡፯ወር፡ይሆናል፡

ለመሥዋዕታቸው፡በ፲፱፡
በ፫፮ና፡በ፲፩፡በ፲፬በ፲፯ና፡በ
እንዱ፡ዓመት፡ሠግር፡ያደ
ርጋሉ፡፡
እነሆ፡ይህን፡በአንቀጹ፡ው
ስጥ፡አስረዳን፤እኛ፡በርሱ
ላይ፡እንድን፡ስማማ፡፡
ረበናት፡ግን፡ከ፲፯ኛው
ዓመት፡ሠግር፡ይጣለሉ፡
ተሳስተው፡በ፲፰ዓመ
ት፡አደረጉ፡፡
፪ኛው፡እንቀጽ፡ዓመቶቻ
ቸውና፡ወሮቻቸው፡ወ

ተከፍሎ፡ኀበ፡ኅብዙኅ፡ክፍ
ል፡፡
ወተጸምቶሰ፡ሬሳስፋው
ያን፡ወጠቢባን፤ወስኀበ
ሕ፡ሁቃቤ፡እለ፡እምትፍሚ
ሆሙ፤ኢአትናበሩ፤ዓመ
ታቲሆሙ፡ወአውራኂሆ
ሙ፡ዲበ፡ሁቃቤ፡ኘንቅቱ፡
ፀሐያዊት፡ዘኢያትዊለኙ፡

ተጸማዊሁስ፡እስመ፡ረሰ
ዩ፡ኞንተ፡ዓመቶሙ፡ወር
እሰ፡ወርኆሙ፡በርእየ
ተ፡ፀሐይ፡፡
በተጸማዊ፡፰እምኍልቈ፡ሐ
መል፤ወውእቱ፡ክፍል፡ዘ
ይስመይ፡ዘመነ፡መጸው፤
ኞንተ፡ዓመተ፡ዓለም፡፡
ወቦቱ፡ፈጠረ፡እግዚአብ
ሔር፡ልዑል፡ሰማየ፡ወም

ዲ፡ኅብዙ፡ክፍል፡እንደ፡ተ
ከፈሉ፡ይናገራሉ፡
የቀደሙ፡ሬሳስፎችና፡ፕ
በበኞች፡ግን፤ከእነሱ፡ሕስ
ቀድመው፡የነበሩም፡የኤ
ጠባበቅ፡ሰዎች፤ዓመቶ
ቻቸውንና፡ወሮቻቸውን፡በ
በተጠናቀቀች፡በፀሐይ፡አ
ጠባበቅ፡አዘጋጁ፡የማይለ
ወጥ፡፡
መጀመሪያ፡የዓመታቸው
ን፡መጀመሪያና፡የወራቸው
ን፡ራስ፡በፀሐይ፡አቈጣጠር፡
አድርገዋልና፡፡
ከሐምሌ፡ቍጥር፡በ፰ኛው፡
መጀመሪያ፤ይኸውም፡ክፍ
ል፡ዘመነ፡መጸው፡ይባላል፤
የዓመተ፡ዓለም፡መጀመሪያ፤
ከፍ፡ከፍ፡ያለ፡እግዚአብሔ
ር፡ሰማይና፡ምድርን፡የፈጠ

www.ethiopianorthodox.org

ቋሪ፤ ወሥሉ፡ ዘውስቴቱ
ሙ፡ እምነ፡ ፍጡራን፤
እስመ፡ ስምዓ፡ ኮነ፡ መጽሐ
ፈ፡ ኦሪት፤ ወውስቴቱ፡ ካዕ
በ፡ ተሐዪለ፡ ጠባይዓ፡ ዕጓለ፡
እመሕያው፤ በትንሣኤሁ፤
ለመፍኀኒነ፤ ወቦቱ፡ ካዕ
በ፡ ይከውን፡ ትንሣኤ፡ ሙ
ታን፡ ፋቡሬ፤
በከመ፡ ዘከሩ፡ አበው፤
ወቦቱ፡ ይገብሩ፤ ሐሳበ ዩ፡
ከዋክብት፡ ለሥሉ፡ ዓመት፡
በውስቴ፡ ምፃፕ ማቃቲሆ
ሙ፡ ፀዓተ፡ ኮከብ፡ ዘሌዴቴ፡
ዓለም፡ ዑቃብያዊት፤
ወእምኔሁ፡ ይረትዑ፡ በላ
ዕለ፡ ዓመት፡ በዘይከውን፡
ውስቴቱ፡ እምኔ፡ ተሐሙ
ኮ፡ ንጉሥ፡ ወፋጟዓቸሙ፤
ረኀብ፡ ወጽጋብ፤ ወሞት፡
ረበት፤ ዘፍጡራን፡ በውስ
ጣቸው፡ ያለውን፡ ሁሉ፤
የኦሪት፡ መጽሐፍ፡ ምስ
ክር፡ ሁኖ ኦሌና፤ ዲጎመ
ኛም፡ በውስጡ፡ የለው፡ ሌ
ጅ፡ ጠባይዕ፡ ታዪስ፤ መመዳ
ኀኒቷ ችግ፡ መነሳት፤ ዲጎ
መኛም፡ የሙታን፡ መነሳ
ት፡ በሌንጂነት፡ ይሆንግቷል
ኤባቶች፡ እንዴ፡ ተናገሩ፤
ኮከብ፡ ቈጣሪዎት፡ በዓ
መቱ፡ ሁሉ፡ ለማኘመቲያ
ቸው፡ የተጠበቶች፡ የፍ
ፕረት፡ ዓለምን፡ ኮከብ፡ መ
ውጫ፡ ያዪርጉበቷል፤
ከእሱም፡ በዓመቱ፡ ውስ
ጥ፡ ከነገሥታቱ፡ የሚሆ
ነውን፡ ሁከት፡ ይሬርዷሉ፡
ጺኖታቸውንም፤
ረኃብና፡ ጽጋብ፤ ሞትም፡

ወኅብድ፡ ኅብድ፡ ወኅብዙኅ፡ ጓ
ኅብር፡ ዘይመስሉ፡ ለዝንቱ።
ዷጓም፡ እስመ፡ ይገብሩ፤ መ
ጠነ፡ ፩ዓመት፡ ፀሐይ፡ በተ
ዓቅቦቸሙ፡ ሳቲ፤ እምጊዜ
ፀዓቷ፡ እምኆኅት፡ ከፍሌ፡
ዘመጸው፡ ወእስከ፡ ጓብ
ዓቷ፡ ኀቢሁ፡

ይሬጽሙ፡ በዘከመዝ፡ ኦ
ርኦያ፡ ፩ዓመት፡ ፀሐያዊ
ት።
ማሌስ፡ ኤመ፡ ረሰዊ፡ ኍሌ
ቱ፡ ኤውሬኂሆሙ፡ ፲ወ፰፤
እንዘ፡ ኤይዊኩ፡ ወኤያነት
ጉ፤ በኦርኦያ፡ ፲ወ፱ ኀሞኅ
ወ፡ ሬለክ፡ ዘሬጠሮሙ፡ እ
ጓዚኦብሔር፡ ሌዑሌ፡
ወሢሞሙ፡ ውስተ፡ ጠፈረ፡
ሰማይ።
ቸነሬርም፤ ይህንም፡ የሚ
መስለው፡ ብዙ፡ ሥሬ፤
ዲጎመኛም፡ እኳን፡ በመጠ
በታቸው፡ የእንዴን፡ የፀሐ
ይ፡ ዓመት፡ ሌክ፤ ከመጸው፡
ክፍሌ፡ ዪጀፍ፡ ከወጣችበቲ፤
ጊዜ፡ ጊዜ፡ ጀምረው፡ በርሉ፡
እስከ፡ ምትገባበት፡ ጊዜ፡ ያ
ዪርጋሉና።
ሌንዴን፡ የፀሐይ፡ ዓመት፡ በኤ
ንዴህ፡ ያለ፡ ኦርኦያ፡ ይሬጽ
ማሉ።
፫ና፡ የወርቻቸውን፡ ቁጥር፡
፲፱ ገዪረጉ፡ ጊዜ፤
ሳዪጪምሩ፤ ሳያጕዴሉ
ም፤ ከፍ፡ ከፍ፡ ያለ፡ እጓዚኤ
ብሔር፡ በሬጠሬቸው፡ በ፲፰
የሬስክ፡ ጂጂሮቸ፡ ኦምሳሌ።
በሰማይ፡ ጠሬር፡ ውስጥ
ም፡ ሾማቸው።

www.ethiopianorthodox.org

ወእሙንቱ፡፲ወ፪ ከዋክብ
ት፡ዘይትረአዩ፡በ፫፻ወ፷መ
ዓርጋት፤ወማዕከለ፡ለለ፩
እምኔሆሙ፡ወሰኑ፡ዕሩየ፡
ወእስተዋጽኦ፡ኵሎሙ፡ዘን
ቱ፤በ፫፻ወ፷መዓርጋት፡
ለለአሐቲ፡እምኔሃ፡፴መ
ዓርጋት፡ዕሩያን፡፡
ቀዳሚሆሙ፡ኆኅት፡ሐመ
ል፤
ወእምዝ፡እልተውር፡
እልጀውዛ፡
እልሰርጣን፡
እልአሰድ፡
እልሰንቦላህ፡
እልሚዛን፡
እልዓቅራብ፡
እልቀውስ፡
እልጀድይ፡
እልዲለው፡
እልሑት፡

እነሱም፡፲፪ ከዋክብት
ናቸው፤በ፫፻፷መዓርጋት
የሚታዩ፤በያንዳንዱ፡ዕኩ
ልነትን፡ወሰኑ፤
የዚህንም፡ክፍይ፡አጠማ
ጡ፤በ፫፻፷መዓርጋት፡
ከእርሷ፡ለእያንዳንዱ፡የተ
ስተካከሉ፡፴መዓርጋት፡፡
መጀመሪያቸው፡የሐመ
ል፡ደጃፍ፡ነው፤
ከዚህም፡በኋላ፡ሰውር፡
ገውዝ፡
ሽርጣን፡
አሰድ፡
ሰንቦላ፡
ሚዛን፡
ዓቅራብ፡
ቀውስ፡
ጀዲ፡
ደለዊ፡
ሑት፡

ወይነብር፡ፀሐይ፡፩ወር
ኃ፡በአሐቲ፡ኆኅት፡
ወእምኔሃ፡ይፈልስ፡ኀበ፡ካ
ልዕታ፤ወፈጺሞ፡፲ወ፪ኆ
ኃወ፡ይገብእ፡ኀበ፡ዘቀዳ
ሚ፡ኆኅት፡ፈለስ፡፡

አሚሃ፡ይመልዕ፡፩ዱ፡ዓመ
ት፡ፀሐያዊ፡፡ወረሰዩ፡አ
ውራኂሆሙ፡፲ወ፪በኊ
ልቈ፡ኃዋኅው፤እለ፡ዘከ
ርነ፡ፍሉጠ፡እምካልዓኒ
ሆሙ፡በውስተ፡ኊልቈ፡
ራብዕ፤
እስመ፡ረሰዩ፡ኊልቈ፡ለ
ለ፩ወርኅ፡እምኔ፡አውራ
ኂሆሙ፡በአምጣነ፡ህላዌ፡
ፀሐይ፤በኆኅት፡፩እምኔ፡፲
ወ፪ኆኃወ፤
እስመ፡ፀሐይ፡ቦበ፡ይኂሉ፡

ፀሐይም፡በአንዱ፡ቱ፡ደጃ
ፍ፡፩ወር፡ይኖራል፤
ከእርሷም፡ወደ፡ሁለተኛይ
ቱ፡ያልፋል፤፲፪ቱንም፡ደጃ
ፎች፡ጨርሶ፡ወደ፡መጀመ
ሪያው፡የሰማይ፡ደጃፍ፡ይመ
ለሳል፡፡
ያን፡ጊዜ፡፩የፀሐይ፡ዓመት፡
ይሞላል፡፡ወሮቻቸውን፡
በደጃፎቻቸው፡ቁጥር፡፲
፪አደረጉ፤በ፬ኛው፡ቁጥር፡
ከሌሎቹ፡ለይተን፡የተና
ገርናቸው፡፡

ከ፲፪ቱ፡ደጃፎች፡በ፩ዱ፡ደጃ
ፍ፡ፀሐይ፡በሚኖርባት፡ል
ክ፡ለየወሩ፡ሁሉ፡ቁጥር
ን፡አቋርገዋልና፤

ፀሐይ፡ከሁለቱ፡ ከፍሉ

www.ethiopianorthodox.org

ኀበ፡ ፯ፆታ፡ ኆኃው፡ ዘእም
፯ፆተ፤ ዘውእቱ፡ እልስር
ጣን፤ ይከፍሉ፡ ለለማይ፡ ነ
በ፡ ፮ ክፍል፤ ወይከውን፡ ማ
ዕከለ፡ ሌርእስት፡፡

ወበእንተዝ፡ ይነውኁ፡ ዕድ
ሜ፡ መዋዕሊሁ፡ በውስቱ፡
ኆኅት፤

ወይፌጽማ፡ በ፴ወ፩ ዕለ
ት፡ ወመንፈቀ፡ ዕለት፤

ወበካልዕ፡ እምዝንቱ፡ ለ
እመ፡ ኮነ፡ ህላዌሁ፡ መንገ
ለ፡ ዓዜብ፡ በኆኅት፡ እልዝ
ፍ ፪፡ የሐፅር፡ ዕድሜ፡ ህላ
ዌሁ፡ በውስቱ፡ ኆኅት፤

ወይፌጽማ፡ በ፳ወ፱ ዕለት፡
ወመንፈቃ፤

ወለእመ፡ ሀለወት፡ በ፩ ክፍ
ል፡ እምነ፡ ፮ አዝማን፤
ዘውእቱ፡ ዘመነ፡ ሐመል፡ ወ

በ፩ ዩ ፶ፍ፡ ክፍል፡ በሆኑ
ጊዜ፤ ይከውም፡ ሸርጣን፡
ነው፤ ሰማይን፡ ከ፮ ይከፍ
ለዋል፤ በራሶችም፡ መካከ
ል፡ ይሆናል፡፡

ስለዚህም፡ በዚያ፡ ያጃፍ
ውስጥ፡ የሚውሉ፡ የቀን፡ ዕ
ድሜ፡ ይረዝማል፤

በ፴፩ ተኩል፡ ቀንም፡ ይ
ጨርሳታል፤

ከእርሱም፡ በሁለተኛው፡
ኑሮው፡ ወደ፡ ዓዜብ፡ በ፮
ኛ፤ ያጃፍ፡ ቢሆን፡

በ፳ጃፉ፡ የሚኖረው፡ የቀ
ኑ፡ ዕድሜ፡ ያንራል፤

በ፳፱ ቀን፡ ተኩልም፡ ይፈ
ጽማታል፤

ከሁለቱም፡ ክፍሉ፡ ዘመና
ት፡ በ፩ ክፍሉ፡ ዘመን፡ ብትኖር፤
እነሱም፡ የሐመልና፡ የሚ

ዘመኑ፡ ሚዛን፤

ይከውኑ፡ ምሕዋሩ፡ በማ
ዕከል፡ እምነ፡ ውእቱ፤ ሶቤ
ሃ፡ ይከውን፡ ተወስኮ፡ ወኍ
ፃቂ፤ በአምጣነ፡ ህላዌሁ፡ ው
ስተ፡ ለለአሐቲ፡ ኆኅት፤

በእንተ፡ ህላዌሁ፡ በማዕ
ከለ፡ ሰማይ፤ ወድኅረ፡ እም
ዓዜብ፡ ወበካልዕ፤ እስመ
ሐመል፡ ውስተ፡ ሐመል፡ ይ
ነብር፡ ፴ ዕለተ፡ ወ፴ወ፫
ኬክሮስ፤

ወአልተውር፡ ፴ወ፩ ዕ
ለተ፡ ወ፲ወ፪ ኬክሮስ፡

ወበእልዝውዛ፡ ፴ወ፩
ዕለተ፡ ወ፴ ኬክሮስ፤

ወበእልሰርጣን፡ ፴ወ
፩ ዕለተ፡ ወ፳ወ፯፡ ኬክሮስ፡
ውእቱ፡ ይነውኅ፡ እምአ
ውራኃ፡ ዓመት፡፡

ዛን፡ ዘመናት፡ ናቸው፤

መሂጃውም፡ ከእርሱ፡ መ
ካከል፡ ይሆናል፤ ያን፡ ጊዜ፡ መ
ጺሒመርና፡ መጉደል፡ ይሆና
ል፤ በእያንዱ፡ ያጃፍ፡ በኖረበ
ት፡ ልክ፤

በሰማይ፡ መካከል፡ ስለመ
ኖሩ፤ በኋላም፡ ከዓዜብ፡ በ
ሊሳውም፤ በሐመል፡ ውስ
ጥ፡ ፴ ቀን፡ ከ፴፫ ኬክሮ
ስ፡ ይኖራልና፤

በሰውር፡ ፴፩ ቀን፡ ከ፲፪
ኬክሮስ፡

በገውዝ፡ ፴፩ ቀን፡ ከሠ
ላሳ፡ ኬክሮስ፤

በሸርጣን፡ ፴፩ ቀን፡ ከ፳
፯ ኬክሮስ፤

ከዓመቱ፡ ወሮች፡ እርሱ፡
ይረዝማል፡፡

www.ethiopianorthodox.org

ወበእለ አሰዱ፡ ፴ወ፩ ዕለ
ተ፡ ወ፲ ኬክሮስ፤ ወበእለ
ሰንቦላ ሀ፡ ፴ ዕለተ፡ ወ፴
ወ፪ ኬክሮስ፤ ወበሚዛን
፴ ዕለተ፡ ወ፲ ኬክሮስ፤
ወበእለ አቅራብ፡ ፳ወ፱ ዕ
ለተ፡ ወ፴ ኬክሮስ፤
ወበእለ ቀውስ፡ ፳ወ፱ ዕ
ለተ፡ ወ፳ወ፰ ኬክሮስ፤
ወበእለ ጀድዩ፡ ፳ወ፱ ዕ
ለተ፡ ወ፳ወ፰ ኬክሮስ፤
ውእቱ፡ ዘየሐፅር፡ እምአ
ውራኃ፡ ዓመት።
ወበእለ ደለው፡ ፳ወ፱
ዕለተ፡ ወ፴ወ፩ ኬክሮ
ስ፤ ወበ እለሑት፡ ፴ ዕለ
ተ፡ ወ፲ ኬክሮስ፤
ወበእንተ ዝ፡ ጠየቁ፡ ከ
መ፡ ሀለው፡ ፩ ዘመናት፡
ቀዳሚ ሆሙ፡ ዘመ[illegible]፡ መ

በአሰዱ፡ ፴፩ ቀን፡ ከአ
ምር፡ ኬክሮስ፤ በሰንቦ
ላ፡ ፴ ቀን፡ ከ፴፪ ኬክሮ
ስ፤ በሚዛን፡ ፴ ቀን፡ ከአ
ምር፡ ኬክሮስ፤
በአቅራብ፡ ፳፱ ዕለት፡ ከ
፴ ኬክሮስ፤
በቀውስ፡ ፳፱ ቀን፡ ከ፳
፰ ኬክሮስ፤
በጀዲ፡ ፳፱ ቀን፡ ከ፳፰
ኬክሮስ፤
ከዓመቱ፡ ወሮች፡ የሚ
ያንስ፡ እሱ፡ ነው።
በዲለዊ፡ ፳፱ ቀን፡ ከአር
ባ፡ አንዱ፡ ኬክሮስ፤
በሑት፡ ፴ ቀን፡ ከ፲ ኬክሮ
ስ፡ ይኖራል።
ከእነዚህም፡ ፩ ዘመናት፡
እንዲሉ፡ ተረዱ፤
መጀመሪያቸው፡ ዘመኑ፡

ጊዜው።
ወውእቱ፤
እለሐመል፤
ውልተውር፤
ውልገውዛ።
ወዘመኑ፡ ሐጋይ፤
እለሰርጣን፤
ውለአሰድ፤
እለሰንቦሳሀ፤
ወዘመኑ፡ ፀደይ፤
እለሚዛን፤
ወአቅራብ፤
ወቀውስ፤
ወዘመኑ፡ ክረምት።
እለጀዲዩ፤
ወእለደለው፤
ውለሑት፤
ወለኵሉ፡ ዘመን፡ እምኑ፡
እሉ፡ ፫፡ ማኅደር፤
ለዘመኑ፡ መጺኦ፡ ሎቱ፡

መጺኡ፡ ነው።
አሉም፤
ሐመል፤
ሰውር፤
ገውዝ።
ዘመኑ፡ ሐጋዩም፤
ሰርጣን፤
አሰድ፤
ሰንቦላ፤
ዘመኑ፡ ጸደዩም፤
ሚዛን፤
አቅራብ፤
ቀውስ፡
ዘመኑ፡ ክረምት።
ጀዲ፤
ደለዊ፤
ሑት፤
ለዘመኑም፡ ሁሉ፡ ከዚህ፡
ማደሪያ፡ አለ፤
ለመጺአው፡ ዘመኑ፡ ከመሐ

www.ethiopianorthodox.org

ኢምነ፡መሐፍዩ፡
ኢሎሽርጠዩን፡
ኤሉበጠዩን
ሉቲረዩ፡
ኤሎበዩሬን፡
ኢሎሔቶኢን፡
ኢሎሑንኢሔኢፉሬኬ።
ወሰዘመነ፡ሐጋዩ፡ሎቱ፡
ኢንቱረሐ፡
ኤጠረፍ፡
ኢሎዞኀሐሐ፡
ኢሎሑቷሬን፡
ኢሎሉፋሔ፡
ኢሎኢዋ፡
ኢሰማኔ፡
ሰዘመነ፡ጸዩዩ፡ሎቱ፡
ኢሎጉፍር፡
ኢዝናን፤
ኢሎኢኔሲሎ፡
ኢሎቀሎኀ፡

ፉሐዩ፡
ኢሎሽርጠዩን፡
ኢሎኀጠዩን፡
ሉቲረዩ፡
ኢሎበዩሬን፡
ኢሎሔቶኢን፡
ኢሎሔንኢሔኢፉሬኡ፡ ኢሰው፡
ሰበጋ፡ዘመነምነ፤
ኢንቱረሐ፡
ኤጠረፍ፡
ኢሎዞኀሐሐ፡
ኢሎሑቷሬን፡
ኢሎሉፋሔ፡
ኢሎኢዋ፡
ኢሰማኔ፡ ኢሰው።
ሰዘመነ፡ጸዩዩምነ፡
ኢሎጉፍር፤
ኢዝናን፤
ኢሎኢኔሲሎ፡
ኢሎቀሎኀ፡

ኢሽውሳሀ፤
ኢሎነነኢዩምነ፤
ኢሎበከዩከሀ፤
ወሰዘመነ፡ከረምት፡ሎቱ፡
ከዊፉ፡
ኢሎዩኀሀ፡
ሰዋፉ፡
በሳፅ፡
ኢከውፉከዕፉ፡
ኢሎኢኀዋሀ፡
ኢሬርኡ፡
ኢሎመቶፉምነ፡
ኢሎሬርዕ፡
ኢሎጨወኽር፡
በፕኀተ፡እሎሑት፤
ወሰሰ፮ዘመነ፡እምኔሆ
ሙ፡፫ወርኀ፡
ሰዘመነ፡መጸው፡
ኢዱር፡
ኢሳነ፡

ኢሽውሳሀ፡
ኢሎነነኢዩምነ፤
ኢሎበሉዩከ፡ኢሰው፤
ሰክረምት፡ዘመነምነ፤
ከዊፉ፡
ኢሎዩኀሀ፡
ሰዋፉ፡
በሳፅ፡
ኢከውፉከዕፉ፡
ኢሎኢኀዋሀ፡
ኢሬርኡ፡
ኢሎመቶፉምነ፡
ኢሎሬርዕ፡
ኢሎመወኽር፡
ዘእሎሑት፡መ፻መረዩ፤
ከእነሉም፡ሉዩኀዩኀዩ፡ዘ
መን፡፫ወር፡ኢሰው፤
ሰመጸው፡ዘመነ፡
መጋቢት፡
ሚያዝያ፡

www.ethiopianorthodox.org

ኤፕር፤
ወስዘመኑ፡ሐጋይ፡
ሐዚራን፡
ተሙዝ፡
አብ፡ነሐሴ፡
ወስዘመኑ፡ጼዴይ፡
ኢዩሉል፡
ታስረን፡ተዳማዊ፡
ታስረን፡ካልዕ፤
ወስዘመኑ፡ክረምት፤
ካኑን፡ቀዳማዊ፡
ካኑን፡ዳኅራዊ፡
ኢሽባጥ፡፡
ወናሁ፡ከሠቶ፡ለዝንቱ፡
ያሕያ፡ከቡር፡ወልደ፡ዕዴዴ፡
በውስተ፡ፍርሳኑ፡ማፍሴ።
ዘመፍሕሪ፡ብርሃን፤በኅበ፡
ተናገረ፤በእንተ፡ግሕርያት፤
ሉዓሳዊት፡

ጓንቦት፤
ለበጋ፡ዘመንም፡
ሰኔ፡
ሐምሌ፡
ነሐሴ፤
በጼዴይም፡ዘመን፡
መስከረም፡
ጥቅምት፤
ኅዳር፤
ለክረምትም፡ዘመን፤
ታኅሣሥ፡
ጥር፤
የካቲት፡፡
እነሆ፡ይህንም፡የከበ
ረ፤የእዴዴ፡ልጅ፡ያሕያ፡መ
ጽሐፈ፡ብርሃን፡በተባለ
ው፡በ፫ኛው፡ፍርሳኑ፡ው
ስ፡ገለጠው፤ከፍ፡ከፍ፡ለ
ሳሉ፡ግሕርዮች፡በተናገረ
በት፤

ዓመትስ፡፲ወ፪ወርኅ፤
ወኅዋኅውኒ፡፲ወ፪ኅዋ
ኅው፤
ቀዳሚሆን፡እልሐመል፡
ሉቱ፡አዳር፡
እልተውር፡ሉቱ፡ኒሳን፡
እልዠውዛኝ፡ሉቱ፡አያር፡
እልአሰድ፡ሉቱ፡ሐዚራን፡
እልሰርጣን፡ሉቱ፡ተሙዝ፡
እልሰንቦላህ፡ሉቱ፡አብ፡
እልሚዛን፡ሉቱ፡አዩሉል፡
ታስረን፡ቀዳማዊ፡ሉቱ፡
እልአቅረብ፤
ታስረን፡ዳኅራዊ፡ሉቱ፡
እልቀውስ፤
እልዠድያ፡ሉቱ፡ከኑን፡ቀ
ዳማዊ፤
እልዷለው፡ሉቱ፡ከኑን፡
ዳኅራዊ፤
እልሑት፡ሉቱ፡አሽበጥ፤

ዓመትም፡፲፪ወር፡ነው፤
ሂጀርችም፡፲፪ሂጀር
ች፡ናቸው፤
መጀመሪያቸው፡ሐመል፡ነው፤
ለሱም፡መጋቢት፡ኢለው፤
ለሰውር፡ሚያዝያ፡ኢለው፡
ለገውዝ፡ግንቦት፡አለው፤
ለአሰድ፡ሰኔ፡አለው፤
ለሸርጣን፡ሐምሌ፡አለው፡
ለሰንቦላህ፡ነሐሴ፡አለው፡
ለሚዛን፡መስከረም፡
ለአቅረብ፡የመጀመሪያው፡
ታስረን፡ጥቅምት፤
ለቀውስ፡የኋለኛው፡ታስ
ረን፡ኅዳር፡አለው፤
ለጀዲ፡የመጀመሪያው፡
ከኑን፡ታኅሣሥ፡አለው፤
ለዴለዊ፡የኋለኛው፡ከኑን
ጥር፡አለው፤
ለሑት፡የካቲት፡አለው፤

www.ethiopianorthodox.org

ታስረን፡ቀዳማዊ፡፴ወ፩
ዕለት፤
ታስረን፡ዲኅራዊ፡፴፡
ከኑን፡ቀዳማዊ፡፴ወ፩፡

ከኑን፡ዲኅራዊ፡፴ወ፩፡
ሸበጥ፡፳ወ፰ወራብዕ
ታ፡ለዕለት፤
አዳር፡፴ወ፩፤
ኒሳን፡፴፤
አያር፡፴ወ፩፤
ሐዚራን፡፴ወ፩፤
ተሙዝ፡፴፤
አብ፡፴ወ፩፤
ኢዩሉል፡፴፡
ወዘንተ፡ከዕበ፡ዘከረ፡ዮ
ሐንስ፡ዲማስቆዊ፡በመጽ
ሐፉ፡ወይከውን፡፫ዓመ
ት፡ግቡረ፡በ፫፻፷ወ፭ ዕ
ለት፤ወበራብዕት፡ዓመት፡ይገብሩ፡

የመጀመሪያው፡ታስረን፡
ጥቅምት፡፴፩ቀን፡ነው፤
የኋለኛው፡ታስረን፡፴፡ቀ
የመጀመሪያው፡ከኑን፡
ታኅሣሥ፡፴፩ቀን፡ነው፤
የኋለኛው፡ከኑን፡ጥር፡፴፩
የካቲት፡፳፰ ፳፱ቀን፡ከሩ
ብ፤
መጋቢት፡፴፩ቀን፤
ሚያዝያ፡፴ ቀን፤
ግንቦት፡፴፩፤
ሰኔ፡ ፴፩፤
ሐምሌ፡ ፴፤
ነሐሴ፡ ፴፩፤
መስከረም፡ ፴፤
ዲግመኛም፡ይህን፡የዲማ
ስቆው፡ዮሐንስ፡በመጽሐ
ፉ፡ተናገረ፤ ፫ዓመት፡በተ
ከከሉ፡፫፻፷፭ቀን፡ይሆ
ናል፤ በ፬ኛይቱ፡ዓመት፡፮

ሠላሬ፡፮ ዕለተ፤
ወይፒስዘዎ፡ዲበ፡ኢስባኖ፡
ወይከውን፡፷ወ፱ ዕለተ፤
ወትከውን፡ይእቲ፡ዓመት፡
ሠላሬ፤ ወኁልቍ፡መዋዕ
ሊሃ፡፫፻፷ወ፯ ዕለት፤ወተ
ከፍሉ፡ኀበ፡ብዙኃ፤ወእም
ኒሆሙ፡ሰብአ፡ሮም፡ወዮና
ናውያን፡ወእዝፍም፡ወሱር
ያን፡ወፋርስ፡ወግብፃው
ያን፡ዘምስር፡ወካልዓንሂ፤
እንቀጽ፡፳ ዮናናውያንሰ፡
ወእዝፍም፡ወሱርያን፤ሶበ፡
ነሥኡ፡እስክንድር፡ወል
ደ፡ፊሬልጶስ፡ዮናናዊ፡ረሰዩ፤
ኆኀተ፡ዓመታቲሆሙ፡በ
ቀዳሚ፡ዓመት፡መንግሥ
ቱ፡በዕለተ፡ሰኑይ፤
ኢመ፩፡ለታስረን፤ ዘውእ
ቱ፡አመ፡ረቡዑ፡ለጥቅምት፡

ዕለት፡ያሠላሬሉ፤
በየካቲት፡ሳያ፡ያጨምረታል፤
፫፻ቀንም፡ይሆናል፤
ያችውም፡ዓመት፡ሠላር፡
ትሆናለች፤የተናቿም፡ቁጥ
ር፡፫፻፷፯ ይሆናል፤ወደ
ብዙም፡ተከፈሉ፤ከእነር
ሱም፡የሮም፡ሰዎች፡ዮናና
ውያንና፡የእዢም፡የሱርያ
ንም፡ፋርስና፡የግብፅ፡
ሌሎችም፤
፳ኛው፡እንቀጽ፡ዮናናውያ
ንና፡እዢም፡ሱርያንም፤የዮ
ናናዊ፡ፊሊጶስ፡ልጅ፡እስ
ክንድር፡በነገሠ፡ጊዜ፡የዓ
መታቸውን፡መጀመሪያ፡በ
ነገሠ፡በመጀመሪያው፡ዓመ
ት፡ሰኞ፡ቀን፡አደረጉ፤
ታስረን፡በገባ፡በ፩ቀን፡ያው
ውም፡ጥቅምት፡፬ቀን፡ነው።

www.ethiopianorthodox.org

በ፯፬ወ፭፻፹ወ፱ዓመተ፡
ዓመተ፡ፃዓለም፤
ወኮነ፡ኍሉቁ፡መዋዕለ፡ዓ
መቶሙ፡፫፻፷ወ፭፤
ወይረእደዋ፡ለራብዕት፡
ዓመት፡፫፻፷ወ፮፡ዕለተ፤
ወይሰምይዋ፡ዓመተ፡ሠ
ግር፤ወበ፫ቱ፡ዓመት፡መን
ግሥቱ፡ይበ፡በዕለተ፡ተዛ
ውኀ፡ሥሉጣናዊ፤
በዝንቱ፡ራብዕት፡እጼሣ፡ሰ
ዕለት፡ወሰከዎ፡ዲበ፡መዋ
ዕሊ፤ከመ፡ይዕቀቡ፡ሬቱዴ፡ዕ
ለታት፡ዓመት፡ፀሐያዊት፡
ወኅበዙኃት፡ሥርዓታት፡
ከመ፡ያስተናብሩ፡ግቲ፡
ወከመ፡ትኩን፡አውራኃ፡ቁ
ር፡አውራኂሆሙ፡ዘዘሌፉ፤
ወከማሁ፡ካዕበ፡አውራኃ፡
ሐሩር፤ወከማሁ፡ይትዓወት፡

በ፰ሽህ፡፭፻፹፱ዓመተ፡
ዓለም፤
የዓመታቸው፡ቀኖች፡ቁጥ
ርም፡፫፻፷፭ሆነ፤
፬ኛዪቱም፡ዓመት፡፫፻፷
፮ቀን፡ያደርጓታል፤
የሠግረ፡ዓመትም፡ይሏታ
ል፤በነገሠ፡በ፫ኛው፡ዓመ
ትም፡እንዴ፡በሚሆን፡በሥ
ልጣኔ፡ቀን፡እንዲህ፡አለ፤
ይህን፡የቀናን፡ዕሩብ፤በቀ
ኖች፡ሳይ፡ጨመሩት፡አለ፤
የፀሐይን፡ዓመት፡ቀኖች፡
ቁጥር፡የጠብቁ፡ዘንድ፤
ብዙ፡ሥርዓቶች፡አሉ፤
ያስተናብሩግት፡ዘንድ፤
ወሮቻቸው፡ዘወትር፡የው
ርጭ፡ወሮች፡ይሆኑ፡ዘንድ፡
እንዲሁም፡የሐሩር፡ወሮች፡
እንዲሁም፡የዘር፡ጊዜና፡

ጊዜ፡ዘርእ፡ወአፍርዮ፡ዕፀ
ው፤
ወተሠሚመ፡ፍሬያት፤ወዘ
ያመስሱ፡ለዝንቱ።
ወይትዓወቀ፡በዝንቱ፡ከ
መ፡ኢኮነ፡እሙነ፡ሠግር
ሙ፤አላ፡ልጹት፡ውእቱ፡እ
ም፡ዓመት፡ፀሐያዊት፤
ወአመ፡አውራኂሆሙ፡ዝ
ውእቱ።
ታስረን፡ቀዳማዊ፡ወአሙ
በእዝም፡ኦክቱቦር፤ወኍ
ልቁ፡፴ወ፩፡ወትእምርቱ፤
፩፤ታስረን፡ዳግማዊ፡አ
ሙ፡በእዝም፡ዷጀርኒር፤ወ
ኍልቍ፡፴ትእምርቱ፡፪፤
ካኑን፡ቀዳማዊ፡አሙ፡በእ
ዝማ፡ዷጀርኒር፡ኍልቍ፡
፴ወ፩ትእምርቱ፡፫ቱ፡
ካኑን፡ደኃራይ፡አሙ፡በእ

ዕንጨቶች፡የሚያፈሩበት፡
የመከር፡ጊዜ፡ይታወቃል፤
ፍሬ፡የሚለቀምበት፤ይህ
ን፡የሚመስለውም።
ሠግረቸው፡ዕውነት፡እንዳ
ልሆነ፡በዚህ፡ይታወቃል፤
ከፀሐይ፡ዓመት፡የተያያዘ
ነው፡እንጂ፤
የወሮቻቸውም፡ይህ፡ነ
ው፤
የመጀመሪያው፡ታስረን፡በእ
ዝም፡ከሙ፡ኦክቱቦር፤ቁ
ጥሩ፡፴፩ምልክቱ፡፩ነው፤
የኋለኛው፡ታስረን፡በእዝ
ም፡ከሙ፡ዷጀርኒር፡ቁጥሩ፡
፴ምልክቱ፡፪ነው፤
የመጀመሪያው፡ካኑን፡በ
እዝማ፡ከሙ፡ዷጀርኒር፡ቁ
ጥሩ፡፴፩ምልክቱ፡፫ነው፤
የኋለኛው፡ካኑን፡በእዝም

www.ethiopianorthodox.org

ዝርም፡ንዲዲር፡ ኍልቊ፡፴
ወ፭ወትእምርቱ፡፱፤
እሽግኝ፡ከሙ፡በዲዝሚ፡ፍ
ራዲዩ፡ኍልቊ፡፳ወ፰ወረ
ብዕ፡ለዕለት፤ወበረብዕ፡
ዓመት፡እንተ፡ዓመት፡ሠግ
ር፡ዲግብሩ፡፳ወ፱ዕለት፡ት
እምርቱ፡፳፡
እዲር፡ከሙ፡በአጋርም፡ማ
ርክ፡ፍቅዲ፡፴ወ፩ትእም
ርቱ፡፲ቱ፤
ኒሳን፡ከሙ፡በአጋርም፡እብ
ረል፡ኍልቊ፡፴ትእምር
ቱ፡፩፤እያር፡ከሙ፡በአዝርም
ማዮ፡ኍልቊ፡፴ወ፩ትእ
ምርቱ፡፫፤
ሐዚራን፡ከሙ፡በአጋርም፡ዑ
ንዩ፡ኍልቊ፡፴ትእምርቱ፡
፲፤ተሙዝ፡ከሙ፡በአዝርም
ዩልዩ፡ኍልቊ፡፴ትእምርቱ፡፩፤

ከሙ፡ንዲዲር፡ቱኖኑ፡፴፮
ምልክቱ፡፯ት፡ነው፤
እሽግኝ፡በዲዝሚ፡ከሙ
ፍራዲዩ፡ቱኖኑ፡፳፰ ከ፬
ብ፤የሠግር፡ዓመት፡በም
ትሆን፡በ፳፱ኛዉ፡ቱም፡ዓመ
ት፡፳፱ቀን፡ያዲርጋሉ፡ም
ልክቱ፡፳፡ነው፤
እዲር፡በአጋርም፡ከሙ፡ማ
ርክ፡ቱኖኑ፡፴፩ምልክቱ
፲፡ነው፤
ኒሳን፡በአጋርም፡ከሙ፡እ
ብረል፡ቱኖኑ፡፴ ምልክ
ቱ፡፩፤እያር፡በአጋርም፡ከሙ
ማዮ፡ቱኖኑ፡፴፩ምልክ
ቱ፡፫ነው፤
ሐዚራን፡በአዝርም፡ከሙ
ዑንዩ፡ቱኖኑ፡፴፡ምልክቱ፡
፯፤ተሙዝ፡ከሙ፡በአዝሚ
ዩልዩ፡ቱኖኑ፡፴ምልክቱ፡፩፡ኑ

አዲሱል፡ከሙ፡በአጋርሚ፡አ
ከታትር፡ፀር፡ኍልቊ፡፴፩
ትእምርቱ፡፳ቱ፨

የ፲፬ን፡አውራኅ፡መገ
ብት፡ከጥንተ፡ስም
ከዚህ፡እንጅሩስ፤እንዷኛ፡
ኮከብ፡ሐመል፤ዲኸውም፡
ከመጋቢት፡፲፬ቀን፡ጀምሮ፤
እስከ፡ሚያዝያ፡፲፫ቀን፡ማ
ታ፡ማታ፡የሚወጣ፡ነው።
፪ኛ፡ኮከብ፡ሠውር፡ዲሁ
ኮከብ፡በሚያዝያ፡፲፬ቀን፡
በአዚብ፡በኩል፡የሚወጣ፡
ነው።
፫ኛ፡ኮከብ፡ገውዝ፡ዲግ
ሳል፡በግንቦት፡፲፬ቀን፡የሚ
ወጣ፡ነው።
፬ኛ፡ኮከብ፡ሸርጣን፡በሰ
ኔ፡፲፬ቀን፡ከ፫ኮከቦች፡ጋ

አዲሱል፡በዝሚ፡ከሙ፡አክ
ታትር፡ፀር፡ቱኖኑ፡፴፩ምልክ
ቱ፨

ር፡በምሥራቅ፡በኩል፡
በዩሮጤሽት፡የሚወ
ጣ፡ነው።
፭ኛ፡ኮከብ፡አሰድ፡በሐም
ሌ፡፲፬ቀን፡በመስዕ፡በኩል
የሚወጣ፡ነው።
፮ኛ፡ኮከብ፡ሰንቡላ፡በመ
ስከረም፡፲፬ቀን፡ከሁለት፡ከ
ዋክብት፡ጋር፡ከወዩ፡ፀሐዩ
መግቢያ፡ከሌሊቱ፡በ፮ሰዓ
ት፡የሚወጣ፡ነው።
፯ኛ፡ኮከብ፡ሚዛን፡በጥ
ቅምት፡፲፬ቀን፡በመንፈቀ
ሌሊት፡በዓዚብ፡በኩል፡የ
ሚወጣ፡ነው።
፰ኛ፡ኮከብ፡አቅራብ፡ኅዳ

www.ethiopianorthodox.org

ር፡ ፳ ቀን፡ ከ፳ ከዋ ክብት፡ጋ
ር፡በመንፈቀ፡ሌሊት፡የሚወ
ጣ፡ነው፤

፰ኛ፡ ኮ ከብ፡ቀውስ፡ከ፳ ከዋ
ክብት፡ጋር፡በታኅሣሥ፡፲፩
ቀን፡በዕርበተ፡ፀሐይ፡የሚ
ወጣ፡ነው፤

፲ኛ፡ ኮ ከብ፡ጀዲ፤ በሐምሌ፡
ወራት፡በምሥራቅ፡በኩል
በመንፈቀ፡ሌሊት፡ይወጣል፤

፲፩ኛ፡ ኮ ከብ፡ዴለዊ፡በጥር፡
፲፬ በ ደሉብ፡በ ኩል፡ይወጣ
ል፡፦

፲፪ኛ፡ ኮ ከብ፡ ሑት፡ ከ፲፪
ከዋ ክብት፡ጋር፡ የካቲት፡
፲፯ ቀን፡በ ምሥራቅ፡በ ኩ
ል፡የሚወጣ፡ነው። ::

የአቡሻኽርን፡ቁጥርና፡
ሐሳብ፡የመረመሩ፡ሊቃው
ን፡፱ ናቸው፡ አዲዮ፡ወልዩ፡
በኖረቅ፤ማኅቡብ፡መንበ
ጋሪ፤ አዲዳውያን፡አይሁድ፡
ዮሐንስ፡አሪ፤ወርቅ፡ቂርሎ
ስ፡ኤጲፋንዮስ፡ዮሐንስ፡ ዘ
ዲማ ስቆ፡ማርቆስ፡ወልዱ
ቀምበር፡ጊዮርጊስ፡ወል
ዱ፡ኦሚድ፡ናቸው። ::

አዳም፡በገነት፡፯ ዓመ
ት፡ ከ፮ ወር፡ከ፲፯ ቀን፡ኑሯ
ል፤ከዚህ፡በኋላ፡ዕፀ፡በለስ
ን፡በልቶ፡ከገነት፡ወጥቶ፡
በገሐነ፡፻፹ ቀን፡ሱባዔ፡ገ
ብቷል፡ ከገሐነ፡በመጣ፡ጊ
ዜ፡ በሐሙስ፡ዕለት፡
ወበመንፈቃ፡ለዕለት፡እት
ወለዱ፡ኢምወለተ፡ወለት
ከ፡ወእጓኒ፡ውስተ፡መር
ኅብ ከ፡ወእትቤዘወከ፡በ
መስቀልየ፡ወበሞትየ፡
ብሎ፡ተስፋውን፡ሰጠው፡
ኢርዊ፡ምድር፡አዳምንና፡
ሔዋንን፡ያሳታቸው፡በተፈ
ጠሩ፡በ፯ ዓመት፡ከ፮ ወር፡ከ
፲፯ ቀን፡ነው፤ ኩፋሌ፡ምዕራ
ፍ፡፬፡ቁጥር፡፳፱—፴፩፤በ፱
ኛው፡ኢዮቤልዩ፡በ፫ኛው፡ሱ
ባኤ፡ቃየል፡ተወለደ፤

ከአዳም፡እስከ፡ኖኅ፡፳፭፡
ኢዮቤልዩ፤ ከኖኅ፡እስከ፡
አብርሃም፡፲፱ ኢዮቤልዩ፡
ነው።

ከአብርሃም፡እስከ፡ሙ
ሴ፡ያለው፡ኢዮቤልዩ፡፰ ኢ
ዮቤልዩ፡ከ፮ ሱባዔ፡ከ፰ ዓ
መት፡ነው። መላው፡ኢዮቤ
ልዩ፡ከአዳም፡እስከ፡ሙሴ፡
ያለው፡፶፱፡ነው።

በአመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈ
ስ፡ቅዱስ፡፩ አምላክ፡ንጊፕን፡
በረዊ፡ኢት፡እግዚአብሔር፡

ጽሒፈ፡ሐሳብ፡ሱባዔ፡ወኢዮ
ቤልዩ፡ወቀመረ፡ዘመን፡ወ
ሐሳብ፡ሄኖክ፡፡

በአብ፡ ስም፡ በወልድ፡ ስም፡ በመ
ንፈስ፡ቅዱ ስ፡ ስም፡ ፩ዱ፡ አም
ላክ፤ በእግዚአብሔር፡ረዳ
ትነት፡የሱባዔን፡የኢዮቤል
ዩንና፡የዘመንን፡የሄኖ ክ
ንም፡አቈጣጠር፡ ቁጥር፡መ
ጻፍን፡እንጀምራለን፦

በመሥፈርት፡ነው፡መሥ
ፈርቱም፡፷፰፡ነው፤
ይህኑ፡እስከ፡፲፱ ቢወስዱ
ት፡፻፺፰ ፴፰ ዓመት፡ይሆና
ል፦

ይህንንም፡እስከ፡፲፪ ቢ
ወስዱት፡፺፪ሺህ፡፲፪ ፻ ዓመ
ት፡ይሆናል። ይህም፡ከሉም
ጉዳት፡ከርስቶስ፡ያከረዳል፡
ዳግመኛም፡ለገበት፡ዘና

www.ethiopianorthodox.org

ከ፡ ፲ ሰናብት፡ ላሉ፡ ፶፯ው፡
ዓመት፡ ፩ ሰንበት፡ ፶፯ው፡
ዓመት፡ ፩ ሰንበት፡ ነው። ይ
ህንም፡ እስከ፡ ፲ መሥፈርት፡
ቢወስዱት፡ ፯ሺህ፡ ይሆናል፤

ቀመረ፡ ዲሮት፡ ይህም፡ እ
ስመ፡ ፲ቱ፡ ፱ት፡ ዓመት፡ በቀዷ
ማኪ፡ ከመ፡ ዕለት፡ እንተ፡ ት
ማልም፡ ኀለፈት፡ ያለው፡ ነው፡
ይህም፡ ፩ሺህ፡ ፻፵ ዓመት፡ ነ
ው። ይህን፡ ፩፡ ዕለት፡ እለው፡
ይህንም፡ ከ፳፬ ቢከፍሉት፡
፵፯ ዓመት፡ ከመንፈቅ፡ ፵
፯ ዓመት፡ ከመንፈቅ፡ ይሆና
ል፤ ፩ዱ፡ ፵፯ ዓመት፡ ከመን
ፈቅ፡ ፩ዱ፡ ሰዓት፡ ማለት፡ ነው፤
መሳው፡ ፳፬ ሰዓት፡ ማለት፡
ነው፤ ይህም፡ ፩፡ ሺ፡ ፻፵ ዓመ
ት፡ የዘመን፡ መሥፈሪያ፡ ነው፤
ሺህ፡ ፻፵ውን፡ ዓመት፡ እስከ፡
፯ መሥፈሪያ፡ ቢወስዱት፡
፯ሺህ፡ ፱፻፹ ዓመት፡ ይሆ
ናል፤ ይህም፡ ስለ፡ ምጽአተ፡
ክርስቶስ፡ ያስረዳል።

ሌዊ ቢልዩ፡ ዘመኑ፡ ሉ፡ ፫ ነ
ው፡ ፫ን፡ እስከ፡ ፲፱ ቢወስዱት
፶፯ ይሆናል፤ ይህም፡ እስከ፡
፻፵ ይሄዳል፤ ይህም፡ ፯ሺ
ህ፡ ፱፻፹፡ ይሆናል፡ ይህም፡
ስለ፡ ምጽአተ፡ ክርስቶስ፡ ያ
ስረዳል።

ሱባዔ፡ ዳንኤል፡ ፯ቱን፡
ዓመት፡ ፩ዱ፡ እያለ፡ ነው። ይ
ህን፡ ፯ን፡ መሥፈርት፡ እስ
ከ፡ ፲፱ ቢወስዱት፡ ፻፴፫ ሱ
ባዔ፡ ይሆናል፡ እስከ፡ ፷ ቢ
ወስዱት፡ ፯ሺህ፡ ፱፻፹ ዘ
መን፡ ይሆናል፤ ይህም፡ ስለ፡
ምጽአተ፡ ክርስቶስ፡ ያስረ
ዳል።

ቀመረ፡ ሕዝቅኤል፡ መሥ
ፈርቱ፡ ፸ ነው፡ ይህን፡ እስከ፡
፲፬ ቢወስዱት፡ ፱፻፹ ይሆ
ናል፡ ይህን፡ እስከ፡ ፲፰ ቢወ
ስዱት፡ ፯ሺህ፡ ፰፻፵ ይሆ
ናል፤ ይህ፡ ስለ፡ ምጽአተ፡ ክ
ርስቶስ፡ ያስረዳል።

ሱባዔ፡ ዳንኤል፡ ፯ን፡ ዓ
መት፡ ፩ እያለ፡ ነው። ሰንበ
ታት፡ ዳንኤልንም፡ ለማወ
ቅ፡ ዳንኤል፡ የክርስቶስን፡
ሰው፡ መሆን፡ የተናገረው፡
እሱ፡ ካለበት፡ ዘመን፡ ጀም
ሮ፡ እስከ፡ ልደተ፡ ክርስቶ
ስ፡ ፩ ሰንበት፡ ፯ ዓመት፡ ነው፤
በዚህ፡ አካሄድ፡ መሳው፡ ሰ
ንበታት፡ ወይም፡ ሱባዔያት፡
፸ ናቸው፡ በየ፲ሩ፡ ሰንበት፡
፯ ፀታ፡ ናቸው፡ የ፲ሩ፡ ሰንበ
ታት፡ ቁጥራቸው፡ ፸ ዓመት፡
ነው። ዳንኤል፡ ትንቢቱን፡ ከ
ተናገረበት፡ ዘመን፡ ጀምሮ፡
እስከ፡ ልደተ፡ ክርስቶስ፡ ያሉ
ት፡ ሰንበታት፡ ድምር፡ ፬፻፺
ናቸው። ሰንበታተ፡ ዳንኤል፡
፸፡ ፯ና፡ ፯ ሱባዔ፡ እምዳንኤል፡
ነቢይ፡ በ፯ኛው፡ ሱባዔ፡ ኢየሩ
ሳሌም፡ በዘሩባቤል፡ እጅ፡ ተ
ሠራች፤ ከዚህ፡ በኋላ፡ ፷፪ ሱ
ባዔ፡ ጌታችን፡ ኢየሱስ፡ ክርስ
ቶስ፡ ከእመቤታችን፡ ተወለደ፤
መሳው፡ ሱባዔ፡ ፬፻፺፫ ይሆ
ናል። የዳንኤል፡ አቍጣጠር፡
እንደ፡ ኤርምያስ፡ ፯ን፡ ፩ እያ
ለ፡ ነው፤ ይህን፡ እስከ፡ ፯ ቢወ
ስዱት፡ ፵፱ ይሆናል፡ እስከ፡ ፲
ቢወስዱት፡ ፫ ይሆናል፡ ፫ው
ን፡ ሱባዔ፡ ፩ እያሉ፡ እስከ፡ ፯ቱ፡
ቢወስዱት፡ ፬፻፺ ይሆናል፡ ዳ
ንኤል፡ ፫ ሰንበታት፡ አድሞ

www.ethiopianorthodox.org

ሙ፡ለሕዝብ ክ፡፡ መቅደሱ፡ት
ተሐነጸ፡እስከ፡ክርስቶስ፡ን
ጉሥ፡ወእምዝ፡ተተመዘበ
ር፡ብሉ፡የተናገረው፡ስልደ
ት፡ክርስቶስ፡፬፻፺ ሲቀረው፡
ነው፤ ዲንኤል፡ምዕ፡፱፡ቁ፡
፳፬ ፡፡

ሱባዔ፡ሰንበታት፡ሰሳ፡ያለ
ው፡ስለ፡ምጽአተ፡ክርስቶስ፡
ነው፡ይህም፡፯ሺህ፡፬፻፺
ዓመት፡ወይም፡ዘመን፡ነው፡

ሱባዔ፡ኤርምያስ፡በዕ
ለት፡ነው፡አቆጣጠሩም፡በ
ዕብራውያን፡አቆጣጠር፡
ነው፡ይህም፡በሬዲሉ፡ያታወ
ቃል፡እስመ፡ኵሉ፡ሳብዕ፡
ፍጹም፡ውእቱ፡በኀበ፡ዕብ
ራውያን፡እንዲል፤ እኛ፡እንደ
እያልን፡እስከ፡፯ እንደንቈጥ
ር፡እሱም፡አንድ፡እያለ፡እስከ
፯ ይቈጥራል፡፯ቱን፡፩ እያለ
እስከ፡፯ት፡ይቈጥራል፡፵
፱ ይሆናል፡እስከ፡፲ ቢቈጥ
ሩ፡፸ ይሆናል፡፸ውን፡አንድ፡
እያሉ፡እስከ፡፯ ቢቈጥሩ፡፬
፻፺ ይሆናል፡፡ ፬፻፺ውን፡ዕ
ለት፡እስከ፡፫፻፷፭ ሱባዔ፡
ቢወስዱት፡፲፯ እልፍ፡ከ፰
ሺህ፡፰፻፶ ዕለት፡ይሆናል፡
ዕለቱን፡በወር፡ቢቈጥሩት፡
፭ሺህ፡፱፻፷፩ ወር፡ይሆና
ል፡፡ በዓመት፡ቢቈጥሩት፡
፬፻፺፯ ዓመት፡ከ፲፫ ዕለ
ት፡ይሆናል፡፡ ፬፻፺፯ ቢሉ
ም፡ኤርምያስ፡ሱባዔውን፡
ከ፩መረበት፡ከሚያዝያ፡
፯ቀን፡ጀምሮ፡እስከ፡ልደ
ት፡ክርስቶስ፡ያለውን፡ዕለ
ት፡፲፯፻፫፡ዕለት፡ነው፡በዓ
ውዱ፡ኢዮቤልዩ፡በቍጥሩ፡

፫ሺህ፡ከ፫፻፴ ዓውዲ፡ኢ
ዮቤልዩ፡ነው፡፡

ሱባዔውን፡የ፩መረበት
ን፡ራእዩን፡ያየበት፡ትንቢቱ
ን፡የተናገረበት፡ዘመን፡ዓለ
ም፡በተፈጠረ፡በ፭ሺህ፡፫
ዓመት፡ከዚህ፡የተረፈው፡
እስከ፡ልደት፡ክርስቶስ፡ያ
ለው፡ዘመን፡፬፻፺፯ ዓመ
ት፡ነው፡፡

፩ኛው፡ቀመር፡ተፈጽሞ፡፲
ኛው፡ቀመር፡በተጀመረ፡በ
፬፻፺፯ ዘመን፡ነው፡፡

ወንጌላዊው፡ማርቆስ፡ወ
ርኁ፡ሚያዝያ፡ሐሙስ፡ይ
ብታል፡በ፯ቀን፡ማክሰኞ፡
እነሆ፡አምላክ፡የአምላክ፡
ልጅ፡ይመጣል፡፲፩ቱን፡ሐዋ
ርያትም፡ይመርጣል፡ብሎ
ተናግሯል፡ይህም፡ጊታች
ን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ከሰማ
ይ፡ሰማያት፡መውረዱን፡ከእ
መቤታችን፡መወለዱን፡ያስረ
ዳል፡፡

ሱባዔ፡ዕዝራ፡፹፯ውን፡እ
ንዴ፡እያለ፡ነው፡ይህንም፡ሰ
ማወቅ፡፯ሺህ፡ዘመን፡በ፹፯፡
በ፹፯፡ ከ፲ ይከፍሏል፡በዚህ፡
ሳይ፡ያ፲ኛውን፡ክፍል፡ያህል፡
፹ ይጨምሯል፤ እስመ፡ሰንበ፡
፲ ክፍል፡ተሠርዓ፡ዓለም፡ወ
በጽሐ፡ኀበ፡፲ር፡ወተርፈ፡መን
ፈቀ፡እሥር፡እስመ፡ዓለም፡
ብሂል፡፯፡ዕለት፡ወተውህበ
ን፡ለለአሐቲ፡በበ፲ቱ፡፻፡፡
ወበጽሐ፡ኀበ፡እሥር፡ማስቱ፡
ሳን፡፹፭ሺህ፡ዘመን፡ተፈጸሞ፡
ለክርስቶስ፡ልደት፡፹፯ ዘመ
ን፡መቅረቱን፡ያስረዳል፡፡

ይህ፡ስለ፡ሥጋዌ፡ነው፡ዳግ

www.ethiopianorthodox.org

መኑ፡ ለለ፡ምጽአተ፡ክርስቶስ፡ ፳፫ሺህ፡ዘመን፡በ፳፪ በ፳፪፡ከ፲ ይከፍሏል፡ያ፲ን፡ክፍል፡እኩ ሌታ፡ያህል፡፩ሺህ፡ከ፳፪ ይጨ ምራል፡በ፲ሺህ፡ላይ፡፳፪፡ይጨ ምራል፡ማለት፡ነው።

ለለ፡ምጽአተ፡ክርስቶስ፡ም ይህ፡ዓለም፡በተመረ፡ዩ፡ሚ ፕር፡ከንሁስ፡ተመር፡ወዩማ ዕከሳዊ፡ተመር፡ከማዕከሳ ዊ፡ተመር፡ወዩ፡ዓቢይ፡ተመ ር፡ሲመላለስ፡ይኖራል።

፩ንሁስ፡፩ ጊዜ፡ሲመላለ ስ፡፩ማዕከሳዊ፡ተመር፡ይሆ ናል፡፩ዩ፡ማዕከሳዊ፡ተመር ፲ ጊዜ፡ሲመላለስ፡፩ዓቢይ፡ ተመር፡ይሆናል።

ዓቢይ፡ተመር፡፲፭ ጊዜ፡ሲመ ላለስ፡፯ሺ፬፻፹ዓመት፡ይ ሆናል፡ይህም፡እንዩ፡ተመረ፡ ነቢያት፡ምጽአተ፡ክርስቶ. ስን፡ያመለክታል።

፳፬ቱን፡መናብርት፡ክር ስቶስ፡ለማወቅ፡፳፬ ኤጽረ፡ ኤውሬ፡፲፬ ሠርቀ፡ሲሲት፡ ፯ ሐፀፅ፡፩ ሁነው፡ሲቱጠ ሩ፡በዚህ፡ይታወቃል፡ምሥ ጢሩ፡ን፡ከመዓዝኑ፡ዓለም እስከ፡፬መዓዝኑ፡መስቀል፡ ያለ፡ነው።

፬ወንጌላውያን፡በተካከ ለ፡ሥራ፡ነው፡እንጅ፡እንዲያ ው፡አይዲሉም፡እነዚህም ፬ወንጌላውያን፡፩ን፡ዓቢ ይ፡ተመር፡በተካፈሉት፡ጊ ዜ፡፲፰፻፸፡፲፰፻፸፡ይደርሳቸ ዋል፡ይህም፡ሰንበተ፡ማቴ ዎስ፡ሰንበተ፡ማርቆስ፡ሰን በተ፡ሉቃስ፡ሰንበተ፡ዮሐንስ፡ ይባላል።

ሰንበት፡ማለት፡ሱባዔ፡ማለ ት፡ነው፡ሱባዔ፡ማለት፡ምዕ ጹም፡ማለት፡ነው፡ሰንበተ፡ ዕበይ፡ለአርጤምስ፡እንዲሉ።

ዓለም፡ን፡በፕንት፡ዊን፡ ለመመርመር፡በ፭ሺ፭፻፺ ፯ ዓመት፡ዓለም፡ጋንቦት፡ ፳፯ ኢሑድ፡ቀን፡ማይ፡አይኅ፡ ዘነማል፡በ፳፫፡ዓርብ፡ቀን፡ ደሳሉሳ፡ቢሉ፡የተገለጸበ ትን፡ሲኦይ፡ነው፡በ፫ሺህ፡፳ ፬፻፩ ዓመት፡ዓለም፡መ ጋቢት፡፳፫፡ረቡዕ፡ቀን፡፳ኤ ል፡በጉን፡በልተው፡በ፳፩ቀ ን፡ሐሙስ፡ከሳብዕ፡ወጥተ ዋል።

በ፫ሺህ፡ከ፳፬፻፳ዓመ ት፡ዓለም፡በጓንቦት፡፲፩ቀ ን፡ቅዳሚ፡ለብኔ፡ዓይን፡ተ አፋፍረ፡ይዘው፡ተመልሰዋ ል። በ፬ሺህ፡፲፱፻፯ዓ መት፡ዓለም፡ሚ[illegible] ሚያዝያ፡፴ቀን፡ማክ ሰኞ፡ሚጠት፡ተደርጓል።

በ፳ሺህ፡፷፯ዓመት፡ታኅሣ ሥ፡፳፳ቀን፡ዳኅምም፡ምዝባረ፡ ሆነ።

በ፳ሺህ፡፲፯ዓመት፡ዓለ ም፡መስከረም፡፲፯ እሁድ፡ቀ ን፡ዲላምም፡ሕንፃ፡ሁኗል፤ከዲ ላም፡ሕንፃ፡እስከ፡ልደተ፡ክ ርስቶስ፡፳፪ሱባዔ፡ከዳላ ም፡ምዝባሬ፡እስከ፡እቅለቲ ፸ሱባዔ፡፸ሰንበታት፡አድም ሙ፡ለሕዝብ፡ያለው፡ይህ፡ ነው።

በ፳ሺህ፡፬፻፶ዓመት፡ፀ ሐይ፡በፕቅምት፡፴ቀን፡ስኞ፡ እስክንፎር፡ነግሧል።

በ፳ሺህ፡፩፬፻፩፡በነዓር፲፯

www.ethiopianorthodox.org

ሐሙስ፡ቀን፡ኤውማክሮስ፡ኒ
ጣሞአል።

በ፲፯ ኪ.ህ፡፲፱ ዓመተ፡ፀሐይ
በመጋቢት፡፳፬ እሁድ፡ቀን፡በ
ዘመነ፡ዮሐንስ፡ጌታችን፡ኢየ
ሱስ፡ክርስቶስ፡ከእመቤታች
ን፡ከቅድስት፡ድንግል፡ማር
ያም፡ተጸንሷል።

በ፲፯ ኪ.ህ፡፲፱፻፲፰ ዓመተ፡ፀሐይ፡
በታኅሣሥ፡፳፱ በማቴዎስ፡
ማክሰኞ፡ተወልዷል።

በ፲፯ ኪ.ህ፡፲፱፻፴፮ ዓመተ፡ፀ
ሐይ፡በጥር፡፲፩ ማክሰኞ፡ቀን፡
በሉቃስ፡ተጠምቋል።

በ፲፯ ኪ.ህ፡፲፱፻፶፪ ዓመተ፡
ፀሐይ፡በመጋቢት፡፳፯ ዓር
ብ፡ቀን፡ተሰቅሏል፡ይህንን፡
ሁሉ፡በጥንት፡ወንጌሎች፡ያ
መለክቷል።

በ፲፯ ኪ.ህ፡፲፯ ዘመን፡ተጽኒስ፡
ማስተኛ፡ዓመተ፡ዓለም፡
፲፰ ኪ.ህ፡፶፱፲፰፲፬፡ማስተኛ፡ከ
ኢትዮጵያ፡በቀር፡ምሥራቃ
ውያንም፡ምዕራባውያንም
አያውቁትም፡ስለምን፡ቢ
ሉ፡በኦሪት፡ምክንያት፡ነው፡
ይላሉ፡ኦሪት፡፩ ጊዜ፡ተጽፏ
ል፡በመጀመሪያ፡ሙሴ፡የጻ
ፈው፡ኦሪት፡ዘሲዋውያን፡
ተብሏል፡፪ኛው፡ኦሪት፡ዘ
ሊቃውንት፡ተብሏል።

በጥሊሞስ፡ንጉሠ፡ግብጽ፡
የፍልስፍና፡መጻሕፍትን፡ሁ
ሉ፡ካጻፈ፡በኋላ፡ወደ፡ኢየሩ
ሳሌም፡መጻሕፍተ፡ነቢያት
ን፡ጻሕፍትን፡ጨምረህ፡
አጻጻልኝ፡ብሎ፡ላከ፡እነሱ
ም፡ላይ፡ወደ፡ሬርተው፡፸፪
ጻሕፍት፡ጨምረው፡አጻጻ
ሉት፡፸፪ቱ፡ከመነገድ፡ሞቱ፡
፸ ዱረሉ፡እሲህ፡፸ ሊቃናት፡
ተብለዋል።መጻሕፍተ፡ነቢ
ያት፡ኦሪት፡ዘሲዋውያንን፡ከ
ዕብራይስጥ፡ወደ፡ትብጥ፡መ
ለሱ፡ኦሪቱ፡ኦሪተ፡ሊቃውን
ት፡ተባለ።

፫ኛው፡ኦሪት፡ሳምራውያን፡
ተብሏል፡ስልምናሶር፡፲ ነ
ገድ፡ማርኮ፡በሰማርያ፡ሲያ
ም፡የሚባሉ፡ሠራዊቱ፡ሚፍ
ራ፡ሠራባት፡እሲያን፡መቀ
ሠፍት፡ያሬድማቸው፡፷
መር፡በዚህ፡ሀገር፡ያሉቶች፡
አቡነ፡እግዚአብሔር፡አም
ላክነ፡የማይል፡ሲኖርበት፡
አያቸለውም፡አሉት፡ምና
ሉ፡የሚባል፡ካህን፡ሰማርያን፡
አስተምራቸው፡ብሎ፡ላ
ካቸው፡እሉ፡እስተምር፡
ኦሪት፡ጻሬላቸው፡ይህ፡ኦሪት፡

ዘሳምራውያን፡ተብሏል።

፬ ኦሪት፡አይሁድ፡ነው።
አይሁድ፡ምሥጋ፡ሳይለብስ፡ምሥ
ጋ፡ሰበሰ፡ጊዜው፡ሳያድርስ፡ጊ
ዜው፡ደረሰ፡ትላለህ፡ብለው፡
በእስጢፋኖስ፡ተነሱበት፡
ሉባዊ፡ትውልድ፡ዘጊናክ፡ሉ
ባዊ፡ዕለት፡ዘኤርምያስ፡አም
ኘቸ፡ዘመኑን፡ከነትውልዱ፡አ
ስማምቶ፡ከመጻሕፍተ፡ነቢ
ያት፡ምስክር፡ሕኖች፡ረታቸ
ው፡በዲንጊያ፡ወጣረው፡ገደሉ
ት፡ከዚህ፡በኋላ፡ትንቢተ፡ምሥጋ
ዊን፡ለወጡት፡ከትውልዱም፡
፩ን፡ዓመት፡ቷይናን፡አወጡት፡
ኦሪት፡ሲዋውያንንም፡ለወ
ጡት፡ዘመኑንም፡አዲም፡ሴት
ን፡በ፭፻፶ ወለዳው፡ያለውን፡
በ፪፻ እሉት።

ሴት፡ሄኖክን፡በ፭፻፺ ያለውን

www.ethiopianorthodox.org

በ፻፳ ኢሉት፡ እንዲህ፡ እያደረ
ጉ፡ እስከ፡ አብርሃም፡ ድረስ፡ ሺ
ህ፡ ከ፳፻ ዘመን፡ አወጡ፡ ኦሪት፡
ሌዋውያን፡ ኦሪት፡ ሊቃውንት፡
ኦሪት፡ ካምራውያን፡ ጠቃ፡ ኦ
ረት፡ አይሁድ፡ ብቻ፡ ቀረ፡፡ በሰ
ሎሞን፡ ጊዜ፡ ሌዋውያን፡ መጻ
ሐፍቶቻቸውን፡ ይዘው፡ ወደ፡
ኢትዮጵያ፡ ገቡ፡ የኢትዮጵያ፡
ሰዎች፡ ኦሪት፡ ሌዋውያንን፡ ተ
ቀበሉ፡ የቀሩት፡ ኦሪት፡ አይሁ
ድን፡ ተቀበሉ፡ በዚህ፡ ምክን
ያት፡ ተለያዩ፡፡ ፡፡

መገብረ፡ እግዚአብሔር
ብርሃናት፡ ዓበይት፡ ዘየዓቢ፡
ብርሃን፡ ከመ፡ ይምልክ፡ መ
ዓልት፡ ወዘይንእስ፡ ብርሃን፡
ከመ፡ ይምልክ፡ ሌሊት፡ ምእ
ሉ፡ ከዋክብት፡ ዘፍ፡ ፩፡ ፲፮፡፡

ረቡዑ፡ በቀዳሚ፡ ሰዓት፡
ሌሊት፡ ለይኩን፡ ብርሃን፡
ውስተ፡ ጠፈረ፡ ሰማይ፡ ባለ፡
ጊዜ፡ ፀሐይ፡ ጨረቃ፡ ከዋክ
ብት፡ ተፈጠሩ፡ በዚህ፡ ጊዜ፡ መ
ላእክት፡ ኤመሰገኑት፡፡ ወእ
መ፡ ተፈጥሩ፡ ከዋክብት፡ ሰ
ብሑ፡ ኰሉሙ፡ መላእክት
የ፡ በዓቢይ፡ ቃል፡ እንዳለ፡ ኢ
ዮብ፡ ፴፰፡ ፯፡፡

ፀሐይ፡ ፩ ኪ.ክሮስ፡ ሊተረ
ው፡ ተገኝቶ፡ ያነን፡ ጨርሶ፡ በ
ደቡብ፡ በኩል፡ ሲዞር፡ አፍሮ፡
ረቡዕ፡ ዕለት፡ በነግህ፡ በስተ
ምሥራቅ፡ ሲወጣ፡ ጨረቃ፡
በምልዓት፡ ተገኝቶ፡ ሲያበ
ራ፡ አፍሮ፡ በነግህ፡ ተያዩ፡፡

ነገር፡ ግን፡ ፀሐይ፡ የማክሰ
ኞ፡ ፍፃሬት፡ ያሰኛል፡ ብሎ፡፡
ፀሐይ፡ ረቡዕ፡ ዕለት፡ በነግህ
ተፈጥሮ፡ በስተምሥራቅ፡ ቈ

ወጣ፡ ጨረቃ፡ በመዓልት፡
ተገኝቶ፡ ሲያበራ፡ አፍሮ፡ በ
ነግህ፡ ተያዩ፡ ይላል፡፡ ወይት
ናጸሩ፡ በገሃሁ፡ እንዳለ፡
አካሄዳቸውንም፡ በምድር
ና፡ በሰማይ፡ መካከል፡ አደረ
ገ፡፡ ፡፡ ተፈጥሮአቸውስ፡
ከምን፡ ነው፡ ቢሉ፡ የፀሐይ፡ ተ
ፈጥሮ፡ ከእሳትና፡ ከነፋስ፡
ነው፡፡ ወክበበ፡ ዚአሁ፡ ለፀ
ሐይ፡ ከመ፡ ክበበ፡ ሰማይ፡ ወ
ኵለንታሁ፡ ምሉዕ፡ እሳት፡
ዘያበርህ፡ ወያውዒ፡ እንዳ
ለ፡ ሄኖክ፡ ፳፩፡ ፬፡፡

ጨረቃንና፡ ከዋክብት
ን፡ ከነፋስና፡ ከውሃ፡ ዓረጋ፡
እንዲህ፡ አፍርሳ፡ ለይኩን፡
ብሎ፡ ከፈጠረው፡ ከደገኛ
ው፡ ብርሃን፡ የአንዲት ቅንጣ
ት፡ ያህል፡ አምጥቶ፡ ያንንም፡
ከ፲ ክፍሉ፡ ፲ን፡ እጅ፡ ለፀሐ
ይ፡ አደረገ፡ ወብርሃኑ፡ ዚአሁ፡
ለፀሐይ፡ ፯ እጅ፡ ያበርህ፡ እ
ምዘወርኀ፡ ወእምጣኒሆሙ፡
ለ፯ሆሙ፡ ዘውጣ፡ እንዲል፡
ሄኖክ፡ ፳፭፡ ፵፱፡፡

የቀረውን፡ ፩ን፡ እጅ፡ መል
ሶ፡ ከ፲ ክፍሉ፡ ፲ቱን፡ እጅ፡ ለ
ጨረቃ፡ ፩ን፡ እጅ፡ ለከዋክብ
ት፡ አደረገ፡ ወትነሥእ፡ ሰብዓ
ዊ፡ እዴ፡ እምነ፡ ፀሐይ፡ ወቦበ፡ ዴ
ዓረ፡ ከዊኖ፡ ብርሃኑ፡ ለወርኅ፡
ይከውን፡ ብርሃኑ፡ ሰብዓዊ፡
እዴ፡ እምብርሃኑ፡ ፀሐይ፡ እን
ዲለ፡ ሄኖክ፡ ፳፪፡ ፬፡፡

ሲፈጥራቸውም፡ አላ
ቆ፡ ፈጥሮአቸዋል፡ ከሁሉ፡ ፀ
ሐይ፡ ይበልጣል፡ ከከዋክብ
ትም፡ ጨረቃ፡ ትበልጣለች፡
ካልዕ፡ ክብሩ፡ ለፀሐይ፡ ካልዕ፡

www.ethiopianorthodox.org

ከኅብሩ፡ለመርኆ፡ወካልዕ፡ከ
ኅብሮሙ፡ለከዋክብት፡ኮከ
ብ፡እምኮከብ፡ይኄይስ፡ከኅብ
ሩ፡እንደለ፡፩፡ቆሮ፡፲፭፡፵፩።

ይኸውም፡ለከዋክብት፡
ሁሉ፡መገብት፡አውሬ፡መሬ
ዎች፡አደረገላቸው፡እነዚህ
ም፡ናርሲል፡ብርክሊል፡ም
ልሊል፡ሐልመልመሊክ፡ደግ
ሳሉ፡ለነዚህም፡፯ቱ፡ተከታ
ዮች፡አሏቸው፡እነሱም፡ሽም
ሻ፡ተመር፡መሪህ፡መሽተረ
ህ፡ዙሃል፡ሌማርዱ፡ናርዱ፡ደግ
ሳሉ፡መሪዎቹ፡፬ ይሉ፡እንደ
ሆኑ፡ተከታዮቹን፡፬ ብሉ፡፳
ወገን፡ይሆናሉ፤ተከታዮቹ
ን፡፬ ይሉ፡እንደሆኑ፡መሪዎ
ቹን፡፬ ብሉ፡፳ወገን፡ይሆና
ሉ። ። ደግሞም፡መገብ
ት፡ዕለት፡መገብት፡ሌውራን፡
እሏቸው፡በ፳፰ቱ፡ሳይ፡፳፰ቱ፡
ሲጨመሩ፡፶፮፡ይሆናሉ፡፶፮
ቢያን፡ከዋክብት፡የሚባሉ፡
እነዚህ፡ናቸው።

ወእሉ፡አስማቲሆሙ፡
ለመራሕያን፡እለ፡ይፈልጡ፡
፬መክፈልተ፡ዓመት፡ክረ
ምት፡መጸው፡ሐጋይ፡ወፀ
ደይ፡እለ፡ሥሩዓን፡ምልክ
ኤል፡ወሐልመልመሊክ፡ወ
ምልኤል፡ወናርኤል፡እን፡
ሄኖ፡፸፪፡፲፬።

እንዲሁም፡ሊመላለሱ
ባቸው፡የሚኖሩ፡፺መስኮ
ቶች፡በምሥራቅ፡፺መስኮ
ቶች፡በምዕራብ፡አደረገላ
ቸው። ከመዝ፡አርአየኒ፡ኡ
ራኤል፡፲ወ፪ተ፡ኆኅዋተ፡ር
ኅዋተ፡በክበበ፡ሠረገላት
ዘፀሐይ፡በሰማይ፡እለ፡እም

ኒሆሙ፡ይወጽኡ፡እገሪሃ፡ለ
ፀሐይ፡እን፡ሄኖ፡፸፪፡፯።

ደግመኛም፡ለጨረቃ፡
እስከ፲፭ቀን፡ድረስ፡መጋቢ፡
ወርኅ፡ወልአክ፡አለ፡ብርሃ
ን፡እያመጣ፡ይሞላባታል፡
ከ፲፮ቀን፡በኋላ፡ብርሃኗ፡እ
የተከፈለ፡ይደልል፡ጨርሶ፡እ
ስከ፡መጥፋትም፡ይደርሳል፡
ጨርሶ፡ሲጠፋ፡ከፀሐይ፡ጋር፡
ተራክቦ፡ታደርጋለችና፡ያን፡
ጊዜ፡ብርሃን፡ይሳልባታል፡
ወትወጽእ፡ወርኅ፡ርእሳ፡ታሕ
ተ፡ፀሐይ፡ወሶበ፡ይትነሣእ፡
ወርኁ፡ያስተርኢ፡በሰማይ፡
ወመንፈቀ፡ሳብዕ፡እዴ፡ብር
ሃን፡ይከውን፡ቦቱ፡እንዲል፡
ሄኖ፡፸፰፡፯።

ያን፡ጊዜ፡ለሊዷ፡ያለሙ
ቀት፡ለጨረቃ፡ይተርፋታል፡
በዚህም፡ከ፲፱ት፡ብርሃን፡
ይሞላባታል። ደግመኛም፡
በመጋባት፡በመውጣት፡ጊዜ፡
ፊታቸውን፡ወደ፡ምሥራቅ፡
አድርጎ፡ፊፕሮቼቸዋል፡በጨ
ረቃ፡ሰሌዳ፡ሳይ፡በለው፡ከበበ፡
ገጽ፡ያለውን፡ተረጸባት፡በሰ
ው፡ከበበ፡ገጽ፡እንጅ፡ዓይን፡
ፎሮ፡አፍንጫ፡ከንፈር፡አለ፡
ይህንን፡ተርጸባታል።

ወበ፳፰ዕለት፡ታስተርኢ፡
ወርኅ፡መዓልተ፡ከመ፡ሰማ
ይ፡ወሊሊተ፡ከመ፡ሰማይ፡ብእ
ሲ፡እንዲል፡ሄኖ፡፸፰፡፲፫።
ፀሐይን፡ጨረቃንና፡ከዋክ
ብትን፡መፍጠሩስ፡እጠቀ
ምባቸዋለሁ፡ብሎ፡ነው፡ቢ
ሉ፡አይደለም፡ለሰው፡ልጆች
ና፡በዚህ፡ዓለም፡ለሚኖሩ፡
ፍጡሮች፡እንዲያበሩላቸ

www.ethiopianorthodox.org

ው፡ነው፡እንጂ።
ወእመ፡ፈጠረ፡ፀሐየ፡ወወር
ኀ፡እኩ፡ከመ፡ያብርሁ፡ሎቱ፡
ከመ፡ዘጸሊሞ፡እሳ፡ጸገዎመ፡
ኀስቲት፡እምዘዚአሁ፡ብር
ሃን፡መጠነ፡ኀጠተ፡ሥርናይ፡
ወበእንተዝ፡አብርሁ፡ዲበ፡
ሰብእ፡እንዲሰ፡፫፻ በትዳሉ፡
አብራህከ፡ፀሐየ፡ከመ፡ያ
ትረሣሕ፡መዓልት፡ወእሠ
ነየከ፡ወርኀ፡ከመ፡ኢያፍፍ
ና፡ጽልመተ፡ሌሊት፡ወአጸየ
ልከ፡ብርሃነ፡ከዋክብት፡ከ
መ፡ያእምር፡ግብረ፡አፃብዒከ፡
ወወሀብኮ፡ዕለታተ፡ወዓመ
ታተ። ፫፻፷፭ ቀኖች፡ወአዝ
ማ፬፤መጸው፡ሐጋይ፡ክረም
ት፡ፀደይ፤ወመዋዕለ፡፴ቀን፡
እግዚአብሔር፡፩ጊዜ፡ብርሃ
ን፡ፈኖሮ፡ዓለም፡በዚያ፡ብቻ፤
እንዲገለገል፡ማፍረሻ፡ያ
ቻለው፡ነበር።
ነገር፡ግን፡ለዘመን፡መታ
ወቂያና፡መለያ፡ይሆኑ፡ዘን
ድ፡ፀሐይን፡ጨረቃንና፡ከዋ
ክብትን፡ፈጠረ። ወወሀበ፡
እግዚአብሔር፡ለትእምር
ት፡ዲበ፡ምድር፡ለመዋዕሉ፡
ወለሰንበታት፡ወለአውራ
ኀ፡ወለዓመታት፡ወለኢዮቤ
ሳት፡ወለኵሉ፡ጊዜ፡ዓመታ
ት፤ኵፋሌ፡፯፡፲፱። እንዲህ፡
ኢፍርኃ፡የዕለት፡ረቡዕ፡ሥ
ራውን፡እኆመ።
ብሉያና፡ሐዲስ፡ቱፕ
ራቸው፡ምን፡ያህል፡ነው፡ቢ
ሉ፡፹፩ናቸው፤ሙሉ፡የተና
ገራቸው፡የጻፉቸው፡፰ናቸ
ው፡ምንና፡ምን፡ቢሉ፡ኦሪት፡
ዘልደት፡ኦሪት፡ዘፀዓት፡ኦ

ሪት፡ዘሌዋውያን፡ኦሪት፡
ዘኍልቍ፡ኦሪት፡ዘዳግም፡
ናቸው።
ኢያሱ፡የተናገራቸው፡ኦ
ሪት፡ዘኢያሱ፡ኦሪት፡ዘመሳ
ፍንት፡ኦሪት፡ዘሩት፡፰ብሔ
ረ፡ኦሪት፡እሊህ፡ናቸው፡፬ብ
ሔረ፡ነገሥት፡፲፪ ይሆናል፡
፪ሕፁፃን፡፲፬፤ ፪ዕዝራ፡፲፮
ይሆናል፡፩መጽሐፈ፡አስቴ
ር፡፲፯፤፩መጽሐፈ፡ዮዲት፡፲፰
፩መጽሐፈ፡ጦቢያ፡፲፱፤፫መ
ቃብያን፡መቃቢስ፡ዘሞዓብ፡
መቃቢስ፡ዘብንያሚ፡መቃ
ቢስ፡ዘእልዓዛር፡ናቸው፡፳
፪፤፩መጽሐፈ፡ኢዮብ፡፳፫፤
፩መጽሐፈ፡ዳዊት፡፳፬፤፭
መጻሕፍተ፡ሰሎሞን፡ምሳ
ሌ፡ተግሣጽ፡ጥበብ፡መክ
ብብ፡መኃልይ፡ናቸው፡፳፱፤
መጻሕፍተ፡ነቢያት፡፲፮ናቸ
ው፡፬ዓበይት፡ነቢያት፡ኢሳይ
ያስ፡ኤርምያስ፡ሕዝቅኤል፡ዳ
ንኤል፡ናቸው፡ደቂቀ፡ነቢያት፡
ሆሴዕ፡አሞጽ፡ሚክያስ፡ኢዩ
ኤል፡አብድዩ፡ዮናስ፡ናሆም፡
ዕንባቆም፡ሶፎንያስ፡ሐጌ፡ዘ
ካርያስ፡ሚልክያስ፡ናቸው፡
፵፭ ይሆናል፡፩፡መጽሐፈ፡ሲ
ራክ፡ወልዱ፡ኢያሱ፡፵፮መጻ
ሕፍተ፡ብሉያት፡እሊህ፡ናቸ
ው፤ኵፋሌና፡ሄኖክን፡አለም
ን፡ተዋቸው፡ቢሉ፡ሄኖክ፡መ
ንፈሳዊ፡ጥበብ፡ተገልጾለት፡
ፈለክ፡ፈለካትን፡አየረ፡አየራ
ትን፡ሙጣእ፡ነፋሳትን፡ምሕዋ
ረ፡ከዋክብትን፡ያውቃል።
ሐዋርያት፡ጽፈውት፡ቢሆ
ን፡ፈላስፎች፡የኛም፡ጥበብ፡
አልተነቀፈም፡ባሉ፡ነበርና፡

www.ethiopianorthodox.org

ዱጓ፡እንዲሆን፡ለማጠየቅ፡በከ
መ፡ተነበየ፡ሄኖክ፡ሳብዕ፡እም
አዳም፡ብሎ፡ታል፡ይሁዳ፡ሐ፡፲፬፡
ጳውሎስም፡በተአምኖ፡ፈለ
ሰ፡ብሎ፡ታል፡ዕብ፡፲፩፡፡

ኩፋሌም፡ዘተከፍለ፡እምኦ
ሪት፡ማለት፡ነው፡ከኦሪት፡አን
ዱ፡ከሆነ፡ብሎ፡፡ተወው፡፡
መጽሐፍተ፡ሐዲሳት፡፴ወን
ጌላውያን፡፬ግብረ፡ሐዋርያ
ት፡፭፤ ፪መልእክታተ፡ጴጥሮ
ስ፡፯፤ ፫መልእክታተ፡ዮሐን
ስ፡፲፤ ፩መልእክተ፡ያዕቆብ፡
፲፩፤ ፩መልእክተ፡ይሁዳ፡፲፪
፲፬መልእክታተ፡ጳውሎስ፡
፳፮፤ ፩ቀለምሲስ፡፳፯፤ ፬ሲ
ኖዶስ፡፴፩፤ ፩መጽሐፈ፡ኪ
ዳን፡፴፪፤ ፩ዲድስቅልያ፡፴
፫፤ ፪ቀሌምንጦስ፡፴፭፡መ
ጽሐፍተ፡ሐዲሳት፡እሊህ፡ናቸ
ው፡፡ ፵፯ንና፡ ፵፮ን፡ቢገጥ
ሙት፡፡ ፹፩ ይለው፡ይህ፡ነው
፹፩ መጻሕፍት፡የተባሉ፡እ
ሊህ፡ናቸው፡ሲኖዶስ፡፩ነው፡
ያልኩት፡አብጥሊስ፡ግጽ
ው፡ሥርዓት፡ሥርዓተ፡ጽ
ዮን፡ናቸው፡፡ ፡፡

ሀ ሁ ሂ ሃ ሄ ህ ሆ፡

፯ ይሆናል፡ ግዕዝ፡ የአብ፡
ካዕብ፡የወልድ፡ሣልስ፡የ
መንፈስ፡ቅዱስ፡ራብዕ፡ሥ
ጋዊ፡ ሐምስ፡ምሥጢረ፡ጥ
ምቀት፡ሣድስ፡ምሥጢረ፡
ቁርባን፡ሳብዕ፡ምሥጢረ፡
ትንሣኤ፡ነው፡፡

ከዘወረደ፡ጀምሮ፡እስከ፡
ገብር፡ኄር፡የጾመ፡ድጓ፡ቀ
ለሙ፡ግዕዝ፡መሆኑ፡የአብ
ምሳሌ፡ነው፡ግዕዝ፡ርቱዕ፡
ነውና፡ የገብር፡ኄር፡ዕዝል
መሆኑ፡የወልድ፡ምሳሌ፡ነ
ው፡ዕዝል፡ጽኑዕ፡ነውና፡፡
ኒቆዲሞስ፡አራራይ፡መሆ
ኑ፡የመንፈስ፡ቅዱስ፡ምሳ
ሌ፡ነው፡አራራይ፡ጥዑም፡
ማዕከላዊ፡ነው፡በአዩከ

እግዚአብሔር፡እምቅድመ፡ዓ
ለም፡እንደ፡ዘረ፡ሁሉ፡በአንድነት፡
በሦስትነት፡ሳለ፡ክብሩ፡በብ
ቻው፡እንዲ፡ቀረ፡አይቶ፤በባ
ሕፎዩ፡እንደ፡ተረ፡አውቆ
ም፡ይሰል፡ዓለምን፡ልፍጠር፡
ብሎ፡አሰበ፡አስቦም፡አልቀረ፡
ፈጠረ፡ምንና፡ምን፡ቢሉ፡
ሰውና፡መላእክትን፡ከሙ
ኙ፡ለመቀዲ፡ክብሩን፡ለመ
ውረስ፡፡ የቀረውን፡ፍጥረ
ት፡ግን፡ለአንክሮ፡ለተዘክ
ሮ፡ለምግበ፡ሥጋ፡ፈጠረ፡

ተኛው፡ስንበት፡አራራይ፡
መሆኑ፡በሰዱሰት፡ኬዚህ፡ዘመ
ን፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ለሐዋር
ያት፡የመሰጠቱ፡ምሳሌ፡
ነው፡

ወኮሉ፡ዘተረኘረ፡ለመፍቅድ
ነባብያን፡ቦ፡እምኔሆሙ፡ለምህ
ር፡ወቦ፡እምኔሆሙ፡ለተገብ
ር፡ወእንዘ፡ኢየኃድግ፡ርእሶ
ዘእንበለ፡ለማዕት፡ወለእመ፡
ፈቀድከ፡ታእምር፡ዘንተ፡ብከ፡ለ
ማዕት፡ወካልዕ፡መምህር፡እም
አፉሁ፡ዘይመርሐከ፡ኀበ፡አኘ
ክሮተ፡እግዚአብሔር፡ወዘ
ኢያስተርኢ፡እግዚአብሔር፡
እምፍጥረት፡ዓለም፡ያስተዓ
ውቅ፡በፍጥረቱ፡እንዲል፡ሮሜ፡
፩፥ ፳፡፡ እግዚአብሔር፡የፈጠ

www.ethiopianorthodox.org

ረው፡ፍኖረው፡ፍኖረት፡እያ
ንዳንዷ፡ቢቱጠር፡ፍጡር፡ተ
ናግሮ፡ግልፈጸመውም፡ነበ
ር፡እየወገኙ፡እየወዙ፡ማኙ፡
ብዙውን፡አንድ፡ብዙውንአ
ንድ፡እያሉ፡ቢቱ፡ኖሩ፡ከእሁ
ድ፡፲ምር፡እስከ፡ዓርብ፡የ
ፈጠረው፡ፍኖረት፡፹፰፡ነው፡
ይህን፡በእነ፡ፍኖረት፡ይመ
ለከቷል፡እስከዚህ፡ስርአ
ት፡ነው።

የፀሐይ፡ኖኀታት፡፫ናቸ
ው፡የጨረቃን፡፳የሚል፡ነ
ው፡ና፡ዓለም፡የተፈጠረበት፡
እሁድ፡ኖኀት፡ዕለት፡ዕፀዋት፡
እዝርዕት፡አትክልት፡የተፈ
ጠሩበት፡ሠሉስ፡ኖኀት፡ተ
መር፡ፀሐይ፡ጨረቃ፡ከዋከ
ብት፡የተፈጠሩበት፡ረቡዕ፡
ኖኀት፡ያን፡ይገባል፡
ያን፡ይእቲ፡ሀገረ፡ፀሐይ፡ከ
ማ፡ለፀሐይ፡ያን፡ይእቲ፡እን
ዲል።

ዓለም፡ከተፈጠረ፡፺ም
ር፡ዘመን፡ቢቆጠር፡በፀሐ
ይ፡፻ሺህ፡፬፻፷፩፡ዘመን፡
ሆኑ፡ይሏል፡በዘመኑ፡ማር
ቆስ፡ከጊታ፡ልደት፡አስቀ
ድሞ፡የነበረው፡ዘመን፡፷
ሺህ፡ከ፹፱፡ነው። ይህም፡ዓ
መት፡ፍጻ፡ዓመት፡ኾነ፡ይ
ባሳል።

ከጊታ፡ልደት፡በኋላ፡ያለው፡
ዘመን፡ግን፡ሺህ፡፱፻፷፪፡ነ
ው፡ይህም፡ዓመት፡ምሕ
ረት፡ዓመት፡ምሥጋዌ፡ይባላ
ል፡መሳው፡ግን፡ዓመተ፡ዓለ
ም፡ይባላል።

ለዚህም፡መምሬ፡ረደ፡መ
ቁጠሪያ፡፯ሌዕዋዲት፡አሉ

ት፡ምንና፡ምን፡ናቸው፡ቢሉ፡
ዓውደ፡ዕለት፡ዓውደ፡ወር
ኅ፡ዓውደ፡ዓመት፡ዓውደ፡ዓ
በቅቴ፡ዓውደ፡ማኅተም፡ዓ
ውደ፡ቀመር፡ዓውደ፡ፀሐይ፡
ናቸው።

ዓውደ፡ዕለት፡ከእሁድ፡፲
መር፡እስከ፡ቅዳሜ፡ያሉ፡፯
ዕለታት፡ናቸው።

እሊህም፡አውራኅን፡ለማ
አገኘት፡ዘወትር፡በ፯በ፯ት፡
ሲመላለሱ፡ይኖራሉ።

ዓውደ፡ወርኅ፡በጨረቃ፡
አንድ፡ጊዜ፡፳፱እንድ፡ጊዜ፡
፴ነው። በፀሐይ፡ዘወትር፡
፴ነው፡ዓውድ፡አለው፡ዓመ
ትን፡ያስገኛልና፡ዓውደ፡ዓ
መት፡በጨረቃ፡፫፻፶፬ዕ
ለት፡በፀሐይ፡፫፻፷፭፡ነው፡
ምነዋ፡በጨረቃ፡፫፻፶፬
ዕለት፡ከ፲፪ኬክሮስ፡በፀ
ሐይ፡፫፻፷፭ዕለት፡ከ፲፭ኬ
ክሮስ፡ነው፡ይላሉ፡ቢሉ።
ወበውስተ፡ውኑድ፡ኒንብል፡
አልቦ፡እንዲል፤

ትርፋን፡ትቶ፡ጕዳሉው
ን፡መልቶ፡መቍጠር፡ልማድ፡
መጽሐፍ፡ነው፤ እስመ፡ልማ
ደ፡መጽሐፍ፡ይነግር፡ኍልቈ፡
ፍጹመ፡ወምሉዓ፡ወየኃድ
ጋ፡ዘተርፈ፡ወይትዐከ፡ካል
ዓ፡እንዲል።

እሊህ፡፫ቱ፡በዕለት፡የቀ
ሩት፡ጋን፡በዓመት፡ይቈጣ
ራሉ። ወበከመ፡ይትወለ
ድ፡አውራኅ፡እምዕለታት፡ወ
ዓመታት፡እምአውራኅ፡ከማ
ሁ፡ይትወለድ፡አእምሮታት፡
እምጣግሬት፡ወእመክራ
ት፡እንዲል፡

www.ethiopianorthodox.org

ዓውደ፡ አበቅቴ፡ ፲፱ ዓመት፡
ነው፡ በዚህም፡ ፀሐይ፡ ጨረቃ፡
መንገዳቸውን፡ ፈጽመው፡ በ
ተራጠሩበት፡ ኖኅት፡ ተራክ
ቦ፡ ያደርጉበታል።

ነቢዩ፡ ሄኖክ፡ ሙሴ፡ መምህ
ሩ፡ ወንጌል፡ ሐዋርያት፡ ሊ
ቀ፡ ጳጳሳት፡ ዲሜጥሮስ፡ ከ
፸፰ው፡ ፩ ተመር፡ ፬ ተረሬ፡ ቀ
መር፡ ማለታቸው፡ ፀሐይና፡
ጨረቃ፡ መንገዳቸውን፡ ፈጽ
መው፡ በተራጠሩበት፡ ኖኅ
ት፡ ተራክቦ፡ ስለ፡ አደረጉበት፡
ነው። ወእምዘ ተርፈ፡ እ
ም፲ወ፱ ዓመት፡ ትእትት፡
፩ዱ፡ ዓመት፡ እከመ፡ ሰዛቲስ፡
ዓመት፡ ፲ወ፱፡ ገብሬ፡ ሙሴ፡
በፕበበ፡ እግዚአብሔር፡ ሰ
ዷቂቀ፡ ፳ ሌሌ፡ ዘውእቱ፡ ፲ወ
፱ ዓመት፡ ዘይገብሩ፡ ባቲ፡ ፍ
ሥሐ፡ ኢዩሁፍኒ፡ መክርስ
ቲያንኒ፡ እንዲል።

ዓውደ፡ ማኅተም፡ ፸፮ ዘመ
ን፡ ነው፡ በዚህም፡ ዕለት፡ ወ
ንጌላዊ፡ ዓበቅቴ፡ ይገናኙ
በታል፡ ዕለቱ፡ ሰኑይ፡ ወንጌ
ላዊው፡ ዮሐንስ፡ ዓበቅቴ፡
ው፡ ፲፰ ነው።

ፕኝቱ፡ ለቀመር፡ ዕለት፡ ሠ
ሉስ፡ ወወንጌላዊ፡ ማቴዎ
ስ፡ ወፍጻሜሁ፡ ዕለቱ፡ ሰኑ
ይ፡ ወወንጌላዊሁ፡ ዮሐንስ፡
እንዲል።

ዓውደ፡ ቀመር፡ ፭፻፴
፪ ዘመን፡ ነው፡ በዚህም፡ ዕ
ለት፡ ወንጌላዊ፡ አልቦ፡ አበ
ቀቴ፡ እሊህ፡ ፫ቱ፡ ፩ ሆነው፡
ይገናኙበታል፡ ዕለቱ፡ ሠሉ
ስ፡ ወንጌላዊው፡ ማቴዎስ፡
ሠሉስ፡ ማቴዎስ፡ እንዲል፡

በዓውደ፡ ማኅተም፡ ቦ
ታ፡ ዓውደ፡ ፀሐይ፡ በዓውደ፡
ፀሐይ፡ ቦታ፡ ዓውደ፡ ማኅተ
ም፡ የሚል፡ አብነት፡ ይገኛ
ል፡ ከ፬ቱ፡ አንዱ፡ ቢቀር፡ ከተ
መር፡ ገብቶ፡ ይቆጠራል፡
ቀመርን፡ ለ፫ቱ፡ ስም፡ የሰጡ
እንደሆነ፡ ዓውደ፡ ዓበቅቴ፡
ኅውስ፡ ቀመር፡ ዓውደ፡ ማኅ
ተም፡ ማዕከላዊ፡ ቀመር፡
ዓውደ፡ ቀመር፡ ዓቢይ፡ ቀመ
ር፡ ይባላል፨

ዓውደ፡ ፀሐይ፡ ፳፰ ዘመ
ን፡ ነው፡ በዚህም፡ ዕለት፡ ወ
ንጌላዊ፡ ይገናኙበታል፡ ዕለ
ቱ፡ ረቡዕ፡ ወንጌላዊው፡ ማ
ቴዎስ፡ ነው፡ ረቡዕ፡ ማቴዎ
ስ፡ እንዲል፨

ዕለቱን፡ ፀሐይ፡ አለው፡ ወ
በትእዛዝክ፡ ይቀውም፡
ዕለት፡ ይሳሌና፡ መዝ፡
ወንጌላዊውን፡ ፀሐይ፡ አለው፡
እንትመው፡ ብርሃን፡ ለዓለም፡
ከሳቸው፡ ፩፡ ኢሉ፡ ነውና፡

በአነጠረኝ፡ ዩ፡ ፀ፡ የሚ
ል፡ አብነት፡ ይገኛል፡ ዓውደ፡
ፀሐይ፡ ማለት፡ ነው፤ እስከ፡ ዚ
ህ፡ መቅድም፡ ነው።

ከመ፡ አቅማር፡ ፲፪ ናቸው፡ ምንና፡
ምን፡ ናቸው፡ ቢሉ፡ አንቀጸ፡ ማኅ
ተም፡ መዲብ፡ መካን፡ ዓውደ፡
ቀመር፡ ገጽ፡ ምዕራፍ፡ ማዕ
ርግ፡ ህላዌ፡ ቢት፡ ማኅደርና
ቸው።

ዓበቅቴንና፡ መጥቅዕን፡ ለ
ማግኘት፡ ፯ሺህ፡ ፬፻፺ ዘ
መን፡ በ፲፱ ዓቢይ፡ ቀመር፡
ይከፋፈል፡ ለ፲፱ቱም፡ ከፍ
ሉ፡ ፯ቱ፡ ሺህ፡ ፫፻ መቶ፡ ደር
ሷቸው፡ ፬፻፺፩ ይተርፋል፡

www.ethiopianorthodox.org

ከ፫፻፷፬ቱ፡ ፩፻፹ውን፡ነሥ
ቶ፡ለ፲፭ቱ፡መደብ፡፹ ፹ው
ን፡ቢሰጡ፡ ፺፪ ይተርፋል፡
ከ፹፬ቱ፡ ፸፭ቱን፡ነሥቶ፡
ለ፲፭ቱ፡መደብ፡፭ት፡፭ቱን፡
ቢሰጡ፡ለሁሉም፡እያንዳንዳ
ቸው፡ ፰፻፺፮ት፡ ፰፻፺፮
ፍርዶቻቸው፡፲፭ዓመት፡ይተ
ርፋል፡ ከ፲፭ቱ፡፭ን፡አትቶ፡
፲፫ ወንበር፡ወጣ፡ይሏል፡፡ እ
ሐዲ፡ ኤፅትት፡ለዘመን፡እንዲ
ለ፡መርሐ፡ዕውር፡ከለተ፳መ
ረ፡ተቈጠረ፡ ከሳልተረጸመ
ት አትተ፡ ማለት፡ከለዚህ፡
ነው፡

እንዲን፡ዓቢይ፡ቀመር፡በን
ዑስ፡ቀመሮ፡ቢተምሩት፡
፳፫ ንዑስ፡ቀመር፡ይሆና
ል፡፡ በዓውደ፡ፀሐይ፡ቢተም
ሩት፡፲፱፡ዓውደ፡ፀሐይ፡በማ
ዕክላዊ፡ቀመር፡ቢተምሩ
ት፡፯ ማዕክላዊ፡ቀመር፡፡
በዓውደ፡ሱባዔ፡ቢተምሩት፡
፫፯ ዓውደ፡ሱባዔ፡በዓው
ደ፡ለንበት፡ቢቀምሩት፡፹ዓ
ውደ፡ለንበት፤በዓውደ፡ዲ
ጉሚን፡ቢተምሩት፡፱፻፫ዓ
ውደ፡ዲጉሚን፡በዓውደ፡እ
ንዴቅትዮን፡ቢተምሩት፡
፴፫ ዓውደ፡እንዴቅትዮን፡
ከ፭ ሱባዔ፡በዓውደ፡ኤዎቢ
ልዩ፡ቢተምሩት፡፲ዓውድ፡
ኤዎቢልዩ፡ከ፯ሱባዔ፡ይ
ሆናል፡፡

ዓበቅቴን፡ለማውጣት፡
ከ፲፫ቱ፡ዓመት፡፲፩ ፲፩ ይነ
ሳል፡የሚነሳው፡ዕለት፡የ
ሚነሳለት፡ዓመት፡ነው፡
፲፫ ጊዜ፡፲፩ዱ፡፻፵፫ ይሆ
ናል፡በ፴ ፴ ግድፎ፡፳፫ ይ
ይዟል፡፳፫ አበቅቴ፡ወጣ፡ይ
ሏል፡በዘመኑ፡ማርቆስ፡፡

ዲግመኛም፡መጥቅዕን፡
ለማውጣት፡ከ፲፫ቱ፡ዓመት፡
፲፱፡፲፱ ይነሷል፡፲፲ና፡፪፻፵
፯ቱ፡ ፪፲፯ መሳውን፡ይም
ር፡በ፴ ፴ ግድፎ፡፯ን፡ይይዟ
ል፡፯ መጥቅዕ፡ወጣ፡ይሏል፡
በዘመኑ፡ማርቆስ፡፡
አበቅቴና፡መጥቅዕ፡አንድ፡
ሁነው፡ቢቈጠሩ፡፴ ይሆና
ሉ፡ዓበቅቴ፡ቢበዛ፡መጥቅ
ዕ፡ቢያንስ፡መጥቅዕ፡ቢበዛ፡
ዓበቅቴ፡ቢበዛ፡ከ፴ አይበ
ዙም፡ከ፴ አያንሱም፡መ
ጥቅዕ፡ወአበቅቴ፡፪ ሆሙ፡
ኅቡረ፡ኢይበዝኍ፡እም፴
ወኢየውኅዱ፡እም፴ወት
ረ፡ይከውኑ፡፴ እንዲል፡መ
ርሐ፡ዕውር፡፡

ዓበቅቴ፡ኅሠርተ፡መዓልት
ና፡(ኅሠርቀ፡ሌሌ) ከሐፀፅ፡ጋ
ር፡የሌሊት፡ማውጫ፡ነው፡፡
መጥቅዕ፡ግን፡ከዕለታት፡ተ
ውሳክና፡ከተውሳካቸው፡ጋ
ር፡የአጽዋማት፡የበዓላት፡
ማውጫ፡ነው፡፡ የእሊህስ፡ት
ርጓሜያቸው፡እንደምን፡ነ
ው፡ቢሉ፡አበቅቴ፡ማለት፡ኍ
ልቍ፡ተረፈ፡ዓመት፡ማለት፡
ነው፡ዓበቅቴ፡ብሂል፡ተረፈ፡
ዓመት፡ብሂል፡እንዲል፡መ
ርሐ፡ዕውር፡ኍልቍሂ፡ይተ
በሃልም፡ይላል፡፡ ዲግመኛ
ም፡መጥቅዕ፡ማለት፡በቁሙ፡
መጥቅዕ፡ነጋሪት፡ማለት፡ነ
ው፤የመጥቅዕ፡ትርጓሜ፡እ
ንዲህ፡ከሆነ፡ስለምን፡ዕለቱ
ን፡መጥቅዕ፡አሉው፡ቢሉ፡በ
ቁሙ፡መጥቅዕ፡ነጋሪት፡በ

www.ethiopianorthodox.org

ተመታ፡ጊዜ፡ስሙን፡ሁሉ፡እን
ዲሰበሰብ፡ይህም፡አጽዋማት
ን፡በዓላትን፡ይሰበስባልና፡ስለ
ዚህ፡ዕለቱን፡መጥቅዕ፡አለው፡
ወንብሊስ፡መጥቅዕ፡ሂ፡አስተ
ጋባኢ፡ብሂል፡እስመ፡ከመ፡መ
ጥቅዕ፡ዘንብርት፡ወዘሐጼን፡ዘቅ
ዕ፡ወዘዕንብን፡ያስተጋብእ፡ስ
ብእ፡ከማሁ፡ውእቱ፡ያስተ
ጋብዕ፡ዘ፪፡አጽዋማተ፡ወበዓላ
ተ፡ዘኵሉ፡ዓመተ፡ዓለም፡እን
ዲሉ፡መርሐ፡ዕውር፡፡

ከሁለት፡ጀምሮ፡እስከ፡፲፫ያ
ሉ፡መጥቅዕ፡በጥቅምት፡ይሆ
ናል፡ከ፲፬፡በላይ፡ያለ፡መጥቅ
ዕ፡በመስከረም፡ይሆናል፡፡

መጥቅዕና፡የዕለታት፡ተ
ውሳክ፡አንድ፡ሁነው፡ተቈጥ
ረው፡፴፡ቢሆኑ፡መሳው፡መባ
ጃ፡ሐመር፡ሁኖ፡ይገኛል፡፡

ዳግመኛም፡መጥቅዕ፡በመ
ስከረም፡ወድቆ፡ከዕለታት
ተውሳክ፡ጋር፡አንድ፡ሁኖ፡ተ
ቈጥሮ፡፴፡መሉቶ፡ከ፴፡ቢተ
ርፍ፡ያን፡ጊዜ፡በትርፉ፡ምክ
ንያት፡ነነዌ፡በየካቲት፡ብት
ሆን፡እንጂ፡በጥር፡አትሆን
ም፡፡ አልቦ፡ዓበቅቴ፡በሆነ፡
ጊዜ፡ግን፡አጽዋማት፡በዓላ
ት፡መጥቅዕ፡ፈይሑም፡በመ
ስከረም፡አመ፡፴፡ዕለት፡ተ
ውሳክና፡በተውሳካቸው፡ብ
ቻ፡ይወጣል፡፡

የዕለታት፡ተውሳክ፡በቅ
ዳሜ፡ይጀምራል፡የቅዳ
ሜ፡ተውሳክ፡፰፡የእሁድ፡
ተውሳክ፡፯፡የሰኞ፡ተውሳ
ክ፡፮፡የማክሰኞ፡ተውሳክ፡
፭፡የረቡዕ፡ተውሳክ፡፬፡የሐ
ሙስ፡ተውሳክ፡፫፡የዓርብ፡
ተውሳክ፡፪፡ይሆናል፡፡

በዘመነ፡ሐዲስ፡ስለተሠ
ሩ፡አጽዋማት፡በዓላት፡መ
ሠረታቸው፡ነነዌ፡ነው፡ስ
ነነዌ፡ተውሳክ፡የለውም፡
ተውሳኩ፡መባጃ፡ሐመር፡ነ
ው፡የአጽዋማት፡የበዓላት፡
ተውሳክ፡በበዓት፡ጾም፡ይ
ጀምራል፡የበዓት፡ጾም፡ተ
ውሳክ፡፲፬፡የደብረ፡ዘይት፡
ተውሳክ፡፲፩፡የሆሣዕና፡ተ
ውሳክ፡፪፡የስቅለት፡ተውሳ
ክ፡፯፡የትንሣኤ፡ተውሳክ፡
፱፡የርክበ፡፫፡የዕርገት፡፲፰
የጰራቅሊጦስ፡፳፰፡የጾመ
ሐዋርያት፡፳፱፡የጾመ፡ድ
ኅነት፡፩፡ይሆናል፡፡

በ፯ሺህ፡፬፻፺፱፡ዘመ
ን፡ወንጌላዊው፡ሆኗል፡ዕ
ለት፡ዮሐንስ፡ሐሙስ፡ብቷ

ል፡መጥቅዕ፡ሲበዛ፡ከመስከ
ረም፡ሲያንስ፡ከመጥቅምት፡
ይወድቃል፡ብሉናልና፡አበቅ
ቴ፡፲፫፡መጥቅዕ፡፲፯፡ሁኗል፡
መጥቅዕ፡ስሳነሰ፡ከጥቅም
ት፡ወድቋል፡ጥቅምት፡ተዲ
ማ፡ብቷል፡በ፲፯ኛው፡ቀን፡ዓ
ርብ፡መጥቅዕ፡ወድቆ፡ይኗል፡
የዓርብ፡ተውሳክ፡፪፡ት፡፲፯ና፡፲
፱፡በመስከረም፡ሳኒታ፡ጥር፡
በጥቅምት፡ሳኒታ፡የካቲት፡
ይብታል፡እንደ፡ተባለው፡ያ
ን፡ጊዜ፡የካቲት፡እሁድ፡ብቷ
ል፡እሁድ፡እስከ፡እሁድ፡፯፡ሰ
ኞ፡፱፡የካቲት፡፱ተን፡ነነዌ፡
ሆኑ፡ይኗል፡ይኸውም፡መባ
ጃ፡ሐመር፡ይባላል፡የአጽዋማ
ትና፡የበዓላትን፡ተውሳክ፡
እየጨመሩ፡መባቻውን፡እ
ያገኙ፡፴፡ቢሆን፡በመሳው፡

www.ethiopianorthodox.org

ከ፸ ቢቶርፍ፡ በትርፉ፡ አጽ
ማትን፡ በዓላትን፡ ያወጧል፡
ነነዌ፡ የካቲት፡ ፲፮ ቀን፡ ሆነ፡ ይ
ዉሏል፡ ጥንተ፡ ጾም፡ የካቲት፡ ፳
፫ ደብረ፡ ዘይት፡ መጋቢት፡ ፳
ሆሣዕና፡ ሚያዝያ፡ ፲፭ ስቅለ
ት፡ ሚያዝያ፡ ፲፯ ትንሣኤ፡ ሚ
ያዝ፡ ፲፱፡ ርክብ፡ ግንቦት፡ ፲፰፡
ዕርገት፡ ግንቦት፡ ፳፰፡ ጰራቅ
ሊጦስ፡ ሰኔ፡ ፯፡ ጾመ፡ ሐዋርያ
ት፡ ሰኔ፡ ፰ ጾመ፡ ድኅነት፡ ፲፩ የ
ዘመኑ፡ ማርቆስ፡ አጽዋማት፡
በዓላት፡ ከዚህ፡ ላይ፡ ተረጸመ፡
ከዚህ፡ በተረፈ፡ የ፷ን፡ ኸሁ፡ ዘ
መን፡ አጽዋማትና፡ በዓላት፡ በ
አንጠረዥ፡ ኤውጥተናል፡፡ ፨
በዘመኑ፡ ብሉይ፡ የተሠሩ፡ አጽዋ
ማትና፡ በዓላት፡ ፱ ናቸው፡ ፳ ፆም፡
ዪላሉ፡ ምንና፡ ምን፡ ናቸው፡
ቢሉ፡ መጥቅዕ፡ በዕር፡ መጸለ
ት፡ ጾመ፡ አይሁድ፡ ፍሥሐ፡ ሌ
ብ፡ ምውር፡ በዓለ፡ ሰዊት፡ ጾ
መ፡ አስቴር፡ ጾመ፡ ዮዲት፡
ናቸው፡፡ ከሲህም፡ ከ፳፮
፫ ቱ፡ መጥቅዕ፡ በዕር፡ መጸ
ለት፡ ተለይተው፡ በመስከ
ረም፡ በጥቅምት፡ ይሆናሉ፡
ጾመ፡ አይሁድ፡ በጥርና፡ በየ
ካቲት፡ ይሆናል፡ ፍሥሐ፡ በ
መጋቢትና፡ በሚያዝያ፡ ይ
ሆ፡ ሌብ፡ ምውር፡ በሚያዝያ
ና፡ በግንቦት፤ በዓለ፡ ሰዊት፡
በግንቦትና፡ በሰኔ፡ ይሆናል፡
ጾመ፡ አስቴር፡ ጾመ፡ ዮዲት፡
በነሐሴና፡ በጳጉሜን፡ ይሆ
ናሉ፡ ጾመ፡ ዮዲት፡ ተለይቷ
በ፰ በ፲ በ፲፪ በ፲፫ መጥቅ
ዕ፡ ጊዜ፡ በመስከረም፡ ፩ ጊ
ዜ፡ ትሆናለች፡፡
በዘመኑ፡ ብሉይ፡ ለተሠሩ፡

አጽዋማት፡ በዓላት፡ መሠረ
ታቸው፡ መጥቅዕ፡ ነው፡ ለ
መጥቅዕ፡ ተውሳክ፡ የሰው
ም፡ በገነዘቡ፡ ይወጣል፡ የተ
ሩት፡ ግን፡ ተውሳክ፡ አላቸ
ው፡ የበዓር፡ ተውሳክ፡ ፲፱፡ የ
መጸለት፡ ተው፡ ፲፬፡ የጾመ፡
አይሁድ፡ ተው፡ ፲፫፡ የፍሥሐ፡
ተው፡ ፲፡ የሌብ፡ ምውር፡ ተው
ሳክ፡ ፫፡ የበዓለ፡ ሰዊት፡ ተው፡
፳፫ የጾመ፡ አስቴር፡ ተውሳ፡
፳፮ የጾመ፡ ዮዲት፡ ተው፡ ፳
፰ ነው፡፡ ከፍሥሐ፡ ግን፡ በላ
ይ፡ ያተነሉ፡ እንዲሆኑ፡ የሌ
ብ፡ ምውር፡ ተው፡ ፳፫፡ የበዓለ፡
ሰዊት፡ ተ፡ ፳፡ የጾመ፡ አስቴ
ር፡ ተ፡ ፲፬፡ የጾመ፡ ዮዲት፡ ተ፡
፲፰፡ የመጥቅዕ፡ ተ፡ ፳፡ የበ
ዓር፡ ተው፡ ፳፱፡ የመጸለት፡
ተ፡ ፬ የጾመ፡ አይሁድ፡ ተ፡ ፳
ይሆናል፡፡ ፡፡
ሊሊታቸውን፡ እንዴምን፡ ነው፡
ቢሉ፡ የመጥቅዕ፡ ሊሊት፡ ዘወ
ትር፡ ፩ ነው፡ የበዓር፡ ሊሊት፡ ፲፡
የመጸለት፡ ሊሊት፡ ፲፫፡ የጾመ፡
አይሁድ፡ ፲፰፡ የፍሥሐ፡ ፲፩፡
የሌብ፡ ምውር፡ ሊሊት፡ በሚ
ያዝያ፡ ቢሆን፡ ፯ በግንቦት፡ ቢ
ሆን፡ ፰፡ የበዓለ፡ ሰዊት፡ ሊሊ፡
፳፡ የጾመ፡ አስቴር፡ ሊሊት፡ ፳
፫፡ የጾመ፡ ዮዲት፡ ፰ ነው፡ ጾ
መ፡ ዮዲት፡ ተለይታ፡ በመስከ
ረም፡ የሆነች፡ እንደሆነ፡ ባለ
ፈው፡ ዘመን፡ ሕፀፅ፡ ጳጉሜ
ን፡ ቢያወጡ፡ ፳፱፡ ሊሊት፡ ጳጉ
ሜን፡ ቢያገቡ፡ ፴ ሊሊት፡ ይሆ
ናል፡ ደግመኛም፡ በገባው፡
ዘመን፡ አበቅቴና፡ በገባው፡ ዘ
መን፡ ሕፀፅ፡ የጾመ፡ ዮዲት፡ በ
መስከረም፡ ፲ ሊሊት፡ ትሆናለች

www.ethiopianorthodox.org